Алатау

Газет 2000 жылдан шыға бастады

№ 3 (1058)

28.01.2022

Қоғамдық-саяси газет / Общественно-политическая газета

alatau_offset@mail.ru
alatau.aqparat
alatau_gazeti

СІЗ НЕ ДЕЙСІЗ?

КАДР МЕН ҚАДІР

ӨТКЕН ДӘУІРДІ, СОЦИАЛИЗМДІ МЫҢ ЖЕРДЕН ЖАМАНДАСАҚ ТА ОНЫҢ ДА ҮЛГІ АЛАР, АУЫЗ ТОЛТЫРЫП АЙТАР ЖАҚСЫ ТҰСТАРЫ БОЛДЫ. ҚАЗАҚ «ЕСКІНІ ЕЛЕМЕСЕҢ, ЖАҢАНЫҢ ЖАҢҒЫРУЫ ЕКІ ТАЛАЙ» ДЕП ТЕКТЕН-ТЕК АЙТПАҒАН ШЫҒАР. БІЗДІҢ МАҚСАТ ӨТКЕНДІ КӨКСЕУ ЕМЕС. ЗАМАН АҒЫМЫНА ҚАРАЙ БЕЙІМДЕЛУ, ҚАМ-ҚАРЕКЕТ ЖАСАУ, МЕМЛЕКЕТТІҢ ДЕ, ӘРБІР ҚАЗАҚСТАНДЫҚТЫҢ ДА БАСТЫ ПАРЫЗЫ.

Социализмде бір қазаннан ас ішіп, бір жұдырық болып жұмылып, ұжымдасып еңбек етіп, зауыттар, фабрикалар, колхоздар, совхоздар, ауыл шаруашылығын көркейтті. Ауыл гүлденді.

«Нарықтық жүйеге көшеміз, капитализмді қалаймыз, тәуелсіз боламыз» деп топалаң басталып, жекешелендіру үрдісі жүргенде ортақ мүліктік дүниелер талан-таражға түсіп, ұстағанның қолында, тістегеннің аузында кетті. Қолынан келіп, қонышынан басқандар қарпыды, шалқыды. Сонымен бірге кадр мәселесі жойылды. Елдің бәрі базар жағалап, ала дорба арқалады. Білім жүйесі қожырады. Жоғары оқу орындары осы мамандықтарға сұраныс артып тұр деп, заңгер, кеден ісі, экономист, журналист мамандарын даярлады. Тіпті, білім жүйесіндегі техникалық білім беретін колледждер тым құрыса станокта техникаларға қажетті болтты жонып шығаратын кадрлар дайындай алмады. Себеп, ол бөлімдер жабылды. Енді, міне, араға отыз жыл салғанда Қазақстанда техникалық кадр тапшылығы айқын көрінді. Баяғы іс тетігін кадр шешеді деген кеңестік жүйенің ескірді деп лақтырып жіберген қаңсығын, қайта қағып-сілкіп, қажетке жарату керек екен деп жатырмыз. Кадр мәселесі билік этаптарында қалай болса солай шешілді. Ойбай шетелде білім алған үш-төрт тіл біледі. «Болашақ» бағдарламасымен оқыған деп жоғары лауазымға қонжита салады. Іс-тәжірибеден өтпеген ол шикі өкпе реформа жасағыш. Бұл реформалар білім саласын әбден батпаққа батырды. Соның зардабын әлі тартып келеміз. Ауыл шаруашылығында техникалық жүйені білетін инженер, егістік танаптарын ылғандандыру, тұқым саласын меңгерген агроном, мал шаруашылығындағы зоотехник деген кадрлар қазір қасқалдақтың қанындай тапшылыққа айналды. Жалпы, республика көлемінде мемлекеттік жүйеде қадір де, бедел де қалмады. Көбі жемқорлыққа шатылғандар. Жоғары эшалоннан бастап, жергілікті билікке дейін қолы таза кадр тауып алу деген шөп арасына түскен инені іздеумен бірдей. Білімді, білікті, өндіріс орындарын жандандыра алатын кадр жоқ. Есесіне құрылыс саласы өркендеп тұр. Биліктегі кадрлардың қадір-қасиетін істеген іс әрекетінен, сөйлеген сөздерінен көресің. Көбі айғай аттан, жалаң ұранмен жүгіріп жүр. Идеологиялық саладағылар не істеп, не қойып жүргенін өздері білмейді. Ел алдына шығып, екі сөздің басын құрап сөйлей алмайды. Оны қаңтардағы көтеріліс кезінде кімнің кім екенін көрсетіп берді. Әкім әкіреңдеп, идеология ұрланып көзге көрінбеді. Ішкі саясат сайқымазаққа айналды. Бірді айтып, бірге кеткендей болмайық, Президент Қасым-Жомарт Тоқаев: *«Өскелең ұрпақ өзінің болашақ кәсібін саналы түрде таңдай білуге тиіс. Біз «Тегін техникалық және кәсіби білім беру» жобасын жүзеге асыруды жалғастырамыз. Бұл саладағы түйткілдердің шешімін табу үшін жылдың соңына дейін заңнамаға өзгерістер енгізу қажет»*, - деген болатын. Күні кеше ғана Білім және ғылым министрлігі биылғы жылдан бастап, техникалық білім беру саласына бөлінетін гранттар санының артатынын айтты. Президент құрғалы жатқан Жаңа Қазақстанда ең өзекті мәселе кадр жүйесі енді қалай шешіледі. Жоғары оқу орындарын бітірген түлектер жұмысты төменнен бастап, өндіріс орындарынан өтіп, қызметтік дәрежеде баспалдақпен өсе ме, жоқ әлде таз кепешімізді баса киіп, ескі сүрлеумен жүреміз бе, оны уақыт көрсетер. Кадр тапшылығы талқыға түсіп тұр. Бұл үкімет, министр, әкім қараларға да қатысты болуы шарт. Оларды да төменнен пісіріп әкелмесе, қазіргі жүйедегі шенді-шекпенділерден елдің болашағын көру мұңға айналып тұр.

Айтақын МҰХАМАДИ

Сурет ғаламтордан алынды.

АҢДАТПА

ОБРАЗОВНИЯ 3-стр.

СТИПЕНДИЯ КАЗАХСТАНСКИХ СТУДЕНТОВ ПОВЫСИТСЯ

ӨЗЕКЖАРДЫ 4-бет

БАҒА БАЙЛАУҒА КӨНБЕЙ ТҰР

АШЫҚ ӘҢГІМЕ 7-бет

ДІНІ МЫҚТЫ ЕЛДІҢ – ІРГЕСІ МЫҚТЫ

АУДАН ТЫНЫСЫ 13-бет

ЕКІ МЫҢНАН АСТАМ АДАМ РЕВАКЦИНАЦИЯДАН ӨТТІ

Алатау
Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ҚҰЛАҚҚАҒЫС

«ӨРКЕН» БІЛІМ БЕРУ ГРАНТЫНА ӨТІНІМ БЕРУ БАСТАЛДЫ

«НАЗАРБАЕВ ЗИЯТКЕРЛІК МЕКТЕПТЕРІ» ДЕРБЕС БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМЫ 7 СЫНЫПТА ОҚУҒА ҮМІТКЕР ОҚУШЫЛАРҒА ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТҰҢҒЫШ ПРЕЗИДЕНТІНІҢ «ӨРКЕН» БІЛІМ БЕРУ ГРАНТЫН ТАҒАЙЫНДАУ КОНКУРСЫН ЖАРИЯЛАДЫ. БҰЛ ТУРАЛЫ «JETISY MEDIA» АҚПАРАТТЫҚ АЛАҢЫНДА МӘЛІМ БОЛДЫ.

Білім грантына өтініш қалдыру мерзімі ағымдағы жылдың 5 қаңтарынан бастап «Өркен» білім беру грантына өтінім беру басталды. Бүгінгі таңда қабылдау комиссиясы өз жұмысын бастады. Құжаттарды жұмыс күндері 9.00-ден 18.00-ге дейін өткізуге болады. Ал сенбі күні түскі 13-00-ге дейін тапсыруға болады. Аталған науқан 21 ақпанға дейін жалғасын табады.

Еліміздегі таңдаулы білім ұясында оқуға аймақтағы барлық мектептің 6 сынып оқушылары үміткер бола алады. Үміткерлер конкурстық іріктеуге қатысу үшін қабылдау комиссиясына конкурсқа қатысу үшін өтініш беріп, сауалнама толтырып, үміткердің туу туралы куәлігінің көшірмесі, үміткердің ЖСН-і, бар болған жағдайда жеке бас құжатының көшірмесін, заңды өкілдің ЖСН-і көрсетілген жеке куәлігінің көшірмесі мен 086/у медициналық анықтама формасын және үміткердің соңғы оқу жылындағы үлгерімі мен тәртібінің, егер үміткер оқу жылын аяқтамаған жағдайда оқуын жалғастыратын болса, оқу жылының І жарты жылдығындағы үлгерімі туралы табелінің көшірмесін тапсырады. Талап етілген құжаттар оқитын мектеп басшысының қолымен расталып, тиісті білім беру ұйымының мөрімен бекітілуі керек.

Конкурстық іріктеу екі күннен тұрады. Кешенді тестілеу 14-15 сәуір күндеріне белгіленген. Бірінші күні математика, сандық сипаттамалар және жаратылыстану пәндері бойынша оқушылардың қабілеттері айқындалады. Екінші күні тілдік пәндерден қазақ тілі, орыс тілі, ағылшын тілінен үміткерлер сынақ тапсыратын болады. Тестілеуге 120 минут уақыт беріледі. Балалар тапсырған сынақ шетелдік «СИТО» орталығына жіберіледі. Ондағы мамандар білімгерлердің қабілетін тексереді. Артынша тест нәтижелері мектеп басшылығына жеткізіледі. Осылайша емтиханның қорытындысы 40 күнде белгілі болады.

НЗМ директорының орынбасары Анаргүл Сарыеваның сөзінше, биылғы конкурстық тестілеудегі ерекшелік, «жаратылыстану» пәні бойынша жиналған балл есепке алынады. Мәселен, өткен жылда «жаратылыстану» бөлімі бойынша апробациялық тест өткізіліп, нәтижелері есептелмеген еді.

Өткен оқу жылынан аталмыш білім ордасы бастауыш сыныптарға білім беруін тоқтатты. Ендігіде мектепте оқу тек 7 сыныптан бастап қана мүмкін болмақ. Есесіне оқу ордасында екі 12 сынып тереңдетіліп оқытылады. Өңірдегі үздік білім ошағына түсуші жастардың 40 пайызы шалғай елді мекеннен келушілерді құрайды. Олардың оқуына жағдай жасау үшін мектеп жанынан 146 орынға лайықталған жатақхана да қарастырылған.

ӘЛЕУМЕТ

ТҰРАҚТАНДЫРУ ҚОРЫНДА 1 330 МЫҢ ТОННА ӨНІМ БАР

Алматы облысында бағаны тұрақтандыру жұмысы екі механизм бойынша іске асырылуда. Біріншісі, жеке инвестициялар есебінен шамамен 10 нүктеден тұратын сауда павильондары желісін салу болса, екінші бағыт бойынша, 12 ірі тауар өндірушілерге жылдық 0,01 пайызбен жеңілдетілген несиелер беру.

Бұл шаралар өз кезегінде аймақтағы әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарлар бағамының шектен аспауына ықпал етпек. Қазіргі таңда нарықтағы бағаның шарықтап кетпеуінің алдын алу үшін жеңілдікпен несие беруге 4,6 млрд. теңге қарастырылған. Бүгінде аталған қаржының 3 млрд. теңгесі игерілген. Игі бастаманың аясында Ақсу қант зауыты, «Көгер» және «Сарыбұлақ» құс фабрикасы, «Ләззат-2016» сүт зауыты, «Сардар» нан комбинаты және 8 сауда субъектісіне, оның ішінде Тоймарт желісі сияқты 12 ірі тауар өндірушілер жылдық 0,01%-бен жеңілдетілген несие алып үлгерді.

Аталмыш несие алушы кәсіпкерлік субъектілерінің қорында 4 800 тонна өнім бар. Олар: картоп, сәбіз, пияз, ұн сынды әлеуметтік маңызы бар азық-түліктер болып табылады. Осы орайда, тәулігіне жарты миллионға жуық жұмыртқа, 15000-нан астам нан өнімдерімен қамтамасыз ететін наубайханалар мен құс фабрикаларының қосымша көмек көрсетіп отырғанын атап өткен ләзім.

Айта кетейік, алдағы таңда 8 мың тоннадан астам әлеуметтік маңызды өнімді өндіру үшін жалпы құны 1,6 млрд. теңге қосымша несие тағы бөлінетін болады. Соның нәтижесінде әлеуметтік маңызды азық-түлік өнімдердің 16 түрі бойынша қор қалыптастырылмақ. Бағаның күрт көтерілуінің алдын алу үшін «Магнум», «Смолл» және «Тоймарт» сынды ірі сауда желілерінде, сонымен қатар, аудан орталықтарында да тұрақты түрде мониторинг жүргізіледі. Әлеуметтік тауарлар бағасының өсуі тіркелген жағдайда тұрақтандыру қорынан және тауар өндірушілерден жеткізуді ұйымдастыру бойынша жедел шаралар қабылданады.

Жетісу «ӘКК» ӘДИ» АҚ мемлекеттік бағдарламаларды іске асыру департаментінің директоры Бахтияр Сембековтің сөзінше, әлеуметтік маңызды азық-түлік қажеттілігі бойынша соңғы 7 күнде корпорацияға облыстың 15 ауданынан және 2 қаласынан 1 500 тонна өнім жеткізуге өтінімдер келіп түскен. Оның ішінде 428 тонна өнім 8 ауданға жөнелтілген. Әлеуметтік қалыпты нан пісіру үшін «Азия АгроФуд» АҚ ұн тарту комбинатымен ұнды наубайханаларға жөнелту бойынша, келісі үшін 130 теңге бағамен 1 000 тонна көлемінде келісімге қол жеткізілді. *«Бүгінгі таңда бюджеттен 5,7 млрд. теңге, оның ішінде тұрақтандыру қорына тауарлар сатып алуға 1,1 млрд. теңге бөлінді. Ағымдағы күнге тұрақтандыру қорында 385 млн. теңге сомасына 1 330 тонна көлемінде қор бар. Облыс бойынша қажетті азық-түлік қоры 2-3 айға, ал кейбір тауарлар бойынша 6-8 айға азық-түлік қоры бар. Тұрақты түрде қор үнемі толықтырылып отырады»* , – дейді Б. Сембеков.

ӨЗ ТІЛШІМІЗ

КОРОНАВИРУС

ӨҢІРДЕ 12 ЖАСТАН БАСТАП ТҰРҒЫНДАРДЫ КОРОНАВИРУСТЫҚ ИНФЕКЦИЯДАН ВАКЦИНАЦИЯЛАУ ЖҰМЫСТАРЫ ЖАЛҒАСЫП КЕЛЕДІ. БҮГІНДЕ АЙМАҚ БОЙЫНША 318 ВАКЦИНАЦИЯ ЖӘНЕ 76 ЖЫЛЖЫМАЛЫ ПУНКТ ЖҰМЫС ІСТЕУДЕ. ОБЛЫСТА ВАКЦИНАНЫҢ БІРІНШІ ДОЗАСЫН АЛҒАНДАР САНЫ 925 768 АДАМ, ЯҒНИ, 77 ПАЙЫЗДЫ ҚҰРАЙДЫ. АЛ, ЕКІНШІ КОМПОНЕНТТІ 859 571 НЕМЕСЕ ИММУНДАУҒА ЖАТАТЫН ЕРЕСЕК ТҰРҒЫНДАРДЫҢ 72 ПАЙЫЗЫ АЛДЫ.

55 МЫҢ ЖАСӨСПІРІМ вакцина алды

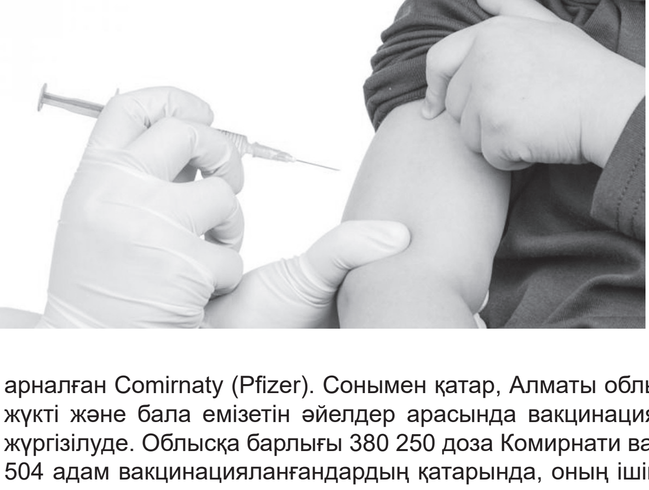

Жалпы облыс тұрғындары төрт вирусқа қарсы препараттан вакцинацияны таңдай алады, олар: Гам-КОВИД-ВАК(Спутник V), «QazCovid-in», «Sinopharm Vero Cell» және жасөс-пірімдерге, жүкті, бала емізетін әйелдерге, сондай-ақ 60 жастан асқандарға арналған Comirnaty (Pfizer). Сонымен қатар, Алматы облысында жасөспірімдер, жүкті және бала емізетін әйелдер арасында вакцинация жұмыстары белсенді жүргізілуде. Облысқа барлығы 380 250 доза Комирнати вакцинасы келіп түсті. 68 504 адам вакцинацияланғандардың қатарында, оның ішінде 55 229 жасөспірім, 3113 жүкті әйел және лактация кезеңінде 10 162 әйел бар. Мұнымен қатар облыс тұрғындары ревакцинация курсына да белсенді қатысуда. Қазіргі таңда 124 101 адам толық иммундау курсынан өтті.

«АЛАТАУ-АҚПАРАТ»

МЕДИЦИНА

ЖАҢА КӨЛІК ТАПСЫРЫЛДЫ

Медициналық машинаны «Астана моторс» компаниясы мен Нұрлан Смағұловтың жеке қоры сыйға тартты. Көлік кез келген жолда жүруге ыңғайлы жасалған. Елдегі бүліншілік кезінде 5 автокөлікке зардап келтірілді. Олардың орны жаңалармен алмастырылуда.

Бүгінде облыста барлығы 206 «Жедел жәрдем» бригадасы бар. Коронавирус жұқпасы тарағаннан бері көлік саны арттырылды. Былтырдың өзінде 152 «Жедел жәрдем» көлігі алынған. Көлікпен қамту 80 пайызға орындалған. Биыл тағы 75 көлік алынып, көрсеткіш 100 пайызға жеткізілмекші. Көпшілігі заманауи қондырғылармен жабдықталған. Реанимобильде жүрек тексеретін, өкпені жасанды тыныстандыратын, алғашқы медициналық көмек көрсететін аппараттар бар.

«Жедел жәрдем» стансысының басшысы Савелий Пак жүргізушілерге көлік кілтін тапсырып тұрып: «Машиналар жүрдек болсын. Сырқаттарға уақытында көмек көрсетуге септігі тисін. Елдің амандығына қызмет етсін», – деп тілек білдірді.

Савелий Геннадьевичтің айтуынша, 48 бригада реанимациялық жабдықтармен жабдықталады. Стансы басшысының айтуынша, шалғай ауылдарды «Жедел жәрдем» көлігімен қамту мәселесіне ерекше көңіл бөлінуде. Сырқаттанушылықтың кез келген жағдайында алғашқы медициналық көмектің атқаратын рөлі зор. Уақытында, нақты жасалған жәрдем – деннің саулығының кепілі.

Г. МҰҚАШҚЫЗЫ.

Кабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ПРАВИТЕЛЬСТВО

ПРЕМЬЕР-МИНИСТР РК ПОРУЧИЛ ПРИ НЕОБХОДИМОСТИ ВВОДИТЬ ЭКСПОРТНЫЕ ОГРАНИЧЕНИЯ НА СЕЛЬХОЗПРОДУКЦИЮ

Премьер-Министр РК Алихан Смаилов поручил Агентству по защите и развитию конкуренции усилить работу по мерам антимонопольного реагирования и расследованию посреднических схем, передает корреспондент МИА «Казинформ».

«Агентству по защите и развитию конкуренции необходимо усилить работу по мерам антимонопольного реагирования и расследованию посреднических схем. Мы не должны позволить недобросовестным продавцам и посредникам наживаться за счет неоправданных и высоких наценок», — сказал Алихан Смаилов.

Глава Кабмина также поручил акиматам регионов активизировать работу по контролю за торговыми надбавками и предельными ценами.

«Министерству финансов совместно с Министерством торговли и интеграции проработать вопросы проведения пилотного проекта по обязательной выписке электронных счетов-фактур со стадии импорта или производства до розничной реализации конкретных товаров. Это позволит производить мониторинг наценки на каждом уровне перепродажи. Для передачи сведений необходимо решить вопросы интеграции информационных систем Министерства торговли и Комитета госдоходов Минфина», — добавил Алихан Смаилов.

Премьер также поручил Министерству сельского хозяйства просчитать объемы производства и потребления сельхозпродукции и при необходимости вводить экспортные ограничения.

«В первую очередь мы должны обеспечить насыщение внутреннего рынка», — резюмировал Алихан Смаилов.

КОВИД-19

В КАЗАХСТАНЕ СНИЗИЛИ ОГРАНИЧЕНИЯ ДЛЯ СУБЪЕКТОВ БИЗНЕСА. ОБ ЭТОМ СООБЩИЛА МИНИСТР ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РК АЖАР ГИНИЯТ НА ЗАСЕДАНИИ ПРАВИТЕЛЬСТВА, ПЕРЕДАЕТ КОРРЕСПОНДЕНТ МИА «КАЗИНФОРМ».

ПРИНЯТО МАСШТАБНЫЕ ПОСЛАБЛЕНИЯ КАРАНТИННЫХ МЕР

«В целях реализации поручений Главы государства от 21 января 2022 года, также рассмотрены и одобрены на МВК подходы к снижению ограничений для субъектов бизнеса», — сказала Ажар Гинният.

Так, по словам министра, будут:

— продолжено дальнейшее внедрение проекта «Ashyq» на объектах бизнеса;.

— сняты ограничения по времени работы во всех зонах, для всех объектов, допускающих посетителей как с «зеленым», так и «синим» статусом;.

— при использовании только «зеленого» статуса в Ashyq независимо от зоны эпидриска без ограничений проводятся торжественные, памятные, спортивные мероприятия, выставки, форумы, не ограничивается деятельность спорткомплексов, оздоровительных и религиозных объектов, развлекательных объектов, ТРЦ, торговых сетей;.

— допускается вход без ограничений при наличии «синего» статуса независимо от зоны эпидриска в отели, гостиницы, аэропорты, жд, автовокзалы, ЦОНы, отделения АО «Казпочта», банки, объекты общественного питания по типу столовых, крытые рынки, образовательные центры, СПА-центры, салоны красоты, межобластные, внутриобластные, городские (регулярные и нерегулярные) перевозки.

Для ряда объектов, где допускается вход посетителей с «синим» статусом:

— снимаются ограничения в «зеленой» зоне;.

— в «желтой» — до 70%, «красной» зонах — до 60% увеличена заполняемость объектов общепита по типу ресторанов, объектов культуры, игровых и развлекательных заведений для взрослых и детей.

«За весь период пандемии не было таких масштабных послаблений карантинных мер во всех отраслях бизнеса. И это в свою очередь накладывает особую ответственность и веру в приверженность бизнеса на выполнение установленных алгоритмов безопасной работы», — подчеркнула Ажар Гинният.

РАЗБОЙ

ДВА ЛЖЕСОТРУДНИКА КНБ ОСУЖДЕНЫ

ПРЕСТУПНИКИ ПОХИТИЛИ ГОРОЖАНИНА И УКРАЛИ У НЕГО КРУПНУЮ СУММУ. ДВА ЛЖЕСОТРУДНИКА КНБ ОСУЖДЕНЫ В ПАВЛОДАРЕ ЗА РАЗБОЙ И ПОХИЩЕНИЕ ЧЕЛОВЕКА. ПРЕСТУПНИКИ ПОХИТИЛИ ГОРОЖАНИНА И УКРАЛИ У НЕГО КРУПНУЮ СУММУ, - ПЕРЕДАЕТ SPUTNIK.

В Павлодаре двое мужчин решили под видом сотрудников Комитета национальной безопасности заниматься вымогательством денег у рядовых граждан. Их признали виновными в суде и приговорили к длительным срокам. Дело рассматривали в городском суде № 2.

«Мы из КНБ»

25 декабря 2021 года два павлодарца решили совершить разбойное нападение. Свою жертву они выбрали, разъезжая по городским улицам, сообщили в суде. Их выбор пал на незнакомого мужчину, который просто шел по улице. Один из злоумышленников несколько раз выстрелил в его сторону из неустановленного пистолета. А затем, сбив мужчину с ног ударом кулака в лицо, сковал ему руки имеющимися наручниками. Затем нападавшие насильно посадили потерпевшего в свой автомобиль. Представившись сотрудниками КНБ, они потребовали у него деньги. В случае отказа пообещали подбросить наркотики и задержать его по соответствующей статье. Обыскав, нашли у потерпевшего банковскую карту, с которой через банкомат сняли 320 тыс. тенге.

Однако вскоре злоумышленников задержали полицейские. В суде вина обоих подсудимых была доказана показаниями свидетелей, заключениями судебных экспертиз и другими уликами.

Потерпевший пожалел нападавших

Прокурор просил назначить каждому восемь лет лишения свободы. Потерпевший просил не лишать их свободы, так как материальный ущерб ему возмещен. Подсудимые вину признали частично и тоже просили не лишать их свободы.

За содеянное предусмотрены различные виды наказания, наиболее строгое из которых — лишение свободы на срок от семи до 12 лет. При этом суд учел смягчающие обстоятельства: молодой возраст, добровольное возмещение материального ущерба, частичное признание вины. В качестве отягчающих обстоятельств признано совершение преступлений с использованием оружия. В связи с этим подсудимым назначено по семь лет и шесть месяцев лишения свободы. Но, с учетом неотбытого наказания по предыдущей судимости, один из них получил восемь лет лишения свободы.

Приговор в законную силу не вступил.

«ПРАВОПОРЯДОК»

ПОЛИЦИЯ ПРОДОЛЖИТ ПРОВЕРКУ ТРАНСПОРТА И СЪЕМНЫХ КВАРТИР В КАЗАХСТАНЕ

В РЕГИОНАХ, ГДЕ НЕДАВНО БЫЛ СНЯТ РЕЖИМ ЧП, ПРОДОЛЖИТСЯ ОПЕРАТИВНО-ПРОФИЛАКТИЧЕСКОЕ МЕРОПРИЯТИЕ «ПРАВОПОРЯДОК» И ПРОВЕРКА ДОКУМЕНТОВ, ТРАНСПОРТА И СЪЕМНЫХ КВАРТИР, ПЕРЕДАЕТ КОРРЕСПОНДЕНТ TENGRINEWS.KZ.

В пресс-службе МВД сообщили, что ОПМ "Правопорядок" с 19 января будет проводиться в Нур-Султане и Алматы, а также в Алматинской, Атырауской, Жамбылской, Кызылординской и Мангистауской областях, где прекращен режим ЧП.

Целью мероприятия является оздоровление обстановки и обеспечение правопорядка и безопасности.

В рамках мероприятия в регионах будет проводиться:

проверка правоустанавливающих документов и досмотр транспортных средств, а также документов, удостоверяющих личность физических лиц, их личный досмотр и досмотр находящихся при них вещей;

проверка съемных квартир, брошенных домов, хостелов, дачных массивов, рынков, станций технического обслуживания, крестьянских и фермерских хозяйств, отгонных участков, зимовок и других отдаленных мест;

изъятие огнестрельного, травматического и холодного оружия, боеприпасов, взрывчатых предметов и т. п. ;

выявление лиц без определенного места жительства, нелегальных мигрантов;

проверка ранее судимых и иных лиц, состоящих на учетах в органах внутренних дел.

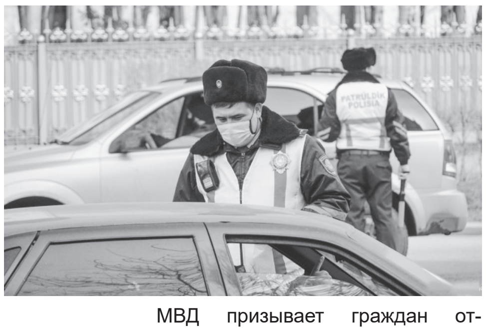

МВД призывает граждан отнестись к проведению оперативно-профилактического мероприятия с пониманием и предъявлять документы по требованию сотрудников полиции.

ОБРАЗОВНИЯ

СТИПЕНДИЯ КАЗАХСТАНСКИХ СТУДЕНТОВ ПОВЫСИТСЯ

С 1 сентября 2022 года по поручению Главы государства стипендия студентов казахстанских вузов повысится на 20%, магистрантов и докторантов — на 15%, передает МИА «Казинформ» со ссылкой на пресс-службу Министерства образования и науки Республики Казахстан.

Ранее в сентябре 2021 года размер стипендии бакалавров уже повысился на 20%, магистрантов и докторантов — на 15%. Таким образом, с сентября 2021 года стипендия студентов составила 31 423 тенге, магистрантов — 76 950 тенге, докторантов — 172 500 тенге.

«С сентября этого года стипендия наших студентов вновь возрастет на 20%. К примеру, студенты, обучающиеся по педагогическому направлению подготовки, начнут получать более 58 тысяч тенге, по другим направлениям — 37 тысяч тенге. Стипендия магистрантов увеличится до 86 987 тенге, докторантов — до 195 000 тенге», — сообщил директор Департамента высшего и послевузовского образования МОН РК Адлет Тойбаев.

ДТП

АВАРИЯ ПРОИЗОШЛА НА ВСТРЕЧКЕ, КУДА ПО НЕИЗВЕСТНЫМ ПРИЧИНАМ ВЫЕХАЛ ЛЕГКОВОЙ АВТОМОБИЛЬ. АВТОМОБИЛЬ AUDI ЛОБ В ЛОБ СТОЛКНУЛСЯ С МАРШРУТНЫМ АВТОБУСОМ НА ОДНОЙ ИЗ УЛИЦ КОКШЕТАУ. ПОСТРАДАЛИ ВОДИТЕЛЬ И ПАССАЖИР ЛЕГКОВУШКИ, ИХ УДАЛОСЬ СПАСТИ, ПЕРЕДАЕТ КОРРЕСПОНДЕНТ SPUTNIK КАЗАХСТАН.

ИНОМАРКА СТОЛКНУЛАСЬ С АВТОБУСОМ

Полицейские сообщили спасателям, что на пересечении проспекта Назарбаева, 1, и улицы Габдуллина машина Audi выехала на встречную полосу, где лоб в лоб столкнулась с маршрутным автобусом № 13. Пострадали водитель и пассажир иномарки, потребовалось помощь для их извлечения людей из поврежденного салона.

Прибыв за пять минут к месту ДТП, спасатели извлекли двух человек из поврежденной автомашины.

«Быстро вызволили мужчину, 2001 года рождения, у него была тупая травма живота, молодой человек находился в шоковом состоянии. Также пришлось демонтировать заднее сидение автомобиля, чтобы добраться до механизма водительского кресла и отодвинуть его. Затем извлекли зажатую в салоне искореженной машины 42-летнюю женщину. У нее был перелом плеча и ребер, и она находилась в шоковом состоянии», — уточнили подробности в ДЧС региона.

Пострадавших передали медикам кареты скорой помощи для госпитализации.

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ӨЗЕКЖАРДЫ

БАҒА БАЙЛАУҒА көнбей тұр

ЕЛІМІЗДЕ АЗЫҚ-ТҮЛІКТІҢ БАҒАСЫ АЙ САЙЫН ШАРЫҚТАП, МҰНЫҢ ЗАРДАБЫН ҚАРАПАЙЫМ ХАЛЫҚ ТАРТУДА. БАЗАРДАҒЫ БАҒАНЫҢ БАҒАМЫНА ҚАРАП ТАРЫҚҚАН ЖҰРТ, МҰНДАЙ ҚЫМБАТШЫЛЫҚҚА ДА АМАЛСЫЗ БОЙ ҮЙРЕТЕ БАСТАҒАН. ҚАҢТАР БАСЫНДАҒЫ КӨТЕРІЛІСТІҢ БАСТАУЫ БЕЙБІТ ШЕРУ БОЛҒАН ЕДІ. ЕЛ ЕРІККЕННЕН ЕМЕС, ЕЛДЕ БОЛЫП ЖАТҚАН ҚЫМБАТШЫЛЫҚҚА ҚАРАП, АШЫНҒАН КҮЙІ ЖАНАЙҚАЛАРЫН ЖЕТКІЗГЕН БОЛАТЫН.

Азық-түлікке бағаны күннен-күнге қосуды саудагерлер жиілеткен. Ал мұны сатушылар көтерме саудадағы тауар бағасының шарықтап кеткендігімен сәйкестендіреді. Сондықтан шағын дүкендер азық-түлік бағасын көтеруге мәжбүр. Оны статистика мамандары да рас-тап отыр.

Осыдан бірер жыл бұрын халық мың теңгеге дүкеннен қаншама зат алып шығатын. Қазір ол ақшаға нан мен шай ғана аласың. Азық-түліктің өсуінен алатын айлық пен зейнетақың ішім-жемнен артылмай қалатынын айтып налыды жұртшылық. Таяқтың екі ұшы болатыны секілді, бұл тұрғыда әр мәселеге екі жақты қарау керек. Бүгінде байлауға көнбейтін бағаны әркім әр түрлі саралайды. Бірі бағаның өсуін саудагерлердің қолынан жасалған жайт десе, енді бірі мұның себебін азық-түлік қорының аздығымен өлшейді. Ал келесі топ жалақы, зейнетақы, жәрдемақының көтерілуі, тауарлардың шарықтауына әсер етеді дейді. Саудагерлер болса экономикалық ахуалға доллардың көтерілгенін, теңгенің құнсызданып кетуін алға тартады.

Қалай десек те, елде азық-түлік бағасының қымбаттауы туралы ақпараттар көптеп тарауда. Бұған қатысты үкімет тарапы қандай шаралар қолдануда? Бұл іс діттеген жеріне жетіп жатыр ма? Бағаны тұрақтандыру мүмкін бе? Ашындыратыны: әлеуметтік маңызы бар тауарлардың қол жеткізбей тұрғаны. Осы тұрғыда біз Талдықорған қаласындағы орталық базар, көтерме сауда және «Магнум», «Smaal», «Toimart» сынды үлкен сауда орындарына табан тіреп, байлауға көнбей тұрған бағаның бағамын анықтап, салыстырып көруді жөн санадық.

Біз бас сұққан «Қарағаш», орталық базарда ет бағасы - 2200 теңгеден басталып, 3000 теңгеге дейін жалғасады. Ал күнделікті ас пісіріп жүрген күнбағыс майының 5 литрін - 3500-4000 теңгеге дейін алуға болады. Бағаны бағамдап жүріп, бір сауда орнынан дәл осы күнбағыс майын 4700 теңгеге бағалап тұрған саудагерді де көрдік. «Неге қымбат?» деген сауалымызға орай саудагер майды арнайы фирмадан барып алатынын, әрі бұл нағыз оригинал екенін, басқалардың сатып тұрғаны сапасыз май деп қысқа қайырды. Алайда, сырт пішіні, атауы, фирмасы бірдей болып тұрған ол сұйық майдың басқаларынан қандай айырмашылығы бар болды, сонда?! Келесі кезекте ұнның бағасын қарадық. 25 киллограмдық ұнды 5000-5400 теңге аралығында аласыз. Көкөністер бағасы да шарықтап тұр. Өзіміздің жергілікті картоп-сәбізімізді деп, оны 250-270 теңгеден бағалап сатуда. Ал, қанттың бағасы – 320-340 теңге болса, күріштің бағасы – 340-380 теңге аралығында. Бұл бағалар базар және көтерме сауда орындарынан көргеніміз.

Ал, «Magnum», «Smaal», «Toimart» үлкен сауда орындарындағы баға тіптен бөлек. Ол жерлерде бес литрлік күнбағыс майын 4129 теңгеден 4499 теңге аралығында аласыз. Картоп пен сәбіз 290-333 теңге шамасында.

Бағаны бағамдауда сауда жасап тұрған сатушылар мен ел сөзіне де құлақ астық.

Айназ ЖАКУПОВА, көтерме сауда орнының саудагері: «*Қазір азық-түлік қымбаттады. Тауар бағасы тұрақсыз, күн сайын құбылып тұрады. Бір заттың бағасы көтерілсе, енді біріңікі түсіп кетуі ғажап емес. Сондай-ақ, біздің де жолымыз бар, орынды жалға алғандықтан оның да ақшасын беру керек. Оның барлығын есептеп шығаруымыз қажет*».

Ернар СЕКСЕНБАЕВ, қала тұрғыны: «*Азық-түлік бағасының қанша екенін көрдіңіз. Бірақ, халық сонда да алады. Қымбат екен деп азық-түлік алмай отыра алмайсың ғой. Басқа сауда орындарын білмеймін, базардан арзан жер көргенім жоқ. Мүмкін, қателесетін де шығармын. Бірақ, өзім үшін солай*».

ЫРЫСЖАН апа, қала тұрғыны: «*Арзан зат таппайсың қазір. Бәрі қымбат. Халықтың кейбірі жұмыссыз, бірінің алатын жалақысы төмен. Тапқан-таянғандары тамаққа кетеді. Азық-түлік дейсің ғой, ол ғана емес, киген киімің де, ауырсаң алатын дәрі-дәрмегің де барлығы қымбат. Ал оны ойлап жатқан біреу бар ма. Бағаны бағамдайтын ешкім қалмағандай. Елдің қамын ойлайтын басшылар қайда қарап отыр, дейсің осындайда?!*», – деп кейіді кейуана.

Осы орайда айта кетейік, «Жетісу» әлеуметтік кәсіпкерлік корпорациясы азық-түлік тауарлары бағаларын тұрақтандыруда бірқатар шара қабылдапты. Барлық өңір бойынша әлеуметтік маңызы бар азық-түлік өнімдері арзан бағамен сатылатын сауда нүктелерін ұйымдастырған. Соның ішінде Талдықорған қаласы бойынша айтсақ, Жансүгіров көшесі 161, «TOIMART» супермаркеті, Самал шағын ауданы, 42.

«Санжар» дүкені, Пушкин көшесі, 239А. Еркін ауылы, «Шойбек» дүкені, Сүлеев көшесі, 29. «Жерұйық» коммуналдық базары, Рақышев көшесі. Аталған сауда орындарынан әр аптаның сейсенбі, бейсенбі және сенбі күндері таңғы сағат 08:00-ден 14:00-ге дейінгі аралықта әлеуметтік маңызы бар өнімдерді арзан бағамен сатып алуға мүмкіндік бар.

Бұл тұрғыда облыстық кәсіпкерлік және индустриалды-инновациялық даму басқармасының сауданы дамыту бөлімінің басшысы Айгүл ИДРИСОВАНЫҢ оймақтай ойына назар салыңыз.

– *Бұл жерде кінәлілер – ортадағы делдалдар болып отыр. Неге десеңіз, өндірушіден алынған тауарлар дүкенге жеткенше ортада екі-үш адам кіріспін кетеді, сөйтіп әрқайсысы үсті-үстіне баға қосып, шарықтатып тастайды. Ал соңында қиналатын кім, әрине қарапайым халық. Біз осындай саудагерлер тізімін жасап, монополияға қарсы комитетке беруді ойластырудамыз. Олардың қойған бағаларына мән беріп, неліктен қымбат баға қойып жатқанын анықтасын.*

Облыстағы әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тізіміндегі 19 тауардың 17 өнімі өзімізден шығарылады. Бұл деген өз өңірімізді қамтамасыз ететіндей жағдайда екендігімізді көрсетеді. Алайда, арадағы алып сатарлардың салдарынан бағаны бірізділікке сала алмай келеміз. Меніңше, нақты бағаға тұрақтау керек. Үкімет өзі осы әлеуметтік маңызы бар он тоғыз өнімге шекті бағаны қойып, осыдан өзгертпеңдер десе, мүмкін жұрт бұлай қиналмас еді. Сонда, жинақылық та болар еді. Мәселен, өндіруші өнімін еңбек етіп, терін төгіп өсіреді. Содан оны арзан бағада сатады. Ал тіс қаққан кәсіпкерлер немесе ортадағы делдалдар дайын өнімді сатып алып, оның үстінен үстеме баға көріп отыр. Бұл, қалай болғаны, сонда?!

Осы азық-түлік бағасын тұрақтандыруда облыс әкіміне мынадай ұсыныс білдіріп отырмыз.

1. Аудан, қала әкімдері сауда желісіндегі жосықсыз делдалдарды анықтауда бағаларға күнделікті мониторинг жүргізсе.

2.Жергілікті тауар өндірушілермен (наубайхана, фермерлік және басқа да өңдеу цехтары) сауда желісін жеткізу үшін үш жақты меморандумдар жасасу және әлеуметтік дүкендер мен бөлімшелерді ұйымдастыру бойынша жұмысты жалғастыру.

3. Базарларда жергілікті тауар өндірушілерге жалға алмай-ақ сауда орындарын беру туралы келісімдер жасау мәселесін пысықтау.

4.Әлеуметтік маңызы бар азық-түліктерді қамтамасыз ету мақсатында облыстың тұрақтандыру қорының өнімдерін жеткізу бойынша субъектілер мен сауда қызметі мәселесін пысықтау қажет.

Аудан және қала әкімдері бұл мәселені күн сайын сағат 12:00-ге дейін тұрақты бақылауда ұстауды қамтамасыз етсін.

Шынында, осындай ұсыныстар көп болып, бұл тек қағаз жүзінде емес, іс жүзінде жүзеге асырылса, нұр үстіне нұр болары сөзсіз.

Алдағы уақытта облыста Сауда департаментінің ашылуы жоспарлануда екен. Мақсат – кез келген дүкенге барып бағаны салыстырып, оны көтерген жағдайда саудагерлерге тиісті жаза қолдану. Сонымен қатар, бұл бағаны тұрақтандыру мақсатына жұмыс жасамақ.

Ел тілегі – байлауға көнбей тұрған баға оңтайлы шешімін тапса екен дейді.

ТАҚЫРЫПҚА ОРАЙ

ҚР СИМ Сауда комитетінің төрағасы Ержан Қазанбаев әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларының (ӘМАТ) бағасын тұрақтандыру бойынша қабылданып жатқан шаралар туралы айтты.

Қазіргі уақытта елімізде негізгі азық-түлік тауарларының 5 айлық қоры қалыптастырылған. Тұтынушы үшін, бағаны төмендету үшін әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларына сауда үстемесінің мөлшерін 15-тен 10%-ға дейін қысқарту туралы шешім қабылданды. Бұдан басқа, жергілікті бюджет есебінен тұрақтандыру қорларын қаржыландыру және сауда желілерін кредиттеуді 140 млрд. теңгеге дейін жеткізу жоспарлануда (бүгінгі күні 70 млрд теңге бөлінді).

Ержан Қазанабаевтың айтуынша, министрлік пен әкімдіктер жұмысының қосымша блогы мемлекеттік бақылауды күшейту болып табылады, жергілікті атқарушы органдар тарапынан жұртшылықты тарту арқылы сауда үстемесін және сыйақыны бақылау бойынша жұмысты күшейтілмек.

Арайлым НҰРЖАПАР

Суреттер ғаламтордан алынды.

Алатау
Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ТӘЖТАЖАЛ

ІНДЕТ ӨРШІП БАРАДЫ

«АУРУ КІРДІ ДЕГЕНШЕ, ӘЛЕК КІРДІ ДЕСЕҢШІ» ДЕГЕНДЕЙ, 2020 ЖЫЛДАН БАСТАУ АЛҒАН «ТӘЖТАЖАЛ» ІНДЕТІ ӘЛЕМ ЖҰРТШЫЛЫҒЫН ӘЛІ ӘБІГЕРГЕ САЛЫП КЕЛЕДІ. ЖЕТІ БАСТЫ АЙДАҺАРДАЙ БІР БАСЫН ШАПСАҢ, КЕЛЕСІ БАСЫ СОПАҢЕТІП ШЫҒА КЕЛЕТІНІ СИЯҚТЫ ІНДЕТТІҢ ТҮРЛІ СИНДРОМДАРЫ ЕТЕК АЛУДА. ӘЛЕМ ЕЛДЕРІНІҢ БАРЛЫҒЫ ІНДЕТКЕ ҚАРСЫ ВАКЦИНАҒА ЖҮГІНСЕ ДЕ ОНЫҢ ТЕЖЕУІ БІРДЕ БАЯУЛАП, ЕНДІ БІРДЕ ҚАЙТА ӨРШУДЕ. ЕНДІ ЖАСӨСПІРІМДЕР АРАСЫНДА ЖАҢБЫРДАН КЕЙІН ҚАУЛАҒАН САҢЫРАУҚҰЛАҚТАЙ ӨРШІГЕН ИНФЕКЦИЯДАН ЕЛІМІЗДЕ 1 100 876 АДАМ ІНДЕТКЕ ШАЛДЫҚҚАН. БҰЛ ӨТКЕН АПТАНЫҢ КӨРСЕТКІШІ. АЛ ӨТКЕН ТӘУЛІКТЕ 15 872 АДАМ КОРОНАВИРУС ЖҰҚТЫРҒАН.

Әу баста халықты қынадай қырған бұл індетке адамзат баласының да бойы үйреніп кеткені соншалық, қауіп-қатерден қорқуды қойған. Көшелерде, базарларда, сауда үйлерінде, тіпті, ауруханалардың кейбірінде бетперде киіп жүргендерінің өзі некен саяқ. Оқушылардың он күнге созылған қыстық демалысы 17 қаңтарға дейін созылды. Мектептерде онлайн форматта оқыту қайта жалғасып, 24 қаңтардан бастап білім ошақтарына оқушылар қайта оралды. Әсіресе, балалар арасында өршіп жатқан індет жайлы дәрігерлер жиі дабыл қағуда. Жас демей, жасамыс демей тура тамақтан ала түсетін індеттен 15 872 адамның коронавирус жұқтырғаны, ПТР тест арқылы анықталған. Аймақтар бойынша Астана қаласында – 5 050, Алматы қаласында – 2 025, Шымкент қаласында – 420, Ақмола облысында – 750, Ақтөбе облысында – 459, Алматы облысында – 432, Атырау облысында – 568, Шығыс Қазақстан облысында – 542, Жамбыл облысында – 257, Батыс Қазақстан облысында – 376, Қарағанды облысында – 2 944, Қостанай облысында – 402, Қызылорда облысында – 399, Маңғыстау облысында – 250, Павлодар облысында – 710, Солтүстік Қазақстан облысында – 155, Түркістан облысында – 133. Астана қаласының іргесіндегі Қарағанды облысында екі көрсеткіштің жоғары екеніне зер салсақ, алаңдауға негіз бар. Арқа, Солтүстік облыстарында қар қалың түсіп, аязды үскірік болғанына қарамастан ауамен, адамдар арасындағы қарым-қатынаспен тез тарайтын індеттің екпіні елді естен тандыруда. Оның үстіне Оңтүстік өңірде биылғы қыс мезгілі жайлы: ауа-райы жылып, көктемгі жайма шуақтай көрініс беруі коронавирустен бөлек, тұмаудың асқынуына себеп болуда. Гүрс-гүрс жөтеліп жүргендер бейне бір көкжөтелге ұшырағандай, ұзақ жөтелетін болған. «Дәрігерге қаралдық, ем-домын жазып берді. Індеттен аманбыз, жай тұмау» дегендер айлап, апталап дәрі-дәрмек ішкенімен жөтелден арыла алмағандарын айтады. Өздері ауырса, емделіп қам-қарекет жасайтын ата-аналар, балалары ауырса, жандарын шүберекке түйіп, шырылдауда. Емханаларға барсаңсыз балаларын сүйрелеп жүрген ата-аналардан аяқ алып жүре алмайсыз. Бәрінің көкейінде дімкәстанып қалған балалары індет жұқтырып алмады ма деген үрей, қорқыныш бар.

Алматы облысында бір тәулікте 40 баладан коронавирус анықталған. Індет инфекцияның өсу қарғыны 0,6%-ға жеткен. Ауру ең көп тіркелген аймақ Алакөл, Жамбыл, Қарасай, Кербұлақ, Райымбек, Сарқан, Талғар және Кеген аудандарында өршігенін облыстық санитарлық-эпидемиологиялық бақылау де-партаментінің баспасөз қызметі мәлім етті. Соңғы тәулікте өңірде 432 адамның індетке шалдыққаны тіркелген. Соның ішінде 14 жасқа дейінгі 40 баладан аталған дерт анықталған. Сондай-ақ, 20 оқушы, 3 студент, 8 ұстаз бен күш құрылымдарының 4 қызметкері вирус жұқтырған. Тәжтажалдың өзін біржола құртып жібермесе де, індетпен ауырып қалғандар жеңіл өтеді деп, өткен жылдан бері вакинация салу жаппай қолға алынған болатын. Онда Ресей, Қытай, Араб және қазақстандық өнімдер қолданысқа енгізілген. Күні бүгінге дейін КВИ-ға қарсы екпе салу жұмыстары жалғасып келеді. 20 қаңтардағы жағдай бойынша Алматы облысында бірінші компонентпен 974 327 адам егілсе, екпенің екінші бөлігін 878 484 тұрғын салдырған. Сонымен қатар 95 017 адам «Qaz Covid-in», «Sinopharm Vero Cell» вакцинасымен ревакцинация курсынан өтті және 1172-і «Пфай-зер» компаниясының «Комирнати» вакцинасымен ревакцинацияланды. Індеттің жасөспірімдер арасында кеңінен таралуына байланысты әлем елдерінің медицина саласы 12 жастан бастап коронавирустық инфекциядан вакцинациялауды жүзеге асыруда. Осы бағытта Алматы облысында бұл жұмыс қарқынды жүргізілуде. Жетісу өңірі бойынша 318 вакцинация пункті және 76 жылжымалы пункт халыққа қызмет көрсетуде. Жас талғамайтын, өте қауіпті вирустан аман қалудың төте жолы тек вакцина қабылдау қажеттігін сезінген тұрғындар ревакцинация курсына белсенді қатысуда деген облыстық санитарлық-эпидемиологиялық бақылау департаменті. Мысалы 110 826 адам «QazCovid-in» және «Sinopharm Vero Cell» вакциналарымен толық иммундау курсынан өтсе, 3145 адам «Comirnaty» (Pfizer) вакцинасымен қайта вакцинацияланды. Бүгінгі күні облыста вакцинаның бірінші дозасын алғандар саны 921 975 адамға жетті. Бұл 77% -ды құрайды, ал екінші компонентті 857 225 азамат немесе иммундауға жататын ересек тұрғындардың 71%-ы алды. Сонымен қатар Алматы облысында жасөспірімдер, жүкті және бала емізетін әйелдер арасында вакцинация жұмыстары белсенді жүргізілуде. Облысқа барлығы 380 250 доза «Comirnaty» вакцинасы келіп түсті. Бүгінгі таңда вакцинацияланған халық саны 64 090 адамды құрайды, оның ішінде 51 423 жасөспірім, 3004 жүкті әйел және лактация кезеңінде 9663 әйел бар. Әйтседе коронавирустық инфекцияның өсу қар-қыны 0,1%-дан, 0,6%- ға дейін ұлғайды. Бір тәуліктің ішінде 467 тұрғынның вирус жұқтыру дерегі тіркелді. Оның 39 оқушы, 7 мұғалім мен 14 жасқа дейінгі 67 баладан аталған дерт анықталып отырғанын айтып дабыл қағуда. «Құдай сақтанғанды сақтаймын» деген ғой. Әлем елдерінің барлығы дерлік індетке қарсы вакинациялау жүргізуде. Бүгінгі таңда вакцинацияланған халық саны 62 252 адамды құраса, екпенің екінші компонентін 27 438 азамат қабылдады. Сондай-ақ, 102 284 адам ревакцинация курсынан өтті.

Қазіргі уақытта облыс тұрғындары төрт вирусқа қарсы препараттан вакцинацияны таңдай алады. Олар: Гам-КОВИД-ВАК (СпутникV), «QazCovid-in», «Sinopharm Vero Cell», және «Comirnaty» жасөспірімдерге, жүкті, бала емізетін әйелдерге, сондай-ақ 60 жастан асқан адамдарға арналған дейді. 17 қаңтардағы мәліметке жүгінсек, АВИ-дің зертханалық расталған 59 672 жағдайы тіркелген. Оның ішінде 44 867 адамда симптом белгілері бар. Облыста сырқаттанушылық көрсеткішінің артуы Талдықорған, Текелі қалалары, Алакөл, Қаратал, Көксу, Балқаш, Ескелді, Ұйғыр, Талғар, Панфилов, Сарқан аудандарында байқалған. Қызыл аймаққа енген Алматы облысында КВИ-дің өсу қарқыны басым боп тұр. Өткен аптаның мәліметі бойынша, өңірлердегі көрсеткіш мынадай: Алакөл – 40, Балқаш – 5, Еңбекшіқазақ – 6, Ескелді – 14, Жамбыл – 20, Іле – 7, Қарасай – 59, Қаратал – 20, Кеген – 12, Кербұлақ – 23, Көксу – 8, Панфилов – 22, Райымбек – 5, Сарқан – 15, Талғар – 47, Ұйғыр –7, Талдықорған – 90, Текелі – 10. Ал 20 қаңтардағы ақпарат бо-йынша Алматы облыстық денсаулық сақтау басқармасы басшысының орынбасары Арман Жансеңгіровтің баспасөз конференциясында айтқан мәліметіне сәйкес, облыста 59 992 адам коронавирус инфекциясы бойынша тіркелген. Оның ішінде 45 154 КВИ белгілері бар, 57 605 адам емделіп шыққан. Медициналық қызметкерлердің бақылауында 2856 адам бар. Оның ішінде стационарлық емдеуде – 766 адам. Бір тәулік ішінде ауруханаға 92 адам түсіп, 22 адам сауығып шыққан. «Коронавирус-пен күреске жергілікті бюджеттен 13,8 млрд.теңге оның ішінде, екінші толқынға дайындыққа 8,8 млрд.теңге бағытталды» , – деген болатын. Дәрі-дәрмек және құрал жабдықтармен қамтылуға қатысты медициналық ұйымдарда 17 компьютерлік томограф, 53 рентген аппараты, 606 өкпені жасанды желдететін аппарат жұмыс істеуде. Оттегі стансыларымен облыстың 17 ауруханасы қамтамасыз етілген. Бұл мақсатқа жергілікті бюджеттен 818,2 млн. теңге бөлінген. Сондай-ақ, оттегі концентраторларының саны 1350 данаға дейін өсті. Мемлекет басшысының тапсырмасына сәйкес 30 реанимациялық бөлімше қажетті жабдықтармен (172 төсек) жабдықталып, диагностика және емдеу хаттамалары сақталуда. Сондай-ақ, жоғары ағынды оттекті терапия әдісі енгізіліп, Хай Фу аппаратымен емдеу жақсы нәтиже беруде. Жалпы, медициналық жабдықпен қамтамасыз ету 79%-дан 91%-ға дейін артты. 180 жедел жәрдем көлігі, 12 жылжымалы медициналық кешен сатып алынды (барлығы 17 ЖМК бар). Бригадалар саны 206-ға дейін артты. 200 төсектік жаңа жұқпалы аурулар ауруханасы пайдалануға берілді. Ауыр науқастар мен балаларға арналған көп бейінді ауруханалар базасында 4 ахуалдық орталық құрылды. Коронавирустық пневмонияны ерте кезеңде анықтау үшін жаңа цифрлық жүйе енгізілді. Облыс ауруханаларында жеке қорғану құралдарының айлық қоры бар. Облыста 1,3 млрд. теңгеге тұрақтандыру қоры құрылды. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың 51 атауы "INKAR" ЖШС қоймаларында таратылды. Амбулаториялық және стационарлық деңгейде 3455 медицина қызметкері, оның ішінде 851 дәрігер және 2604 орта және кіші медицина персоналы тартылды. Облыста 18 зертхана жұмыс істейді. Жалпы қуаты 9 мың зертханалық зерттеулерді құрайды. ПТР әдісімен 1 221 980 адам зертханалық тексеруден өтті, оның ішінде медициналық қызметкерлер 16 543. Облыста коронавирустық инфекцияларға қарсы вакциналау жүргізу үшін 318 егу пункті, 76 мобильді бригада, 17 жылжымалы медициналық кешен тартылған.

Бүгінгі күні вакцинаны сақтауға арналған 160 мұздатқыш камера бар, оның 7-уі ультра төмен температуралық мұздатқыштар, 272-і белсенді термоконтейнерлер (АВТО мұздатқыштар). Облысқа І компонент вакцина-сының 1 213 475 дозасы және ІІ компонент 1 193 475 дозасы, оның ішінде 380 250 доза «Comirnaty» вакцинасы жеткізілді. 910 214 адам І компонентпен егілді, 849 638 адам вакцинацияны екі компонентпен аяқтады. Алматы облысында 12 жастан бастап тұрғындарды коронавирустық инфекцияға қарсы вакциналау жалғасуда. Ағымдағы жылдың 17 қаңтарындағы жағдай бойынша облыста бірінші компонентпен 961 478 адам егілді, оның ішінде 12 жастан 17 жасқа дейінгі жасөспірімдер – 41 685, жүкті әйелдер – 3102 және лактация кезеңіндегі әйелдер – 8237. Екінші компонентпен 868 084 адам егілді, оның ішінде 12-17 жас аралығындағы жасөспірімдер – 15 538, жүкті әйелдер – 1204 және лактация кезеңіндегі әйелдер – 2985. Сондай-ақ, 2021 жылдың 22 қарашасынан бас-тап облыста ревакцинация курсы басталды. Бүгінгі таңда 82 132 адам қайта вакциналанды. Екпе алған медицина қызметкерлер – 7585, мемлекеттік қызметшілер – 1915, педагогтар – 7734, созылмалы аурулары бар адамдар – 800, қалғандары – 64 098. Төрт вирусқа қарсы екпе қабылдаушылар өздері таңдау жасай алатынын айтқан облыстық денсаулық сақтау басқармасы басшысының орынбасары Арман Жансеңгіровтің де айтары инфекциядан қорғаудың жалғыз жолы – вакцинацияның аяқталған курсы және COVID-19-ға қарсы уақытылы ревакцинация. Баспасөз конференциясында жұқпаның «омикрон» деп аталатын түрінің ерекшелігі, одан қорғану, емдеу тәсілдері жайлы да айтылды. Денсаулық сақшылары жұқпа жеңіл өтетінін, емдеу тәсілі бұрынғыдай екенін, сақтық шараларын қатаң сақтап, бетперде кию ережесін қатаң сақтауды да баса айтады.

Айтақын МҰХАМАДИ

Суреттер ғаламтордан алынды.

Дүйсенбі - Понедельник, 31 қаңтар

ҚАЗАҚСТАН

06.00, 02.00 Әнұран
06.05, 01.40 Д/ф «Қазба қазыналары»
06.25 «Masele»
07.00 М/ф «Шебер Мэнни»
08.00 TANSHOLPAN
10.00, 18.00 Т/х «Дениз»
12.00, 21.30 Т/х «Үміт»
13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 00.20 AQPARAT
13.10, 17.15 «Qyzyq eken»
14.00 «Теледәрігерлер»
15.15 «Apta»
16.10, 23.30 Т/х «Ақжауын»
20.35 «Ashyq Alan»
22.30 Т/х «Өмір ызғары»
00.55 «Ashyq Alan»

ХАБАР

05.00, 16.00 Сериал «Братство Десанта»
07.00 «Таңғы хабар»
10.00 Мегахит «Экспат»
12.00 «Сенат аксакалов»
12.30 «Үкімет»
13.00 Т/х «Шайқалған шаңырақ»
15.00 «Бүгін»
18.00 Мегахит «Нитро Раш»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Отдел журналистских расследований»
21.00 Итоги дня
21.30 Т/х «Келінжан»
22.30 Тұсаукесер «Түнгі хабар»
00.00 Әсем әуен
00.30 «Біреудің есебінен»

АСТАНА

06.00 Т/х «Белгісіз жан»
07.00 М/с «Маша и медведь»
09.20, 22.00 Т/х «Қарындасым қарлығашым»
11.10 Т/х «Қызым»
12.10, 23.50 «Жауынгер»
13.10 «Сырты бүтін»
14.00 «Айтарым бар»
15.40, 04.40 «Қош келдіңіз!»
16.30, 05.20 «Q travel»
17.00 Т/х «Ай мен күн»
18.10 «Фазилет ханым»
19.00 Т/х «Ене»
20.00 ASTANA TIMES
21.00 «Әйел тағдыры-2»
00.50 Т/х «Сулеймен сұлтан»
01.30 Т/х «1001 түн»
02.15 ASTANA TIMES повтор
03.10 «Айтарым бар» ток-шоуы

ЕВРАЗИЯ

05.00, 08.05 «Доброе утро»
08.00, 12.00, 15.00, 03.00 Новости
09.15 «Поле чудес»
10.15 «Жить здорово!»
11.05 «Модный приговор»
12.25, 01.00, 03.05 «Время покажет»
15.30 «Давай поженимся»
16.15, 04.15 «Мужское/Женское»
17.05 «Время покажет» с Артемом Шейниным
18.00 «Вечерние новости»
18.40 «На самом деле»
19.50 «Пусть говорят»
21.00 «Время»
21.30 Сериал «Гадалка»
23.10 «Познер»
00.05 «Вот и свела судьба»

КТК

07.05 «Мерекелік концерт»
07.50 Т/х «Жанған үміт»
10.10 «Хороший день»
12.00 «Замкнутый круг»
15.30 Т/х «Кектен туған махаббат»
18.00 «Жала мен жауыздық»
19.30 Кешкі жаңалықтар
20.00 АСТАРЛЫ АҚИҚАТ
21.00 Вечерние новости
21.40 «На твоей стороне»
23.20 «Лесник. Своя Земля»
01.15 «Кектен туған махаббат»

03.05 «Мәссаған»
04.00-04.30 «Кешкі жаңалықтар»

ЖЕТІСУ

07.05 Инфо-блок
07.10 «Әсем әуен»
07.25 Инфо-блок
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир
09.00 Апта (қаз)
10.00 Апта (рус)
11.00 «Олжа»
11.30 Д/ф «Әлем ғажайыптары»
11.50 Инфо-блок
12.00 Жаңалықтар /тікелей эфир/
12.15 «Спорт-тайм»
12.20 Инфо-блок
12.30 Жаңалықтар
12.40 Д/ф «Әлем ғажайыптары»
13.00 Новости
13.15 «Әсем әуен»
13.25 Инфо-блок
13.30 «Дәрігер кеңесі» /тікелей эфир/
14.15 Инфо-блок
14.30 Новости
14.45 Инфо-блок
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Спорт-тайм»
15.25 Инфо-блок
15.30 Жаңалықтар
15.45 Инфо-блок
16.00 Новости
16.20 Инфо-блок
16.30 Новости
16.45 «Спорт-тайм»
16.50 Инфо-блок
17.00 Жаңалық
17.20 Экономика жаңалықтары
17.25 Инфо-блок
17.30 Жаңалықтар
17.45 Инфо-блок
18.00 Новости
18.25 «Спорт-тайм»
18.30 «Шашу»/тікелей эфир/
19.15 Новости
19.30 «Бүгін» /тікелей эфир
20.00 «Қазақ тілі»
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.05 Экономика жаңалықтары
21.10 Инфо-блок
21.15 Мәдениет жаңалықтары
21.20 «Спорт-тайм»
21.30 Итоговые новости
22.00 "Ай мен күн" телехикаясы
22.35 Д/ф «Голливуд жұлдыздары»
23.00 Новости
23.30 Жаңалықтар

31 КАНАЛ

06.00 Әзіл студио
07.00, 04.30 What's up?
07.30 «Базарбаевтар»
08.20, 01.10 «31 әзіл»
10.00 М/с «Маша и медведь»
11.50, 21.50 «Ханшайым»
13.00, 21.00 «Ұшқан ұя»
13.50 М/с «Тимон и Пумба»
14.40 Ералаш
15.30 «Легенда Зорро»
18.00 «Кухня» повтор
19.00 «Кухня»
20.00 ИНФОРМБЮРО
23.05 Тұсаукесер! «Акимат қайда қарап отыр»
23.35 «Я знаю, что вы сделали прошлым летом»
02.30 Кел татуласайық!
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00,05.00 «Қуырдақ»
07.00, 14.40 «Ерке мұң»
08.00 «Оян, QAZAQSTAN»
10.00, 18.00 Сериал «Полицейский с Рублевки»
11.00, 19.30 Сериал «Дурная кровь»
13.00, 01.30 «Q-Елі»
13.40, 23.00 «Ағайындылар»
15.40, 22.10 «Бастық боламын»
16.30, 00.00 Сериал «Гадалка»
17.00, 00.30 Сериал «Психологини»
19.00 «Студия-7»
21.30 Сериал «Сержан братан»
02.30 «Тамаша 7 км»
03.30 Т/х « Япырай»
04.00 «Айна-online»

Открылось наследство после смерти Федоровского Александра Викторовича, умершего 15.10.2021 г. Обращаться к нотариусу Бекiшбаеву А.С., г.Талдыкорган, у. Шевченко, дом 146/4, т: 41-37-73, в срок до 15.04.2022 г.

Сейсенбі - Вторник, 1 ақпан

ҚАЗАҚСТАН

06.00, 03.30 Әнұран
06.05. 03.05 «Ауылдастар»
06.25, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 01.30 AQPARAT
07.00 TANSHOLPAN
10.10. 18.00 Т/х «Дениз»
12.00, 13.10, 20.35 Т/х «Қаныш. Қазына»
14.05 «Qyzyq eken»
15.15 «Тәуелсіздік тарланда-ры»
15.50 «Көңіл толқыны»
17.15 «Qyzyq eken»
22.30 Т/х «Өмір ызғары»
23.30 Әзіл әлемі
00.25 «Сана»
02.05 «Talpyn»
02.40 «Киелі Qazaqstan»

ХАБАР

05.00 Росийский сериал
07.00 «Таңғы хабар»
10.00 Мегахит
12.00 Сезім сыры
13.00 Т/х «Шайқалған шаңырақ»
15.00 «Большая неделя»
15.50 Итоги развития Акмолинской области к 30- летию Независимости: Инвестиционные и Туристические возможности
16.05 Росийский сериал
18.00 Мегахит
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Тарих айнасы»
21.00 Итоги дня
21.30 «Дала battle- 2»
22.30 Сериал «Барыс GENERATION»
23.30 «Discovery: Сквозь червоточину с Морганом Фрименом»
00730 Әсем әуен

АСТАНА

06.00 «Белгісіз жан»
07.00 М/с «Маша и медведь»
09.20, 22.00 «Қарындасым қарлығашым»
11.10 «Қызым»
12.30, 23.50 «Жауынгер»
14.00 «Айтарым бар»
15.00, 03.25 «Жыл таңдауы»
16.30 «Ханзада Ли Сон»
18.00 «Фазилет ханым»
20.00, 02.30 Astana times
21.00 «Әйел тағдыры-2»
01.05 «Сулеймен мултан»
01.50 «1001 түн»
05.00 «Сырты бүтін»
05.30 «Q travel»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Жить здорово»
07.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
08.00 «Доброе утро, Казахстан!»
09.15 «Пусть говорят»
10.30 «Семейный дом»
12.25 «Женская версия. Мышеловка»
13.15 «На самом деле»
14.15 «112»
14.30 «QOSLIKE»
18.30 «Басты жаңалықтар»
19.00 «KӨREMIZ»
20.00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20.40 «Крепкие орешки»
00.30 «Мотыльки»
02.20 «112»
02.10 «Басты жаңалықтар»

КТК

07.05 «КТК» қоржынынан
07.30 Кешкі жаңалықтар
08.00 «Журналист»
09.50 «НОВОСТИ»
10.30 «Кино по понятиям»
12.10 «Обратная сторона»
16.00 «Не пара»
17.50 «Я пышка»
19.30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
20.00 АСТАРЛЫ АҚИҚАТ
21.00 Вечерние новости
21.40 «Родные пенаты»
01.00 «Самый лучший муж»
02.30 «АСТАРЛЫ АҚИҚАТ»
03.15 «Мәссаған»
04.00-0430 Кешкі жаңалықтар

ЖЕТІСУ

07.05 Инфо-блок
07.10 «Әсем әуен»
07.25 Инфо-блок
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир
8.50 «Спорт-тайм»
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Ай мен күн» телехикаясы
10.35 Экономика жаңалықтары
10.40 Инфо-блок
10.45 Мәдениет жаңалықтары
10.50 Инфо-блок
11.00 «Бүгін»
11.30 «Қазақ тілі»
11.50 Инфо-блок
12.00 Жаңалықтар /тікелей эфир/
12.15 «Спорт-тайм»
12.20 Инфо-блок
12.30 Жаңалықтар
12.40 Д/ф «Әлем ғажайыптары»
13.00 Новости/тікелей эфир/
13.15 «Әсем әуен»
13.25 Инфо-блок
13.30 «Талқы» /тікелей эфир/
14.25 Инфо-блок
14.30 Новости
14.45 Инфо-блок
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Спорт-тайм»
15.25 Инфо-блок
15.30 Жаңалықтар
15.45 Инфо-блок
16.00 Новости
16.20 Инфо-блок
16.30 Новости
16.45 «Спорт-тайм»
16.50 Инфо-блок
17.00 Жаңалық
17.20 Экономика жаңалықтары
17.20 Инфо-блок
17.30 Жаңалықтар
17.45 Инфо-блок
18.00 Новости
18.25 «Спорт-тайм»
18.30 Шашу»/тікелей эфир/
19.15 Новости
19.30 «Сегодня» /прямой эфир
20.00 Д/ф «Бүгінгі дін»
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.05 Экономика жаңалықтары
21.10 Инфо-блок
21.15 Мәдениет жаңалықтары
21.20 «Спорт-тайм»
21.30 Итоговые новости
22.00 "Ай мен күн" телехикаясы
22.35 Д/ф «Голливуд жұлдыздары»
23.00 Новости
23.30 Жаңалықтар

31 КАНАЛ

06.00 Әзіл студио
06.20 Информбюро(повтор)
07.20 «Жанкешті ханымдар»
09.00, 01.30 31 әзіл
10.00 М/с «Маша и медведь»
11.30, 22.00 «Ханшайым»
13.00, 21.00 «Ұшқан ұя»
14.00 М/с «Тимон и Пумба»
15.00 «Кухня»
16.00 Ералаш
17.00 «Такси-3»
18.55 «Кухня»
20.00 ИНФОРМБЮРО
23.40 «Глория»
02.30 Кел, татуласайық!
04.30 What's up?
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.20 «Қуырдақ»
07.00 «Оян, QAZAQSTAN»
09.00, 15.00 «Ерке мұң»
10.00,17.50 «Полицейский за Рублевки»
11.10, 19.30 «Фемида видит»
12.20, 20.40 «Балабол-5»
13.40, 16.00, 02.10 «Q-Елі»
14. 00, 03.10 «Тойlike»
16.30 «Биші қыз»
19.00 «Студия 7»
21.40, 04.10 «Бастық боламын»
22.40 «Ағайындылар»
23.40, 04.50 «Айна-online»
00.50 «Там куда падают звезды»

Открылось наследство после смерти Барбарова Сергея Ивановича, умершего 04 декабря 2021 года. Наследникам обращаться к нотариусу Бекiшбаеву А.С., город Талдыкорган, улица Шевченко, дом 146/4, телефон: 41-37-73, в срок до 04 июня 2022 года.

Сәрсенбі - Среда, 2 ақпан

ҚАЗАҚСТАН

06.00, 02.30 Әнұран
06.05 «Қазба қазыналары»
06.25, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 00.20 AQPARAT
07.00 Т/х «Әке»
08.00 TANSHOLPAN
10.10, 18.00 Т/х «Дениз»
12.00, 21.30 Т/х «Үміт»
13.10, 17.15 «Qyzyq eken»
14.00 «Теледәрігер»
15.15 «Тұлға»
15.40 Д/ф «Қазақтар»
16.10, 23.30 Т/х «Ақжауын»
20.35 «Ashyq alan»
22.30 Т/х «Өмір ызғары»
00.55 «Ashyq alan»
01.40 «Теледәрігер»

ХАБАР

05.00, 16.00 Сериал «Заговоренный»
07.00 «Таңғы хабар»
10.00 «Убить Билла»
12.00 «За что я люблю Казахстан и казахстанцев»
13.00 Т/х «Шайқалған шаңырақ»
15.00 «Бүгін»
18.00 «Убить Билла- 2»
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Народный контроль»
21.00 Итоги дня
21.30 Т/х «Келінжан»
22.30 «Түнгі хабар»
00.00 Әсем әуен
00.30 «Біреудің есебінен»

АСТАНА

06.00 «Белгісіз жан»
07.00 М/с «Маша и медведь»
09.20, 22.00 «Қарындасым қарлығашым»
11.10 «Қызым»
12.20, 23.40 Т/х «Жауынгер»
13.10 «Аманат»
14.00 «Айтарым бар»
15.00, 04.40 Т/х «Қош келдіңіз!»
16.00 Сериал «Вопреки всему»
16.55 Т/х «Ай мен Күн»
18.10Т/х «Фазилет ханым»
19.00 Т/х «Ене»
20.00, 02.30 Astana times
21.00 Т/х «Әйел тағдыры-2»
01.00 Т/х «Сулеймен султан»
01.50 Т/х «1001 түн»
03.30 «Айтарым бар»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Жить здорово»
07.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
08.00 «Доброе утро, Казахстан!»
09.00 «На самом деле»
10.00 «Пусть говорят»
11.10 Сериал «Ищейка 6»
12.10 Х/ф «Весна моего сердца»
14.00 «112»
14.15 «112»
14.30 «QOSLIKE»
18.30 «Басты жаңалықтар»
19.00 «Приговор идеальной пары»
20.00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20.35 Сериал «Три капитана»
22.30 Сериал «Живая мина»
00.20 Сериал «Ищейка»
01.20 «Отель Толедо»
02.10 «112»
02.25 «Басты жаңалықтар»
02.50 «112»
03.05 «Әйел сыры...»

КТК

07.05, 04.00-04.30 Кешкі жаңалықтар
07.30 Т/х «Кектен туған махаббат»
11.20 НОВОСТИ
12.00 Т/х «Пёс- 4»
14.10 «Лесник. Своя земля»
16.00, 21.40 Х/ф «На твоей стороне- 2»
18.00 Т/х «Жала мен жауыздық»
19.30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
20.00 АСТАРЛЫ АҚИҚАТ
21.00 Вечерние новости
23.20 «Лесник. Своя земля»
01.10 «Пёс- 4»
03.00 Т/х «Кектен туған махаббат»

ЖЕТІСУ

07.05 Инфо-блок
07.10 «Әсем әуен»
07.25 Инфо-блок
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир
8.50 «Спорт-тайм»
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Ай мен күн» телехикаясы
10.35 Экономика жаңалықтары
10.40 Инфо-блок
10.45 Мәдениет жаңалықтары
10.50 Инфо-блок
11.00 «Сегодня»
11.30 «Бүгінгі дін»
11.50 Инфо-блок, 6-блок
12.00 Жаңалықтар /тікелей эфир/
12.15 «Спорт-тайм»
12.20 Инфо-блок
12.30 Жаңалықтар
12.40 Д/ф «Әлем ғажайыптары»
13.00 Новости
13.15 «Әсем әуен»
13.25 Инфо-блок
13.30 «Талқы» /тікелей эфир/
14.25 Инфо-блок
14.30 Новости
14.45 Инфо-блок
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Спорт-тайм»
15.25 Инфо-блок
15.30 Жаңалықтар
15.45 Инфо-блок
16.00 Новости
16.20 Инфо-блок
16.30 Новости
16.45 «Спорт-тайм»
16.50 Инфо-блок
17.00 Жаңалық
17.20 Экономика жаңалықтары
17.20 Инфо-блок
17.30 Жаңалықтар
17.45 Инфо-блок
18.00 Новости
18.25 «Спорт-тайм»
18.30 «Шашу»/тікелей эфир/
19.15 Новости
19.30 «Бүгін» /тікелей эфир
20.00 «Зейнеп апаның әңгімелері»
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.05 Экономика жаңалықтары
21.10 Инфо-блок
21.15 Мәдениет жаңалықтары
21.20 «Спорт-тайм»
21.30 Итоговые новости
22.00 "Ай мен күн" телехикаясы
22.35 Д/ф «Голливуд жұлдыздары»
23.00 Новости
23.30 Жаңалықтар

31 КАНАЛ

06.00 Әзіл студио
06.30 Информбюро(повтор)
07.30 Сериал «Базарбаевтар»
08.30, 01.40 31 әзіл
09.30 «Акимат қайда карап отыр?»
10.00 М/с «Маша и медведь»
11.30,21.55 Сериал «Ханшайым»
13.00, 21.00 Сериал «Ұшқан ұя»
14.00 М/с «Тимон и Пумба»
15.00 Ералаш
15.55 Х/ф «Колония»
17.00 «Кикбоксер-2: дорога назад»
18.00 «Кухня»
19.00 «Кухня»
20.00 ИНФОРМБЮРО
23.10 «Акимат қайда карап отыр?»
22.00 «Ханшайым»
23.40 Х/ф «Секретный агент»
02.30 Кел, татуласайық!
04.30 What's up?
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.00 «Қуырдақ»
07.00 Т/х «Ерке мұң»
08.00 «Оян, QAZAQSTAN»
10.00,16.30 Сериал «Гадалка»
11.00, 19.30 Сериал «Спецы»
13.00, 02.00 «Q-Елі»
13.30, 22.35 Т/х «Бастық боламын»
14. 30 Т/х «Серт пен сезім»
15.30, 00.20 Сериал «Домик на счастье»
17.30, 23.30 Сериал «Кезайым»
18.30 «Aibat»
19.00 «Студия 7»
21.21Сериал «Сержан братан»
01.10 Сериал «Побег из ауыла»
02.30 «Тамаша 7 км»
03.20 Т/х «Япырай»
04.00 «Айна- online»

Алатау
Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

АШЫҚ ӘҢГІМЕ

ДІНІ МЫҚТЫ ЕЛДІҢ – ІРГЕСІ МЫҚТЫ

ЕЛ ТӘУЕЛСІЗДІГІН АЛЫП, ДЕРБЕС МЕМЛЕКЕТ АТАНҒАНДА БӨРКІМІЗДІ АСПАНҒА АТЫП ҚУАНДЫҚ. ШЕКАРАМЫЗДЫ БЕКІТТІК, ӘНҰРАНЫМЫЗ АСҚАҚТАП, ЕЛТАҢБАМЫЗ АЙШЫҚТАЛЫП, КӨК БАЙРАҒЫМЫЗ КӨКТЕ ЖЕЛБІРЕДІ. АЛАЙДА ШЕКАРА ТАЛҒАМАЙТЫН АДАМЗАТ БАЛАСЫН АЗДЫРЫП, ТОЗДЫРАТЫН ЖАТ АҒЫМДАР ЛЕГІ «ЖАҢБЫРДАН КЕЙІН ҚАУЛАҒАН САҢЫРАУҚҰЛАҚТАЙ» ҚАПТАДЫ.

Түрлі діни ағымдардың жетегінде кеткен жастар Сирия асып, дәстүрлі емес діни ағымдардың арбауына түсіп, оның жарқын көрінісі қаңтардағы ереуілде елдің ішіне кіріп кеткен террористер бейбіт елдің қанын төкті. Тіпті, аланда тыныштық үшін сапта жүрген екі жауынгерді жантүршігерлік жағдайда өлтіргені мәлім болды. Мұндай оқиғалардың бас жағында жат ағымды уағыздаушылар тұрғаны айдан анық. Соңғы пайғамбарымыз Мұхаммед (саллалаһу әлейһи уә салләм): «*Ақырзаман жақындағанда дін 70 тармаққа бөлінеді. Оның біреуі ғана, құран оқып менің сүннетімді ұстағандарға*» деген екен. Қызуы басылмай тұрған өзекті тақырып дін мәселесі туралы Алматы облысы дін істері басқармасының басшысы Бауыржан НИЕТПЕН өңірдегі діни ахуал жайлы сұхбатты назарларыңызға ұсынып отырмыз.

АЛАТАУ: – Бауыржан Амангелдіұлы, бүгінгі қоғам үшін діни радикализм, экстремизм, терроризм, жат діни ағымдар мен еліміздің зайырлы ұстанымына қатысты мәселелер өте өзекті болып тұр. Олай дейтініміз әр азамат үшін өте сауаттылықты талап ететін дін саласы күрделі ұғымға айналды. Әсіресе, елі-міздегі қазіргі болып жатқан ахуал көп адамның дінге деген көзқарасын өзгертіп жатқандай. Айта кететін жағдай Конституциямызда дін еркіндігі бар. Дегенмен еліміздің тұрғындарының басым көпшілігі мұсылман болғандықтан ислам дініне баса назар аударылған. Жалпы басқа ағымға түсіп, адасушылыққа жол бермеу үшін қандай мәселеге мән берген дұрыс?

Бауыржан НИЕТ: – Қазақстан Респуб-ликасы Конституциясының 14-ба-бында тегіне, әлеуметтік, лауазымдық және мүліктік жағдайына, жынысына, нәсіліне, ұлтына, тіліне, дінге көзқарасына, нанымына, тұрғылықты жеріне байланысты немесе кез келген өзге жағдаяттар бойынша ешкімді ешқандай кемсітуге болмайды деп анық айтылған. Біздің мемлекетте христиандар провослав бағытын негізге алса, Қазақстан мұсылмандар діни басқар-масының бекітуімен елімізде «ханафи» мазхабын басшылыққа алады. Сол себепті құлшылық ғибадаттарында ата-баба жолын ұстанатындықтан, оларды «дәстүрлі мұсылмандық сенімдегілер» деп атау әдетке айналған. Деседе, басқа ағымды насихаттап, жасырын жастардың басын айналдырып, бұрыс жолға түсірушілер әлі де кездесуде. Біздің басқарма нақты осы бағытта жұмыс атқаруда. Жастарды теріс ағымға түсіп кетпейтіндей жол сілтеп, нысаналы мақсатты топпен жұмыстар жасалуда. Нәтиже де жоқ емес. Дін мәселесінде арандатушылық қашанда болған. Олар өздерінің жымысқы мақсаттарын іске асыруда әртүрлі амалдарға барып, өздерін тақуа мұсылман, Алланың әмірін жеткізу жолында жәбірленушілер етіп көрсетуге тырысады. Олардың алдап-арбауына түскен азаматтар, соның ішінде жастар, теріс жолға түскендерін байқамай да қалады. Осының барлығын біз тұрғындарға және жас буындарға түсіндіруден жалықпаймыз. Атап өту керек, қазіргі кезде жалпы республикада, соның ішінде біздің облыста да діни ахуал өткен жылдармен салыстырғанда тұрақты. Бұл, әрине, мемлекеттің дін саласындағы тынымсыз атқарылып жатқан жұмыстардың нәтижесі деп айтуға болады. Діни алауыздық пен радикализмнің жолына тосқауыл қойып, экстремизм мен лаңкестік көріністеріне жол бермеуде дін істері комитеті, өңірдегі дін істері басқармалары, діни бірлестіктер, қоғамдық ұйымдар жұмыла қызмет жасауда.

АЛАТАУ: – Өңірдегі жастар арасында дәстүрлі емес бағытқа бет бұрмау үшін қандай жұмыстар атқарылуда және нәтижесі қандай?

Бауыржан НИЕТ: – Алматы облысы бойынша 2021 жылы жоспарға сәйкес, білім басқармасымен, жас-тар саясаты мәселелері бас-қармасымен, облыстық ішкі саясат басқармасымен, діни бірлестіктермен, қоғамдық ұйымдармен бірлескен тиісті шаралар өткізілді. Былтырғы жыл мәліметтері бойынша ақпараттық түсіндіру тобы (АТТ) мүшелерінің қатысуымен бір милионнан астам адамды қамтыған 2365 іс-шара (1330 онлайн/1035 офлайн) өткізілді. Өткізілген шаралар барысында нысаналы 10 топ өкілі толықтай қамтылды. Аталған шаралар бұрыс ағымға түсіп кетпеудің алдын алу мақсатында өтеді. 2021 жылы Алматы облысы-ның аумағындағы діни ахуал елеулі өзгерістерге ұшыраған жоқ. Тұрақты әрі болжамды күйде сақталды. Дін істері басқармасы мен оның құрылым-дық бөлімшелерінің жіті қадағалауында болды. Есептік кезеңде басқарманың ұйымдастыруымен «Деструктивті идеоло-гияның алдын алу, қарсы насихаттау, радикалсыздандыру мақсатында нысаналы контингенттер арасында нүктелі АТЖ онлайн және оффлайн форматта өткізілді. Барлық іс-шарада санитарлық нормалар қатаң сақ-талды. Талдықорған әскери гарнизонымен өзара әрекеттестік меморандумы негізінде «Мен өмірді таңдаймын» атты онкүндік аясында ҚР ҚМ «54380 ә/б» РММ, «18404 ә/б» РММ және ҚР ҰҚК ШҚ «2091 ә/б» РММ-нің жеке құрамдарымен «Мен өмір-ді таңдаймын», «Армиядағы қылмысқа орын жоқ», «Ақпараттық кеңістіктегі діни қауіпсіздік» тақырыптарында кездесулер ұйымдастырылды. Сондай-ақ мектеп оқушыларымен, колледж студенттерімен, спорт интернеттарында, маргиналды жастар арасында, түрлі тақырыптарды қамты-ған көптеген шаралар ұйымдастырылды. Мектеп оқушалары арасында өткізілген кездесулердің басым бағыты мектеп, бітіруші түлектерге бағытталып, олармен жүргізілген жұмыстар барысында отандық діни білім беретін оқу орындарының мәртебесі көтеру жолында діни білімді өз елімізде қалыптастыру қажеттілігі туралы айтылып, шетелде білім алудың тәуекелдері және шетелдегі діни оқу орындарының дипломдары Қазақстанда жарамсыздығы туралы бір қатар ақпараттар берілді. Шетелде лайықты емес деп танылған оқу орындарындағы студенттермен жүргізілген жұмыстардың нәтижесінде 9 студентті елімізге қайтардық. Одан бөлек тағы шетелде діни білім алуға ниеттенген 3 азаматты райынан қайтарып, Алматы облысы әкімінің грантымен «Нұр Мүбарак» университетіне және «Абу Ха-нифа медресесіне оқуға түсуіне ықпал жасадық. «Діни экстремизм мен терроризм алдын алу», «Әлеуметтік желідегі дәстүрлі емес топтардан сақтану» тақырыптарында Талдықорған қаласының бірнеше білім беру мекемелерінде жоғары сынып оқушылары мен ата-аналарымен онлайн, оффлайн кездесулер ұйымдастырылды. Бұл өткізілген жұмыстардың бір бөлігі ғана. Қазірде біз заман талабына сай әлеуметтік желілерді тұрақты қолданушымыз. Инстаграм, фейсбук, ВКонтакте желілерінде тұрақты жазбалар жариялап, кездесулерден үзінділер салып отырамыз. Оқырмандардың сұрақтарына жауап беріп, пікірлерімен санасамыз. Айта кетсек, интернет кеңістігіндегі деструктивті көріністер мен теріс көзқарастағы идеяларға қарсы насихат бойынша мониторинг жүргізілуде. Анықталған теріс контентті материалдар «Кибернадзор» жүйесіне бұғаттау үшін енгізіледі. 2020 жылдың қараша айынан бастап, қазіргі уақытқа дейін аталмыш жүйеге барлығы 36 491 сілтеме жүктелді. Оның ішінде желтоқсан айында жүйеге теріс контентті 10 900 сілтеме жүктелді.

АЛАТАУ: – Деструктивті діни ағым-дардың алдын алу мақсатында әлеуметтік желілерде тиімді жұмыстар атқарып жатқандарыңызды байқадық. Нәтижесі қандай?

Бауыржан НИЕТ: – Әлеуметтік желі-лердегі басқарма және оған қарасты құрылымдық орталықтардың ресми парақ-шаларында онлайн ақпаратты түсіндіру жұмыстары жүргізілді. Демотиватор, мати-ватор салынды. Алматы облысы бойынша әлеуметтік желілердегі «в контакте» және «инстаграм» деструктивті контенттер-ге мониторинг жұмыстары күнделікті жүргізілуде: «в контакте» әлеуметтік желісінде тіркелушілердің көрсеткіші – 15 731, «инстаграм» әлеуметтік желісінде тіркелушілердің көрсеткіші – 39 711 құрады. «В контакте», «инстаграм» әлеуметтік желісіндегі ДДА идеологиясын насихаттаушы топтарға тіркелушілер санының азаюына зерттеу орталығы қызметкерлері тарапынан ресми және 27 фэйк-аккаунттан және «инстаграм» желісіндегі ашылған 3 фэйк аккаунттар ашылғаны анықталып, оларға ескерту үшін СМС хабарламар жіберілді және оны елеп-ескермеген азаматтарға, ҚР аумағында тиым салынған материалдарды таратып, мамандар тарапынан жүргізілген ескертулерге қатысты әкімшілік шаралар қолданылды. Басқарма 2021 жылдың наурыз айынан бастап іс-әрекеттері ҚР ӘҚБтК 453-бабына (2-бөлігі) сәйкес келетін облыстың 5 азаматына әкімшілік хаттамалар толтырып, 20 АЕК көлемінде айыппұл салынып, 291 700 теңге төленді. Осының барлығы әлеуметтік желілер арқылы жүзеге асуда. Соған қарап-ақ біз әлеуметтік желінің пайдасын көре аламыз.

АЛАТАУ: – Теріс ағымның жетегінде кетіп, ел арасына іріткі салып жүрген жастарды дәстүрлі дінге қайта бұру оңайға соқпасы белгілі. Ондай азаматтарға имамдар тарапынан да жұмыстар жүргізілуде ме?

Бауыржан НИЕТ: – Өте орынды сауал. Қазақ мұндайды «жұмыла көтерген жүк жеңіл» дейді. Теріс ағымға кіріп кеткен жандарға күш көрсетумен тоқтату мүмкін еместігін орынды түсінген жөн. Қазақстан жергілікті діни-руханилықтың бірден-бір жолы дәстүрлі діни ұстанымды кеңінен дамытуға баса көңіл бөлуде. Осы ретте Қазақстан мұсылмандары діни басқармасы жұмысының белсенділігін арттыруға, діни қызметкерлері мен имам-дары қатарының білікті мамандармен толықтырылуына тиісті қолдау көрсетуде. Мешіт имамдарының біліміне арнайы көңіл бөлініп, тиісті дайындық курстарында діни пәндермен қатар мемлекеттің құрылысы мен заңдарына қатысты пәндерден дәрістер оқытылуда. Қазіргі таңда басқармаға қарасты құрылымдық оңалту орталығы мен Зерттеу орталығының аудан, қаладағы дінтанушы, теолог мамандар жеке кездесу жұмыстарын жүргізеді. Бұдан бөлек ҚМДБ тарапынан аудан, қалалардан бір имамнан бекітіліп, теріс ағымның жетегінде кеткен жандармен нақты 22 имам жұмыс жасауда.

АЛАТАУ: – Осы жылға жұмыс ба-ғыттарыңыз айқындалып, бекітілген болар. Алдағы жоспарларыңыз туралы қысқаша айта кетсеңіз.

Бауыржан НИЕТ: – Иә, біз өткен жылды қорытындылап, осы жылғы жұмысымызды бастап та кеттік. Биылғы жылға басты жоспар тұрғындарға діни экстремизм мен терроризмнің алдын алуға бағытталған ақпараттық жұмыстарын күшейту, әлеуметтік желі жұмыстарын жандандыру. Осыған сәйкес Алматы қаласындағы дислокациялық орталықта студия ашу, «Жетісу» теле-арнасымен бірлескен екі жобаны қолға алып отырмыз. Бініншісі «Бүгінгі дін», екіншісі «Талқы» бағдарламалары. Сонымен қатар әлеуметтік желідегі жұмыстарды жандандыру мақсатында арнайы әлеуметтік-мемлекеттік тапсырыс аясында жұмыстарды жүргізуді қолға алдық. Ал, ең бастысы оңалту бағыты бойынша басқа ағымның жетегінде кеткен азаматтарға тиісті оңалту жұмыстарын жүргізу. Сондай-ақ, діни экстремизм әрекеттері мен діни адасушылыққа жол бермеуде тұрғындар арасында діни ағартушылық тәрбиелеу жұмыстарына баса мән берілуде. Атқарылып отырған жұмыстардың әсерлі болуында бұқаралық ақпарат құралдарының да маңызы мен рөлі ескерілуде. Өткізілген шараларды жарыққа шығарып хабарлаумен қатар, арнайы діни мәселелер, ұлттық құндылықтар төңірегінде бағдарламалар ұйымдастырылады. Ақпараттық заманда өмірдегі келеңсіздіктер мен діни экстремизм идеологиялары, лаңкестікке жол бермеу, олардың алдын алуда БАҚ құралдарының орны мен мүмкіндіктері зор екендігі мәлім. Сондықтан оның жұмысы одан әрі белсендіріле түспек. Ал менің айтарым дін ұстауда әр адам өзінен бастаған жөн. Дәстүрлі дінде, өзіміздің басшылық қабылдаған мазхабта болу аса маңызды. Бұл біздің болашағымыз. Басты бағыт дәстүрлі дінді дәріптей білу. Көптеген бағдарлама түсіріп, әлеуметтік желілер арқылы жастарға дұрыс бағыт көрсетеміз деген ойдамын. Одан бөлек те аудан, қалалардағы мешіт имамдарымен бірлесіп шаралар ұйымдастырамыз деген үлкен жоспарымыз бар.

АЛАТАУ: – **Сұхбаттасуға уақыт бөл-геніңізге көп рахмет. Еңбектеріңіз жемісті болсын.**

ӨЗ ТІЛШІМІЗ

Алатау

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

Әңгіме

ҚАРАТАЙ мен Анна-Лиза

Осы баянның ұзын ырғасын алғаш естігенде – тереңдей түссе тәп-тәуір хикаятқа сұранып тұрған материал екен деп қызыққаным рас. Өзімнің ыңғайыма келетін, көптен бері қаузап жүрген тақырыбыма үндес сюжеттей көрінген. Негізгі өзегі өмірде нақты болған адамдардың тартысты тағдырын арқау етіп, «Әйел парасаты» атты айдармен төрт-бес әңгіме жазғаным бар. Олардың бәрі де әйел затының кемел ақылын, биік парасатын меңзеу, ер адамның қолынан келмес өрлік әрекетіне, ерлік қаркетіне тағзым етуге тұспалдау. «Менмін» деп көкірек керген әрбір тұлғалы еркектің артында ұлылығы сол еркектен кем түспейтін әйел тұрғанын астарлау болатын.

Дегенмен, шағын әңгіме болсын, кең тынысты хикаят болсын – ол көркем дүние, толғанып-толғатуды, әріден ой қозғауды қажет етеді. Ондай кестелі тіл, өрнекті сөзді ақ қағазға көшіруге біршама уақыт керек. Амандық болса кейін ондай дүние де жайымен жазыла жатар деген жобамен, жүректі тербеген мына бір құбылыстай ғажап уақиға жайында алдымен мақала жазуды ниет еттім.

* * *

«Жетістікке жеткен әр еркектің артында әйелдің махаббаты тұрады, ал жетістікке жеткен әр әйелдің артында ер адамның сатқындығы тұрады» деген тәмсіл бар. Әсілінде, бұл тәмсіл әншейін қыжыртпа қалжың ретінде айтылған сияқты. Десек те, әйелдің қаласа қар жағатын қайсарлығы бары ежелден мәлім. Қаймалысқан мынау жалғандағы аяқтан шалған әрбір сәтсіздік әйелді одан сайын қайрай түсетінін өзіміз де көріп жүрміз. «Жарасын жалап жазатын» деген теңеу әдетте түздің бөрілеріне, ауыспалы сипатта еркек кіндіктіге қатысты айтылып жатады. Бірақ, нағыз жарасын жалап жазатын, баласына қауіп төнсе – азулы арыстанмен айқасып, жолбарысты да жарып салатын тек Ана ғана. Біздің айтпағымыз да осы жөнінде… халқына қалтқысыз қызмет еткен айтулы бір азамат туралы, сол азаматының қадіріне жетіп, абыройын аспандатқан әйел жайында болмақ.

* * *

Бақытгүл анамыз ер мінезді, өрлік пен өжеттіліктің үлгісіндей болған қайсар кісі боппты. Он екі құрсақ көтергенімен, ілгеріді-кейінді көбісі шетінеп, екеуі ғана тірі қалыпты. Көлеңкеден қорыққан қуғын-сүргін, жалаңаяқ жар кешкен жақыбайлық, ақсүйек ашаршылық – бәр-бәрін анамыз бастан өткереді. Шаш ал десе бас алған ол да бір опасыз заман еді ғой. Бұлардың отбасы бай да емес, бағлан да емес, біреуден ілгері, біреуден кейін дегендей қоңыр тірлігін күйттеген қоңырқай шаруа болса керек. Ондайға қарап жатқан жан бар ма, ағайынның көрсетуімен отағасын кәмпескелеп жер аударып жібереді. Ол кісі содан қайтпаған… Амал жоқ, Бақытгүл белді бекем буып, күпәйкесін жамылады да, керзі етігін киіп қара жұмысқа шығады. Жылан жалағандай жоқшылық жылдары, шиеттей екі баласына ол осыдан былай ана ғана емес, әке де болады. Арпалысады, түн асырып, түс қатып ерлермен иықтаса еңбек етеді, өзегі талып өлместің күнін кешеді. Оңтүстіктен Ташкентке мал айдаған ер азаматтарға қосылып, малшылыққа жалданады. Басына ораған шәлісі, белін буған белдігі апталап шешілмейді, қолынан қамшы түспейді. Кәріқұлақ қариялардың айтуынша, Бақытгүлдің табандылығы мен қайратына қайран қалған жұрт заманында оны жырға қосыпты. Соның арқасында абзал ана екі баласын ешкімнен кем қылмай өсіреді, оқытады, ел тізгінін ұстайтын азамат етіп жеткізеді.

Шиеттей сол екі баланың бірі – құм суырған жатбауыр Созақ жерінде елу жыл бойы табан аудармай еңбек еткен, күні бүгінге дейін ел ішінде аты аңызға айналған қабырғалы қайраткер – Қаратай Көшкінов болатын.

* * *

Албыраған ақша бет, торғындай үлбіреген Анна-Лиза Лиукконнен ұлты жағынан финнің қызы екен. Ленинградтың терістік жағында, Финляндия шекарасының іргесінде туып, сол өңірде ержетіпті, бой түзепті.

Ол Қазақстанның оңтүстігіне жазықсыз ұсталып кеткен сүйген жарын іздеп отызыншы жылдары келеді. Соның алдында НКВД-ның жай соққызып, жасын ойнатқан қанды шешімімен осы жаққа 6300 адам жер аударылыпты. Сол көптің арасында Анна-Лизаның құдай қосқан қосағы да қосақталып кете барыпты.

Анна-Лиза жолай нелер бір азап шегіп, арып-ашып оңтүстікке келгенімен – күйеуін іздеп табу, онымен кездесу кезегін күту – машақаты шаш етектен шаруа, сарсылған бос әрекет болады. Ізденгені бір аптаның, тіпті бірер айдың ішінде де шешілмей босқа сенделтеді, қатты қинайды. Амалы таусылған қамкөңіл келіншек Мақтаарал мектебіне мұғалім болып жұмысқа кіреді. Күндіз ауыл балаларын оқытып, міндетті қызметін істей жүріп, кеш түсе түрлі мекемелерге хат жазады, сұрау салып күйеуін іздеуін тоқтатпайды. Ақыры, дегеніне жетеді, күйеуінің бір дерегін табады ғой… Тапқаннан не пайда, сорлы күйеуі қара ниет, қанды қол жендеттердің қорлығынан денсаулығынан айрылып, ұзақ бейнеттеніп, осыдан біраз уақыт бұрын түрмеде көз жұмыпты.

Мұндай хабардан асқан қасірет болсын ба! Жас жесір қайғымен қан жұтып, адасып айдалада қалғандай күйге түседі. Сүйгенінен айырылып, көр азабын тірідей тартқан ол жинап-терініп қайтадан Ленинградқа қайтады. Апта жүріп бұл қалаға келгенімен, одан бетер көп машақат көреді. Бірін бірі аңдыған, біреуден біреу үріккен кер заманда «халық жауының» әйелінен бәрі теріс айналады, тіпті қара жұмысқа да алмай қояды. Жойдасыз өктем қоғамның жас келіншектің өзегін өртеген бұл да бір өксікті өкініші еді. Қапалы қайғысын құшақтап қаңғырып қалған ол шағынарға жер таба алмай, іштей тұншығумен болады.

Содан… қоштасарда оңтүстік қазақтарының «бізде мұғалім жетіспейді, қалсаңшы осында?» деп қиыла сұраған өтініші есіне түседі.

Орыс елінен көңілі қайтып, жүрегі шайлыққан Анна-Лиза Лиукконнен титтей Иринасын қолына алады да, апта жүріп, ай жүріп, тағдырдың жазуымен тағы да Мақтааралға қайтып келеді.

Осы күннен фин қызының қалың қазақ арасындағы жаңа өмірі басталады. Жас жесір иықтан масылдай басқан қайғыны қайратына жеңдіреді. Онсыз да жетісіп отырмаған қазақтармен бірге ашпа-жалап күндерді, қаралы жылдар мен азалы айларды бастан өткереді. Замана талқысына шыдас беріп, тіршілік үшін күресін жалғайды.

Тағдырдың жазуын қараңызшы… Дәл осы 1937 жылдың ақпан айында Мақтааралдың ауыл шаруашылық мектебіне тағы бір мұғалім жолдамамен келеді. Ол мұғалім – күрең жүзін күн қаққан біздің келесі кейіпкеріміз Қаратай Көшкінов болатын.

Ол кезде Қаратай ағамыз сәмбідей сымбатты, оқыған-тоқығаны мол, тепсе темір үзгендей тарамыс жігіт екен. Қарекең Анна-Лизамен мектептің дәлізінде оқыс ұшырасып қалады. Мектептегі бірер сары орысты санамағанда, біреңкей қараторы қазақ пен өзбектің арасынан ақша қардай аппақ, сүйріктей сұлуды кездестіргеніне жас жігіт қайран қалады. Әзіл-оспаққа бейім Қарекең бірер ауыз тілдескен бойда көмірдей қара шашты аппақ қыздың жөн мен жосықты білетін аңғары бар, санасы биік, ойлы озық жан екенін бірден ұғады. «Адам бір көргеннен де ғашық болады» дейтін сөз рас екен. Жас жігіт сондай ғажап күйді басынан кешіреді… Арман еткені, көптен іздегені – жұмбағы мол, сырға сараң, сөзі орнықты осы қыз екенін, өмірлік жарын шындап кездестіргенін жас жүрек жазбай таниды.

Бірақ, екеуінің сөздері келісіп, әңгімелері жарасқанымен, фин сұлуы тартыншақтап бірден ыңғай бермейді. Біраз уақыт бойын аулақ салып, қашқақтап жүреді. Оның себебі де бар болатын… Келіншек болса қапалы қайғы арқалаған «халық жауының» жары. Қаратай – оң мен солын енді ғана танып жатқан аңқылдаған жас ұлан. Болашағынан үміт күттірген жалын жүрек жақсы азамат. Қаңғырып келген бұл келіншектің ондай жігітке бөлесі жұғып, кесірі тиюі әбден мүмкін еді ғой!

Анна-Лиза өзін айналдырған жігітті ақыры ашық әңгімеге шақырып, байыптасып осы күдігін айтады. Ол әңгімені естігенде Қаратай ағамыз қайсарлықпен қолды бір-ақ сілтепті. Нағыз намысшыл ер жігітке тән серілік пен өрліктің үлгісін танытыпты… Енді ештеңеден тайынбасын, көресіні бұдан былай Лизамен бірге көріп алатынын, басқа түскен тауқыметті бірге тартатынын айтып, серт береді.

Сөйтіп, екі жас аман-есен қосылады. Қосылған бойда Сайрам ауыл шаруашылық мектебіне жолдама алып, қол ұстасады да, қызыл көз біреулердің назарына ілікпей тұрғанда ел көрмес алысқа ауысып кетеді.

Осылайша фин қызының жетпесті жеткізіп, жалғанбасты жалғай білген қазақ жұртының қасиеті мен кепиетін тануы басталады. Арада жыбыр-жыбыр жылжып жылдар өтіп жатады. Жас отбасы сыздықтап түтінін түтетіп, қоңторғай тірлігімен ел қатарына іліге бастайды.

* * *

Қанаттыға қақтырмай, тұмсықтыға шоқтырмай өсірген ұлының ұлты басқа, атасы бөтен қызбен бас құрағанын естігенде Қаратайдың анасы Бақытгүлдің алғашқыда шәт-шәлекейі шығады. Тұңғыш немересі дүниеге келгенше жалынғанға көнбей, жалбарынғанға иілмей, тоңторыс теріс бұрылып, хабар-ошарсыз жатып алады.

Бала деген бауыр ет десек, немере лүпілдеген жүрегің ғой. «Өмірге иіс алмасың келді» дегенде Бақытгүл әже шыдай алмапты, дүр сілкініп, өре түрегеліпті. Іле сәлем-сақпытын арқалап, артынып-тартынып Сайрамға жетеді. Бесікте жатқан баланың бетін ашып көрген кезде әзіз ана алдымен риза болып күліп жіберсе керек. Немере дегені өзінің баяғы ұлынан аумай қалған балпанақтай қара домалақ екен. Соңынан көзінен моншақтап жас төгіледі, үнсіз отырып ұзақ жылайды.

Бақытгүлдің тастай қатқан көңілі осылайша жібіген екен. Етігі мен белбеуін шешіп, немересін құшақтап төрге озыпты. Ақ торғындай болған келінінің маңдайынан сүйеді, ұлының шашынан иіскейді, екеуіне бақуатты ғұмыр тілейді. Көп өтпей-ақ ақ келіні ананың да, даланың да ыңғайын таба білген зеректігімен Бақытгүлді баурап алады. Енесінің саптама етігін майлап, қапсырма күпәйкесін тазалап құрмет көрсетеді. Үстіне көптен кимген әдемі жеңіл көйлек кигізіп, енесіне жатып жастық, иіліп төсек болады. Инабатты келінінің әрекетіне разы Бақытгүл өзінің ене болғанын, немереге әже болғанын сонда ғана сезініп, содан былай ескі киімдерін кимепті, қолына қамшы алып, ат ерттеуді қойыпты.

* * *

1940-шы жылы Шымкенттегі совет-партия мектебінің оқытушысы Қаратай Көшкінов Қызыл әскер қатарына шақырылады. Артынша алапат соғыс басталып, жас жауынгер бірінші лекпен-ақ майдан шебіне аттанады. Соғыстың алғашқы қанды қасабына тап болғандардың сау қалғаны шамалы еді ғой, Қарекең де үшінші ұрыста қатты жараланады. Госпитальге түсіп, ұзақ емделген соң, 1942 жылдың соңында ақсандап ауылға келеді.

Келген бойда жергілікті билік жаралы солдатқа Сайрам ауыл шаруашылық мектебін басқаруды тапсырады. Арада алты жыл өткенде ол Сайрам аудандық партия комитетіне ауысып, ауыл шаруашылығы бөлімін басқарады. Оның ұйымдастырушылық таланты дәл осы қызметте барынша ашылыпты. Жанын салып Қарекең бұл қызметті 1949 жылдың

Алатау
Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

сәуір айына дейін атқарады. Сол жылы оны қиян шеттегі, ит өлген алыстағы Созаққа жаңадан машина-трактор станциясын ұйымдастыруға жібереді.

* * *

Шымкенттен шыққан Қаратайдың отбасы екі күн бойы шаңытқан жолсызбен сіңір создырып Шолаққорғанға азар жетеді. Келе сала бірден көзге ұрғаны – бірөңкей тоқал тамнан, қараша үйден тұратын үркердей ауыл екен. Төңірегі – мұң шақырған мұнарлы дала, сардиған сап-сары құм, иректелген бархандар. Әр тұста бір шошайған ит тісіндей сирек сексеуіл. Шыңырау құдықтардан көтерген судың өзі тұз татиды. Мұндай сүреңсіз суретті көрген Анна-Лиза: «Құдай-ау, мына жерде адамдар қалай тұрып жатыр? Біз қалай өмір сүрмекпіз?», – деп түңіліп кетсе керек. Сонда Қарекең: «Ендеше, екеуміз жаңа жұмысымызды ағаш отырғызудан бастайық?» – деп әйеліне әзілшыны аралас жауап беріпті.

Заманды тұлғалар даралайды дейтін сөз рас та шығар. Аязы аюдай ақырған, аптабы құм қайнатқан, табиғаты сұрапыл осынау Созақ жерінде фин қызы мен Қарекең жарым ғасыр ғұмыр кешіпті.

Басқадай ағаш түрі бұл жақтың қытымыр ауа райына шыдамайтындықтан, қыңыр-қисық көшелердің сәнін келтіріп, алдымен жас отбасы қарағаштар отырғызуды қолға алады.

* * *

Табиғатынан талғампаз, талапшыл Қаратай алуан техникамен жарақтап, өзіне тапсырылған машина-трактор станциясын бірер жылдың ішінде заманға сай жарқырата жаңартады. Қарекеңнің қадірін білетін облыс басшылығы артынша оны Энгельс атындағы совхозға директорлыққа тағайындайды. Көп ұзамай жас маман қаракөл терісін өндіретін Калинин атындағы жаңа совхозды ұйымдастыруға жіберіледі.

Мінеки, Қаратай Көшкінов осы Калинин атындағы қаракөл совхозын табан аудармай, Бетбақтың долы бетінде, құмды дауылдың өтінде жүріп, 35 жыл басқарыпты. Бұл жағдай сол заманда қазақ ізденсе – Гиннес кітабына кіретін рекордтық көрсеткіш деседі.

Барды бағамдап, баянды бағалай білген директор осы жылдар ішінде совхозды қаракөл терісін өндіретін республикамыздың іргелі шаруашылығына айналдырады. Ел жетпеген ерен жетістіктерге қол жеткізеді, сөйтіп, өзі де жоталанып, абырой биігіне көтеріледі. Соның арқасында шаңырақтары берекеге толады, өздері отбасылық бақыттың кемелінде шалқиды.

* * *

Қаратай Көшкінов жер-анадан қуат алған нағыз істің адамы болыпты. Жерлестері Қарекеңнің аттан түскенін көрмесе керек. Жайылымды да, қыстақтардың қысқы дайындығын да өз көзімен көріп, өзі тексеріп, жем-шөптің де уақытында жеткізіліп тұруын өзі қадағалап отырады. Совхоздың әркендеп нығаюына, оның жаңа техникамен жабдықталып, прогрессивті технологиялардың енгізілуіне, сондай-ақ өндірістік құрылысты дамытып, әлеуметтік-тұрмыстық жағдайдың жақсаруына да зор мән береді. Қатал қысқа қосыла құтырған қасқырға қарсы амал-шарғыны да директор өзі ұйымдастырып жүріпті.

Совхоз жұмысшыларының білікті басшымен біріге еткен еңбектері еш кетпейді, біртіндеп жемісін де, жеңісін де беріп жатады. 1957 жылы Көшкінов бастаған Шымкент облысының озаттары Мәскеуге, Бүкілодақтық ауыл шаруашылығы жетістіктері көрмесіне (ВДНХ) шақырылады. Қарекең Көрменің «Алтын медалімен» ауылға оралады.

Бұл – шаруашылықтың рекордтық көрсеткіштерге қол жеткізіп, 100 саулықтан 120-дан қозы алып, мерейлері үстем болып тұрған жылдар болатын. Совхозда жоспарлы түрде селекциялық жұмыстар жүргізіліп, ғылыми зерттеулер жасалынатын. Сондай-ақ, шөл мен шөлейт аймақтардың кірпияз ауа райына, жұтаң жайылымына бейімделген, бұйра жүн, түсі жылтыраған тері алу міндеті қойылған-ды. Қысқасы, мемлекеттің жоспарын орындау – парыз, оны асыра орындау – намыс, бұларға қоса тері сапасының жоғары болуы – абырой. Ал, терінің сапасы жоғары болу үшін баққан қойың қоңды болуы керек. Оны дер кезінде шағылыстырып, дер шағында төлдету керек. Бірінен соң бірі туындаған, іркес-тіркес осынау міндеттерді жүйелеп, жүзеге асуын қадағалап отыру – совхоз директорының басты шаруасы болатын. Жыл он екі ай демалысы жоқ, қайырылуға мұрша бермес қайнаған еңбек деп осыны айтыңыз! Сол бір кездері, турасында 1968-69 жылдары жойқын қатты қыс болып, Қазақстанның ауыл шаруашылығы шатқаяқтап қалғаны, сақараның мыңғырған малы жаппай қырғынға ұшырағаны тарихтан мәлім. Ежелгі жыр-аңыздарда айтылатын кәдімгі ақсирақ жұт болған. Ел басына түскен осындай нәубетке қарамастан, Қаратай Көшкінов басқарған совхозда қора-қопсының дер кезінде жылытылып, жем мен шөптің жеткізіліп, алдын ала қамданған дайындық шараларының арқасында мал басы сол жылғы дүлей қыстан да аман шығады.

Осылайша, Қарекең басқарған совхоздың атақ-даңқы бүкіл республикаға жайылып, ол шын мәнінде ауыл шаруашылығына кадр дайындаудың үлгілі мектебіне айналады. Бұл совхозда зоотехник болып, немесе мал дәрігері, агроном, инженер болып қызмет еткен азаматтардың көбісі, яғни Көшкіновтың шәкірттері кейін өздері де бір-бір шаруашылыққа жетекшілік жасап кетеді. Совхоз директорлары болады, түрлі басқармаларға тағайындалады, аудандарды басқарады.

Қызығынан гөрі қиындығы басым, қуанышынан гөрі қыжылы көбірек осынау жылдардың еншісін бірге бөлісіп, Қарекеңнің қасында табан аудармай сүйген қосағы Анна-Лиза жүреді.

* * *

«Күз бен көктем айларында әкемізді мүлде көрмейтін едік, – дейді Қарекеңнің Шолпан деген қызы. – Ол кісі таң бозынан кетіп, түн ортасында бірақ үйге келетін. Ол келгенде біз ұйықтап жатамыз, әкеміз үйде азын-аулақ көз шырымын алып, дала шаруасына қайта кеткен кезде біз тағы да тас ұйқыдамыз. Содан оны қайдан көрейік. Біресе мал төлдеп жатады, біресе жем-шөп дайындау керек, енді бірде егін егу керек дегендей… Осының бәріне әкем жеке өзін жауапты санайтын. Әр істің басы-қасында өзі жүргенді міндетім деп білетін. Сондықтан күні-түні аттан түспейтін. Ал, үй шаруасының баршасы шешеміздің мойнында еді. Сөйте тұра әкеміз шешемізден қолқабысын аяған емес. Отбасы жағдайындағы кез-келген істе әкеміздің қайратты қолының табы жататын. Алды-артын байқағыш, мейірбан, қайырымды кісі еді ғой аяулы әкеміз. Апырмау, деп ойлаймын кейде, қоғамдық қызметі қарбалас, түз қатып, түс қашып жүреді. Сондай қаймалысқан өмір салтында бәріне қалай үлгерді, қай кезде демалды? Ол жағы бізге беймәлім, әлі күнге жұмбақ».

Бірде Шолпан түн ішінде оянып кетсе, шешесі дәптер тексеріп отыр екен. Қасына суып қалмасын деп тамақты орамалмен орап қойыпты. «Мама, неге ұйықтамайсың?» – дейді қызы. Сонда шешесі: «Әкеңді күтіп отырмын, қарны ашып, шаршап келе жатқан болар», – деп жауап беріпті.

«Анамыз керемет қамқор кісі болды, – дейді Қарекеңнің Зина деген келесі бір қызы сол бір жылдарды есіне алып. – Анамыздың өзі де Шолаққорған орта мектебінде мұғалімдік жұмыста, оның да жетісіп жүргені шамалы. Сөйте тұра әкеміз келмей ұйықтамайтын. Сонда деймін-ау, ерлі-зайыпты екеуінде бұл неткен жігер, қандай қайрат-күш деп қайран қалам. Жалпы екеуінің түрлері де біріне-бірі ұқсайтын еді, мінездерінде ұқсастықтары көп болатын. Бірін-бірі айтқызбай ұғысатын, көзқарастарымен-ақ бәрін шешіп салатын. Екеуі де шаруақор, қолдары алтын адамдар еді-ау! Әкеміздің шешіліп сөйлесер шын сырласы да, мұңын шағар мұңдасы да анамыз еді. Баянымен жалғасқан осындай бақыттың бастауында жанкиярлық махаббат, бір-біріне деген зор құрмет пен сыйластық жатқанын балалары біз де сезетінбіз».

Атқарған ардақты ісі, ерен еңбегі, қаражон азаматтық ерлігі Қаратай Көшкіновті елі мен жұртының шексіз алғысына бөлейді. Ол кісінің атына қарапайым еңбек адамдарынан бастап, қатар қызмет жасаған әріптестері, дос-жарандары, лауазымды азаматтарға дейін жазған бума-бума хаттар әлі күнге сақтаулы екен. Солардың бірін 1997 жылы 25 қазанда Созақ ауданының әкімі Қуаныш Айтаханов жазыпты: «Аса қадірлі Қареке! – деп басталыпты әкімнің жылы хаты. – Асқар таудың биіктігі алыстаған сайын асқақтала түсетініндей, Сіздей қадірлі азаматын, бүгінгі ел ағасын Созақ жұртшылығы айрықша құрметтейді, ардақ тұтады… Созақ ауданына сонау соғыстан соңғы қиын кезеңде, 1946 жылы отыздың ішіндегі жігіт шағыңызда келіп, өзіңіздің іскерлігіңіз, біліктілігіңіз, ең бастысы биік адамгершілік қасиетіңізбен елдің аса сүйікті, қадірменді азаматы атанып, 50 жыл адал қызмет атқардыңыз. Сіздің елге сіңірген ерен еңбегіңіз ескеріліп, Созақ ауданының құрметті азаматы атандыңыз. Үкіметтің ең жоғары наградасы Ленин орденімен, Еңбек Қызыл Ту, Октябрь Революциясы ордендерімен, көптеген медальдармен марапатталдыңыз. Қазақ ССР Жоғары Кеңесіне депутат болып сайландыңыз, көптеген мақтау грамоталарын иелендіңіз… Қадірлі Қареке, Сізді Созақ ауданының әрбір азаматы, әрбір отбасы жақсы біледі, сыйлайды, қадір тұтады. Жастар өмір жолыңызды үлгі етіп, Сіздей атақты ел азаматы болуды армандайды!».

Әкімнің осы бір жүрекжарды сөздерінде ресмиліктің иісі де жоқ. Інінің аға алдында иілген адал көңілін көреміз, ел-жұртының абыз ақсақалға ыстық ықыласын жеткізгенін байқаймыз.

– Ол кісіні қанаттастары «Қареке» деп атаушы еді. Бұл сөз кішіге әкесіндей, үлкенге ағасындай, қатарласына құрбысындай болған асыл азаматтың біз үшін қаншалықты қадірлі, сүйікті болғанын білдірсе керек. Уақыт өткен сайын бірге істеген, бірге жүрген, тіпті жақын туысының аты-жөні де ұмыт бола бастайтыны шындық қой. Ал табиғатынан мінезге бай, дарқан көңіл, әрі салқын сабыр иесі Қаратай Көшкіновтың есімі санадан ешқашан өшпейді, жылдар өткен сайын Қаратаудың Мыңжылқы шыңындай биіктей береді! – деп есіне алады Қарекеңмен кезінде қызметтес болған шолаққорғандық жерлесі Қанат Беспайұлы.

«Он – лишь один из когорты достойных представителей того поколения, на чью долю выпало суровое время испытаний и которые ничем не запятнали своей чести, выдержали все невзгоды, проявляя терпение, упорство, деловитость. Сделали много полезного для материального и духовного подъема нации, а затем передали эстафету новому поколению, наказав жить достойно, трудиться на благо независимого Казахстана. Они верили, что следующие поколения так же будут следовать традициям Великой степи, не забудут прошлое станет основой процветания будущего поколения.

Каратай Кошкинов прошел через все жизненные испытания, проявив характер, волю, целеустремленность. Он посвятил свою жизнь становлению экономики Казахстана. Его светлый образ, вобравший в себя степенность, разумность, выдержку, деловитость и мудрость, и благородный жизненный путь на благо процветания Казахстана являются примером для знавших его людей Южного Казахстана. Добрая память о нем продолжает жить в сердцах земляков», – деп жазыпты журналист Ирина Притула Қарекең туралы мақаласында.

Иә, Қаратай Көшкінов шын мәнінде өз заманы тудырған кесек тұлға еді. Сондықтан да ол кісінің есімін елі әлі күнге естен шығармай ардақтап, ұрпаққа ұлағат ретінде ұсынып, лайықты құрмет пен сүйіспеншілікке бөлеп отыр.

Ел қамын күйттеген әрбір ер адамның отбасының шамын жағып, түтінін түтетер жан жары болғаны ләзім. Қарекеңнің отын маздатып, жанұясын уыздай ұйытып отырған Анна-Лиза әлгіндей адал жардың бірі бола білді. Баяғы талдырмаш фин қызы мектепте қызмет жасай жүріп, қорадағы сиырын да сауды, тандырдағы нанын да жапты, сабылыс келіп жататын қонағын да күтті. Қарекең күнді түнге жалғап, түнді күнге ұластырып қоғам жұмысынан бас көтере алмағандықтан үйдегі балалардың тәрбиесі де әйелінің мойнында болды. Сөйтіп, үйдің де, түздің де шаруасын дөңгелентіп отырған еңбеккор Анна-Лиза ақыр соңында ауыл-аймақтың абыз анасына айналады.

* * *

Қатал тағдыр сынынан қайыспаған Анна-Лиза мен қарағайдай азамат Қаратай Көшкіновтың бары да, байлығы да, әрине, балалары, өмірлерін жалғастырған ұрпағы. Шүкір, олар бесеу болды: Ирина, Дәулен,

Әңгіме

Зина, Шолпан, Уәлихан. Қай-қайсысы да ізденгіш, зерек болып өсті. Қуаныштысы – бәрі де кітап десе жанын салыпты, содан да болар білім көкжиектері өрісті боп ержетті. Адам ұрпағы ұяда нені көрсе, ұшқанда соны істері рас қой. Директордың балалары болып, шолжаңдап, еркінсіп ақсаусақ болған бірі жоқ. Баяғы тұқыл үй, тоқал тамнан тұратын қараша ауыл қаншалықты көркейіп жатыр десе де, бет-бейнесі көп өзгермеген. Қонақ үй деген атымен болмайтын. Бұл жаққа ат басын бұрған жолаушының барлығының түсер жері – Қарекеңнің шаңырағы еді. Әйтеуір үйден мейман үзілмейтін. Қабағы ашық отанасы болмаса – еркектің үйіне жан баласы бас сұқпасы белгілі. Қашанда дастарханы жаюлы, ілтипаты ортаймаған, құрметі мен сыйластығы жарасқан, сүттей ұйыған отбасына келген қонақтар әрдайым риза боп аттанысатын.

«Ол кезде тексеруге келген бастықтар да, басқалар да біздің үйге түсетін, – деп есіне алады Шолпан қыз. – Біз, сөйтіп, ел-жұрттың көз алдында өстік, өмір сүрдік, ержеттік… Шынын айтсам, біз әке-шешеміздей болғымыз келетін, оларды үлгі тұттық, соларға ұқсап бақтық».

Қарекең мен Анна-Лиза қайрылуға мұрша бермес қарбалас заманда 60 жылдан астам ынтымақпен өмір сүреді. Ақыры екеуі де қариялық жасқа жетіп, немере-шөбере сүйіп, бала-шағасының ортасында ілгеріді-кейінді бұл дүниеден өтеді.

* * *

Тәубе дейік, бір кездегі қылышынан қан тамған коммунистік режим құлады. Бас көтергеннің басын алған, есті жанның бәріне жала жапқан, «халық жауы» деп қара жаққан қандықол империя күйреді. Қазақ елі бабалар аңсаған тәуелсіздігіне қол жеткізді. Сол кезде ғана Анна-Лиза Лиукконеннің туған елі Финляндия жаққа барып қайтуына мүмкіндік туады.

Алыста қалған анау бір жылдары ол күйеуінің соңынан жас сәбиін көтеріп елден кеткен өндірдей жас келіншек еді. Енді, мінеки, әлдеқашан о дүниелік болған әкесі мен анасының, бауырларының, басқа да туған-туыстарының зираты басына кейуана кәрия кейіпінде келіп тұр. Арада жылдар емес, зымыран ғасырлар өтіп кеткендей. Ғасырлар пара-пар ол жылдардың жүгі уақытпен емес, көрген қиындықпен, бастан өткерген тауқыметпен өлшенетінін қазақтың қарт анасы Анна-Лиза Лиукконнен сонда сезген. Туған елінен айырылған, туған жерінен қуылған абзал ана тағы не ойлады екен? Бұл жағы біз үшін тіл жеткісіз тұңғиық сыр. Оны тек ана жүрегі ғана біледі.

Қазақта «қыз – жат жұрттық» деп жатады. Содан да болар, жат жұртта жүрген әйел баласының бойында елге деген сүйіспеншілік, туған жерге деген іңкәрлік, сағыныш ер адамдарға қарағанда күштірек болатын сияқты. Адамға запыран құстырған мұндай сағыныш ешқашан басылмайды, ғұмыры ортаймайды, сағымдай бұлдырап тұйығына жеткізбейді. Сол сартап сезім, іңкәлаған әлгіндей іңкәрлік – жүрек түбінде мәңгі бұғып жата береді. Ал әйел затының отбасы қай жерде болса, Отаны да сол жерде екені белгілі… Кейде бұл әділетсіздік сияқты көрінетіні де рас. Бірақ әйел атты құдірет – Ана болмаса, әйел атты құдірет – Жар болмаса, ер жігіт ата-бабадан аманат болған елдің қамын да ойлай алмас еді-ау! Біздің кейіпкеріміз Қаратайды Қаратай еткен де – алдымен Бақытгүл ананың аялы алақаны, кейіннен Анна-Лиза ханымның алғаусыз көңілі, селкеусіз сезімі, кіршіксіз махаббаты! Ең бастысы – өз заманының азабы мен тозағын қатар көтеріп, бірге тартқан, шырмауықтай шырмаған мынау қу тірліктің дауылы мен жауынынан қол ұстасып бірге өткен қос мұңлықтың ішкі күш-қуатының беріктігі, рухының биіктігі деп білеміз.

Бүгінгі ұрпақ біліп жүрсін деген ниетпен, жастарға ғибрат болар өнегелі өмір ретінде осы жағдаятты әңгіме еттік.

Әлібек АСҚАР.

qalamger.kz сайтынан алынды

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ЗДОРОВЬЕ

О ЛЕЧЕНИИ ПРИ ПЕРВЫХ ПРИЗНАКАХ «ОМИКРОНА»

ОБИЛЬНОЕ ПИТЬЕ, ЖАРОПОНИЖАЮЩИЕ И ПРОТИВОВИРУСНЫЕ ПРЕПАРАТЫ ПОМОГУТ В ЛЕЧЕНИИ ПРИ ПЕРВЫХ ПРИЗНАКАХ «ОМИКРОНА». ОБ ЭТОМ ТАСС СООБЩИЛА ГЛАВНЫЙ ИНФЕКЦИОНИСТ ДЕПАРТАМЕНТА ЗДРАВООХРАНЕНИЯ МОСКВЫ СВЕТЛАНА СМЕТАНИНА.

«В связи с ростом числа случаев заболевших уже можно делать первые осторожные выводы по течению инфекции, вызванной новым штаммом. Симптоматика практически совпадает с классическим проявлением ОРВИ, а значит, в арсенале почти каждой домашней аптечки есть безрецептурные средства, которые могут облегчить течение болезни. Начало заболевания, как правило, сопровождается интоксикацией и высокой температурой, головной и мышечной болью. В этом случае необходимо выпивать не менее 2 л жидкости в сутки, измерять температуру тела три раза в день и принимать жаропонижающие препараты (ибупрофен, парацетамол)», — сказала Сметанина.

По ее словам, если температура более 38 держится больше трех дней и не снижается лекарственными препаратами, рекомендуется обратиться к врачу. Самостоятельная симптоматическая терапия направлена на облегчение состояния больного.

Для снижения неприятных ощущений при першении в горле рекомендуются средства местного действия с антимикробными и противовоспалительными свойствами, полоскания на основе трав или хлоргексидина.

Как отметила специалист, для устранения заложенности носа — сосудосуживающие капли, полезно промывание носа растворами на основе морской воды. Все эти препараты являются безрецептурными и часто используются всеми при сезонных простудах и ОРВИ. Учитывая, что клиническая картина коронавируса, вызванного штаммом «омикрон», схожа проявлением с ОРВИ, в дополнение к симптоматической терапии может использоваться и противовирусное лечение. Это препараты интерферональфа в виде капель, спреев (гриппферон, генферон лайт и другие), которые помогут снизить вирусную нагрузку на начальных стадиях болезни, облегчить симптомы и уменьшить длительность болезни.

«Механизм действия основан на предотвращении репликации или, иными словами, размножения вирусов, попадающих в организм через дыхательные пути. Другая группа — это противовирусные средства с широким спектром активности, например, умифеновир (арбидол). Он препятствует взаимодействию вируса с клетками организма. Или препарат риамиловир (триазавирин), который обладает противовирусным действием», — пояснила Сметанина.

По словам главного инфекциониста Москвы, одним из самых популярных заблуждений во время распространения коронавируса является бесконтрольное употребление антибиотиков. Многие ошибочно полагают, что их применение показано при вирусном заболевании.

Многие люди, только почувствовав первые признаки заболевания, сразу бегут в аптеку за антибиотиками. Это в корне неверное решение. Антибиотики — это серьезные препараты со своими противопоказаниями и осложнениями, применять их без назначения врача просто опасно. Важно, что при вирусных инфекциях, к которым относят ковид и другие ОРВИ, назначение антибиотиков не имеет смысла.

Сметанина уточнила, что принимать антибиотики в первые дни заболевания — большая ошибка. Антибиотики не способны справиться с вирусом, кроме того, они неблагоприятно влияют на нормальную микрофлору. Антибиотики назначает только врач и только в случае развития осложнений, вызванных бактериальной инфекцией. Принимать такие препараты самостоятельно — опасно и бесполезно.

«Поэтому я настоятельно всем рекомендую отказаться от самолечения антибиотиками. Во всем мире эти препараты являются строго рецептурными, и не зря», — поделилась эксперт.

Важно соблюдать и простые гигиенические меры. При первых признаках ОРВИ необходимо оставаться дома и не создавать угрозу заражения других людей. Заболевшего лучше изолировать в отдельную комнату, сделав все возможное, чтобы ограничить контакты и в кругу семьи. Для этого надо выделить индивидуальные средства личной гигиены и бытовые предметы, полотенце, посуду, белье.

ПРАВИТЕЛЬСТВО

ПОСТАНОВЛЕНИЕ ПО ВЫПЛАТАМ ЗА АРЕНДУ ЖИЛЬЯ

Правительство Казахстана приняло постановление в отношении выплат за аренду жилья. Об этом сообщается на официальном сайте премьер-министра.

25 января, в рамках поручения президента, правительство приняло постановление, наделяющее Министерство индустрии и инфраструктурного развития (МИИР) полномочиями по определению порядка назначения и осуществления выплат за аренду жилья из частного жилищного фонда социально уязвимым категориям граждан.

«Принятие данного постановления позволяет МИИР утвердить правила назначения и осуществления выплат остро нуждающимся в жилье гражданам за аренду вторичного жилья», — подчеркнули в пресс-службе премьера.

НАРКОБИЗНЕС

ЗАДЕРЖАЛИ ОРГАНИЗАТОРА ПОДПОЛЬНОЙ НАРКОЛАБОРАТОРИИ

В СЕМЕЕ КОМИТЕТОМ НАЦИОНАЛЬНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ЗАДЕРЖАН И ВОДВОРЕН В ИВС ОРГАНИЗАТОР ПОДПОЛЬНОЙ НАРКОЛАБОРАТОРИИ, ПЕРЕДАЕТ МИА «КАЗИНФОРМ» СО ССЫЛКОЙ НА САЙТ КОМИТЕТА.

«15 января в Семее Комитетом национальной безопасности задержан и водворен в ИВС организатор подпольной нарколаборатории гражданин "А".

В ходе оперативно-следственных мероприятий изъято из незаконного оборота 5 кг психотропного вещества «а-PVP», прекурсоры для изготовления 50 кг синтетических наркотиков и лабораторное оборудование. По данному факту проводится досудебное расследование", — сказано в сообщении ведомства.

ДЕЙСТВИЕ РЕЖИМА

СНИЖАЕТСЯ УРОВЕНЬ ТЕРРОРИСТИЧЕСКОЙ ОПАСНОСТИ

С полуночи 26 января прекращается действие режима антитеррористической операции и критического «красного» уровня террористической опасности в Алматинской, Жамбылской областях и городе Алматы. Об этом сообщается на официальном сайте Комитета национальной безопасности РК.

«Республиканский оперативный штаб по борьбе с терроризмом информирует о прекращении с 00:00 часов 26 января 2022 года действия режима антитеррористической операции и критического "красного" уровня террористической опасности в Алматинской, Жамбылской областях и городе Алматы. С этого же времени в указанных регионах устанавливается высокий "оранжевый" уровень террористической опасности», — сообщили в КНБ по информации Республиканского оперативного штаба по борьбе с терроризмом.

При этом сохраняется действие высокого «оранжевого» уровня террористической опасности в Нур-Султане и умеренного «желтого» уровня — в Западно-Казахстанской области. С 00:00 26 января в городе Балхаш Карагандинской области и Северо-Казахстанской области отменяется умеренный «желтый» уровень террористической опасности.

«В условиях действующих ограничений продолжается проведение оперативно-розыскных мероприятий по установлению организаторов и участников массовых беспорядков. С целью обнаружения оружия и взрывчатых веществ органам правопорядка разрешается осуществлять контроль за передвижением транспортных средств и производить их досмотр. Просим граждан проявить терпение и с пониманием отнестись к работе правоохранительных органов, строго следовать их законным требованиям», — заключили в пресс-службе КНБ.

Напомним, 5 января на фоне беспорядков на территории всего Казахстана, в том числе в Алматы, был введен режим чрезвычайного положения. 19 января режим ЧП в южной столице был снят, однако «красный» уровень террористической опасности сохранился.

ЗАКОН

НАДО СКАЗАТЬ, ЧТО ЛЮБОЕ УГОЛОВНО НАКАЗУЕМОЕ ДЕЯНИЕ МОЖЕТ ИМЕТЬ ПРИЗНАКИ ЛИШЬ ОДНОГО ИЗ ДВУХ ВИДОВ УГОЛОВНОГО ПРАВОНАРУШЕНИЯ, ТО ЕСТЬ МОЖЕТ КВАЛИФИЦИРОВАТЬСЯ ЛИБО КАК ПРЕСТУПЛЕНИЕ, ЛИБО КАК УГОЛОВНЫЙ ПРОСТУПОК. КАЖДЫЙ ИЗ ВИДОВ УГОЛОВНОГО ПРАВОНАРУШЕНИЯ (ПРЕСТУПЛЕНИЕ И УГОЛОВНЫЙ ПРОСТУПОК) ИМЕЮТ ЧЕТКИЕ ОТЛИЧИТЕЛЬНЫЕ ПРИЗНАКИ, В СВЯЗИ С ЧЕМ ИСКЛЮЧЕНЫ СЛУЧАИ ТАК НАЗЫВАЕМОЙ СМЕШАННОЙ КВАЛИФИКАЦИИ, КОГДА ОДНО УГОЛОВНО НАКАЗУЕМОЕ ДЕЯНИЕ ОДНОВРЕМЕННО ПОДПАДАЕТ ПОД ПРИЗНАКИ И ПРЕСТУПЛЕНИЯ, И УГОЛОВНОГО ПРОСТУПКА.

СОВОКУПНОСТЬ УГОЛОВНЫХ ПРАВОНАРУШЕНИЙ

При совокупности уголовных правонарушений суд, назначив наказание (основное и дополнительное) за каждое правонарушение отдельно, определяет окончательное наказание путем поглощения менее строгого наказания более строгим или путем полного или частичного сложения назначенных наказаний.

Совокупностью уголовных правонарушений признается совершение двух или более деяний, предусмотренных различными статьями или частями статьи настоящего Кодекса, ни за одно из которых лицо не было осуждено или не было освобождено от уголовной ответственности по основаниям, установленным законом. При совокупности уголовных правонарушений лицо несет уголовную ответственность за каждое совершенное деяние по соответствующей статье или части статьи настоящего Кодекса, если признаки этих деяний не охватываются нормой одной статьи или части статьи настоящего Кодекса, предусматривающей более строгое наказание.

Совокупностью уголовных правонарушений признается и одно действие (бездействие), содержащее признаки уголовных правонарушений, предусмотренных двумя или более статьями настоящего Кодекса. При такой совокупности лицо несет уголовную ответственность за каждое совершенное деяние по соответствующим статьям настоящего Кодекса, если признаки одного деяния не охватываются нормой статьи настоящего Кодекса, предусматривающей более строгое наказание за другое деяние.

Если одно и то же деяние подпадает под признаки общей и специальной норм соответствующих статей настоящего Кодекса, совокупность уголовных правонарушений отсутствует и уголовная ответственность наступает по статье Особенной части настоящего Кодекса, содержащей специальную норму.

Айгуль КАСЕНОВА,
судья СМУС Алматинской области.

Бейсенбі - Четверг, 3 ақпан

ҚАЗАҚСТАН

06.05. 03.05 «Ауылдастар»
06.25, 10.00, 13.00, 15.00, 17.00, 20.00, 01.30 AQPARAT
07.00 TANSHOLPAN
10.10, 18.00 Т/х «Дениз»
12.00, 13.10 Т/х «Қаныш. Қазына»
14.05 «Qyzyq eken»
15.15 «Жан жылуы»
15.35 «Тәуелсіздік тарландары»
16.10 «Көңіл толқыны»
17.15 «Qyzyq eken...»
20.35, 23.30 «Жап-жақсы Жаңа жыл»
22.30 «Өмір ызғары»
00.30 «Көңілашар»
02.05 «Тәуелсіздік тарландары»
02.40 «Жан жылуы»

ХАБАР

05.00 Российский сериал
07.00 «Таңғы хабар»
10.00 Мегахит
11.45, 23.15 Кино
13.15 «Шайқалған шаңырақ»
15.00 «Большая неделя»
16.00 Российский телесериал
18.00 Мегахит
20.00 Қорытынды жаңалықтар
20.30 «Мәжіліс.кз»
21.00 Итоги дня
21.30 «Дала battle- 2»

АСТАНА

06.00 «Белгісіз жан»
07.00 М/с «Маша и медведь»
09.20, 22.00 «Қарындасым карлығашым»
11.10 «Қызым»
12.30, 23.50 «Жауынгер»
14.00 «Айтарым бар»
15.30, 03.25 «Uly dala jana jyly»
16.30 «Ханзада Ли Сон»
18.00 «Фазилет ханым»
20.00, 02.30 Astana times
21.00 «Әйел тағдыры-2»
21.05 «Сулеймен султан»
01.50 «1001 түн»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Жить здорово»
07.00 «Қайырлы таң, Қазақстан!»
08.00 «Доброе утро, Казахстан!»
09.20 «Пусть говорят»
10.30 «Зимний круиз»
12.25 «Женская версия. Мышеловка»
13.15 «На самом деле»
14.15 «112»
14.30 «QOSLIKE»
18.30 «Басты жаңалықтар»
19.00 «КӨREMIZ»
20.00 «ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ»
20.40 «Поле чудес»
22.10 «Гаражный папа»
00.15 «Марафон желаний»
01.55 «112»
02.10 «Басты жаңалықтар»
02.35 «Қарлығаш ұя салғанда»

КТК

07.05 «КТК» қоржынынан
07.30 Кешкі жаңалықтар
08.00 «Фархат пен Шырын»
10.00 «НОВОСТИ»
10.40 «Семьянин»
12.10 «Ёлка на миллион»
16.00 «Клевер желаний»
17.40 «My love is Aisulu»
19.30 КЕШКІ ЖАҢАЛЫҚТАР
20.00 АСТАРЛЫ АҚИҚАТ
21.00 Вечерние новости
21.40 «Новогодний экспересс»
01.10 «Самый лучший муж»
01.50 АСТАРЛЫ АҚИҚАТ
02.35 «Мәссаған»
04.00-04.30 Кешкі жаңалықтар

ЖЕТІСУ

07.00 Инфо-блок
07.10 «Әсем әуен»
07.25 Инфо-блок
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир
8.50 «Спорт-тайм»
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Ай мен күн» телехикаясы
10.35 Экономика жаңалықтары
10.40 Инфо-блок
10.45 Мәдениет жаңалықтары
10.50 Инфо-блок
11.00 «Бүгін»
11.30 Д/ф «Әлем ғажайыптары»
11.50 Инфо-блок
12.00 Жаңалықтар /тікелей эфир/
12.15 «Спорт-тайм»
12.20 Инфо-блок
12.30 Жаңалықтар
12.40 Д/ф «Әлем ғажайыптары»
13.00 Новости
13.15 «Әсем әуен»
13.25 Инфо-блок
13.30 «Талқы» /тікелей эфир/
14.25 Инфо-блок
14.30 Новости
14.45 Инфо-блок
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Спорт-тайм»
15.25 Инфо-блок
15.30 Жаңалықтар
15.45 Инфо-блок
16.00 Новости
16.20 Инфо-блок
16.30 Новости
16.45 «Спорт-тайм»
16.50 Инфо-блок
17.00 Жаңалық
17.20 Экономика жаңалықтары
17.20 Инфо-блок
17.30 Жаңалықтар
17.45 Инфо-блок
18.00 Новости
18.25 «Спорт-тайм»
18.30 «Шашу»/тікелей эфир/
19.15 Новости
19.30 «Сегодня» /прямой эфир
20.00 Д/ф «Әдептен озбайық»
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.05 Экономика жаңалықтары
21.10 Инфо-блок
21.15 Мәдениет жаңалықтары
21.20 «Спорт-тайм»
21.30 Итоговые новости
22.00 «Ай мен күн» телехикаясы
22.35 Д/ф «Голливуд жұлдыздары»
23.00 Новости
23.30 Жаңалықтар

31 КАНАЛ

06.00 Әзіл студио
06.20 Информбюро(повтор)
07.20 «Жанкешті ханымдар»
09.00, 01.40 31 әзіл
10.00 М/с «Маша и медведь»
11.30 «Ханшайым»
13.00, 21.00 «Ұшқан ұя»
14.00 М/с «Тимон и Пумба»
15.00 «Кухня»
16.00 «Вертикальный предел»
18.55 «Кухня»
20.00 ИНФОРМБЮРО
22.00 «Назар Аудар»
23.50 «Бункер»
02.30 Кел, татуласайық!
04.30 What's up?
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.20 «Қуырдақ»
07.00 «Оян, QAZAQSTAN»
09.00, 15.00 «Ерке мұң»
10.00,17.50 «Полицейский за Рублевки»
11.10, 19.30 «Фемида видит»
12.20, 20.40 «Балабол-5»
13.40, 16.00 «Q-Елі»
14. 00, 04.50 «Айна-online»
16.10 «Руслан и Людмила»
19.00 «Студия 7»
21.40,04.10 «Бастық боламын»
22.40 «Ағайындылар»
23.40 Праздничная карусель
03.30 «Япырай»

Жұма - Пятница, 4 ақпан

ҚАЗАҚСТАН

06.05 Д/ф «Қазба қазыналары»
06.25,10.00, 13,00, 15.00, 17.00, 20.15, 02.50Aqparat
07.00 «Әке» Телехикая
08.00 «Таңшолпан»
10.15 Т/х «Дениз»
12.00, 21.40Т/х «Үміт»
13.10, 17.15 «Қызық екен»
14.00 «Теледәрігер» тікелей эфир
15.15 «Менің Қазақстаным»
15.40 «Талпын»
16.10, 23.40 Т/х «Аққауын»
17.45 «Бейжің-2022.Студия» тікелей эфир
17.55, 00.30 «Бейжің-2022» қысқы олимпиаданың ашылуы
20.45 «Ашық алаң»
22.40 Т/х «Өмір ызғары»
21.00 Вечерние новости
21.40 «Нераскрытый талант» 1-4 серии

ХАБАР

05.00, 16.00 Сериал «Заговоренный»
07.00 «Таңғы хабар»
10.00 Мегахит «Кража»
11.30 Зимние Олимпийские игры-2022г
13.35Т/х «Шайқалған шаңырақ»
15.00 «Бүгін»
16.00 Кино «Ворошиловский стрелок»
17.55 Откритые Олимпиада-2022
20.15 Қорытынды жаналықтар
20.40 «Үкімет»
21.00 Итоги дня
21.30 Телехикая «Келінжан-2»
22.10 Олимпиада күнделігі
22.30 «Түнгі хабар»
00.00 «Әсем әуен»
00.30 «Біреудің есебінен»

АСТАНА

06.00 Т/х «Белгісіз Жан»
07.00 М/ф «Маша и Медведь»
09.20, 22.00 «Қарындасым, карлығашым»
11.10 Т/х «Қызым»
12.10, 23.40 «Жауынгер»
13.10 «Әке»
14.00, 03.00 «Айтарым бар»
15.40, 04.40 «Қош келдіңіз!»
16.00 «Вопреки всему»
16.55 «Ай мен күн» телехикая
18.10 «Фазилет ханым» телехикаясы
19.00 «Ене» телехикаясы
20.00, 02.30 «Астана таймс»
21.00 Т/х «Әйел тағдыры-2»
01.00 Т/х «Сулеймен Сұлтан»
01.50 Т/х «1001 түн»

ЕВРАЗИЯ

06.00 «Жить здорово!»
07.00 «Қайрлы таң!»
08.00 «Доброе утро»
09.00 «На самом деле», 12.00, 15.00 Новости
10.00 «Пусть говорят»
11.10 Сериал «Ищейка-6» Модный приговор»
12.10 Х/ф «Весна моего сердца»
14.00, 14.15,03.10, 03.50 «112» каз/рус
14.30 «Қос лайк!»
18.30, 03.25 Басты жаңалықтар
19.00 Поле чудес
20.00 «Главные новости»
20.35 Сериал «Живая мина»
00.20 Х/ф «Человек-паук-2»
02.30 Мужское/женское
04.05 «Әйел сыры»

КТК

07.05, 04.00 Кешкі жаңалықтар
07.30, 03.00 Т/х «Кектен туған махаббат»
«Жанған үміт»
11.20 Новости
12.00, 01.10 «Пес-5»
14.10 «Лесник.Своя земля»
16.00 «На твоей стороне»
18.00 «Жала мен жауыздық»
19.30, 04.00 Кешкі жаңалықтар
20.00 «Дау-дамайсыз»
20.35 «КТК web»

ЖЕТІСУ

07.05 Инфо-блок
07.10 «Әсем әуен»
07.25 Инфо-блок
07.30 «Таңжарық» /тікелей эфир
8.50 «Спорт-тайм»
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Ай мен күн» телехикаясы
10.35 Экономика жаңалықтары
10.40 Инфо-блок
10.45 Мәдениет жаңалықтары
10.50 Инфо-блок
11.00 «Сегодня»
11.30 Д/ф «Әлем ғажайыптары»
11.50 Инфо-блок
12.00 Жаңалықтар /тікелей эфир/
12.15 «Спорт-тайм»
12.20 Инфо-блок
12.30 Жаңалықтар
12.40 Д/ф «Әлем ғажайыптары»
13.00 Новости
13.15 «Әсем әуен»
13.25 Инфо-блок
13.30 «Талқы» /тікелей эфир/
14.25 Инфо-блок
14.30 Новости
14.45 Инфо-блок
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Спорт-тайм»
15.25 Инфо-блок
15.30 Жаңалықтар
15.45 Инфо-блок
16.00 Новости
16.20 Инфо-блок
16.30 Новости
16.45 «Спорт-тайм»
16.50 Инфо-блок
17.00 Жаңалық
17.20 Экономика жаңалықтары
17.20 Инфо-блок
17.30 Жаңалықтар
17.45 Инфо-блок
18.00 Новости
18.25 «Спорт-тайм»
18.30 «Шашу»/тікелей эфир/
19.15 Новости
19.30 «Бүгін» /тікелей эфир
20.00 «Арнайы репортаж»
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.05 Экономика жаңалықтары
21.10 Инфо-блок
21.15 Мәдениет жаңалықтары
21.20 «Спорт-тайм»
21.30 Итоговые новости
22.00 «Ай мен күн» телехикаясы
22.35 Д/ф «Голливуд жұлдыздары»
23.00 Новости
23.30 Жаңалықтар

31 КАНАЛ

06.00«Әзіл студио»
06.30, 20.00 Информбюро
07.30 Сериал «Базарбаевтар»
08.30, 01.40 «31 әзіл»
09.30 «Акимат қайда қарап отыр?»
10.00«Маша и медведь»
11.30, 21.55 Сериал «Ханшайым»
13.00, 21.00 «Ұшқан ұя»
14.00 Мультфильм
15.00 Ералаш
15.50 Х/ф «Секретный агент»
18.00, 19.00 Сериал «Кухня»
23.10 «Черное море»
02.30 «Кел, татуласайық!»
04.30What`s up?
05.00 «Ризамын»

7 КАНАЛ

06.00, 05.00 «Қуырдақ»
07.00, 14.30 Т/х «Серт пен сезім»
08.00 «Оян, Қазақстан!»
10.00, 16.30 «Гадалка»
Сериал «Полицейский с рублевки »
11.00, 19.30 «Спецы»
13.00, 02.00 «Q-елі»
13.30, 22.20 «Бастық боламын»
15.30, 00.00 Сериал «Домик на счастье»
17.30, 23.15 Сериал «Кезайым»
18.30 «Айбат»
19.00 «Студия-7»
21.20 Сериал «Сержан братан»
01.00 Сериал «Побег из аула»
02.30 «Тамаша 7км»
03.20 Т/х «Япыр-ай»
04.00 «Айна-онлайн»

Сенбі - Суббота, 5 ақпан

ҚАЗАҚСТАН

06.05. «Қазба қазыналары»
06.25 Ақпарат
07.00 «Біздің сүйікті дәрігер»
08.30. Теледәрігер
09.25 Талпын
10.00 Сағындырған әндер-ай
11.00 «Бейжің-2022.Студия»
11.10, 13.35, 14.50, 01.25 «Бейжің-2022»
16.35 Концерт
18.00 Т/х Дениз
11.50 Өнер фестивальі
20.00, 02.35 Мәселе
20.50 Т/х «Мұқағали. Бұл ғасырдан емеспін...»Қазақстан дауысы
22.30 Өмір ызғары
23.30 «Анамды іздеймін»

ХАБАР

05.00 Сериал «Ворошиловский стрелок»
07.00, 14.25, 16.55 Зимние Олимпийские игры-2022
09.05 «Өзін-өзі тану»
09.15 XXI ғасыр көш басшысы
10.15 Тарих.Тағдыр.Тұлға.
11.00 Кино «Шырақшы»
12.45 Т/х Келінжан
16.15, 19.55 Сериал «Время»
21.10 7күн
22.10 Олимпиада күнделігі
22.30 Кино «В поисках мамы-2:новые приключения»
00.00 «Дисковери...»
00.45 Әсем әуен

АСТАНА

06.00 Т/х Белгісіз жан
07.00 Маша и медведь
09.20, 22.00 Т/х Қарындасым, Қарлығышым
11.10 Т/х Қызым
12.10, 23.40 «Жауынгер»
13.10 «Бұйымтай»
18.10 Т/х Фазилет ханым
19.00 Т/х» Ене»
20.00, 03.30 Астана кеші көңілді
21.00 «Әйел тағдыры-2»
01.00 Сулеймен Султан
01.50 «1001 түн»
02.30 «Қош келдіңіз!»
04.30 « Қарлығаш күзет агенттігі

ЕВРАЗИЯ

06.00, 02.20 «Әйел сыры»
07.05, 01.30 «Паутина»
08.45 «Синбад.Пираты семи штормов»
10.10 «Фабрика грез»
10.35 Сериал «Папа напрокат»
14.25 Сериал «Ты моя любимая»
16.00 «Айна»
19.00 «Две звезды. Отцы дети»
20.45 Х/ф «Огонь»
23.30 «Хрустальный»

КТК

07.05 Мерекелік концерт
08.00 Т/х Қасым
09.00, 03.30 КТК-да Қабатов
10.00 Новости
10.40, 01.20 Смеяться разрешается
12.00 Нераскрытый талант
15.30 Аталар сөзі
18.00 «Шымкент шоу»
21.00 Большие новости
22.00 Х/ф «Роман без последней страницы»
02.30 Кектен туған махаббат

ЖЕТІСУ

07.05 Инфо-блок
07.10 «Әсем әуен»
07.25 Инфо-блок
07.30 «Таңжарық»
8.50 «Спорт-тайм»
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Ай мен күн» телехикаясы
10.35 Экономика жаңалықтары
10.40 Инфо-блок
10.45 Мәдениет жаңалықтары
10.50 Инфо-блок
11.00 «Бүгін»
11.30 «Арнайы репортаж»
11.50 Инфо-блок
12.00 Жаңалықтар /тікелей эфир/
12.15 «Спорт-тайм»
12.20 Инфо-блок
12.30 Жаңалықтар
12.40 Д/ф «Әлем ғажайыптары»
13.00 Новости
13.15 «Әсем әуен»
13.25 Инфо-блок
13.30 «Шертпкіш пен тышқан патшасы» ертегісі
14.30 Новости
14.45 Инфо-блок
15.00 Жаңалықтар /тікелей эфир
15.20 «Спорт-тайм»
15.25 Инфо-блок
15.30 Жаңалықтар
15.45 Инфо-блок
16.00 Новости
16.20 Инфо-блок
16.30 Новости
16.45 Инфо-блок
17.00 Жаңалық
17.20 Инфо-блок
17.30 Жаңалықтар
17.45 Инфо-блок
18.00 Новости
18.25 «Спорт-тайм»
18.30 «Сырағы»
19.15 Новости
19.30 «Безбен»
20.15 Инфо-блок
20.30 Қорытынды жаңалықтар
21.05 Д/ф «Мәдени байлықтар»
21.00 «Сильные духом»
21.30 Итоговые новости
22.00 «Аю терісіндегі ханзада» ертегісі
23.00 Новости
23.30 Жаңалықтар

31 КАНАЛ

06.00, 02.30 Әзіл студия
07.00 Тәтті шоу
08.00 «31 әзіл»
09.00 Тамаша лайв
09.30 Готовим с Адель
10.00 Ералаш
10.30 Аладдин
11.00 Лило и Стич
11.30 Кино. Танцор диско
15.00 Мультфильм
16.50 Кино «Запретное царство»
19.00 Отпетыенапарники
21.10 Киллеры
23.10 Преступник
01.20 Тамаша лайв
02.00 Уатцап
03.30 Әзілдер күнделігі
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.10 Қуырдақ
06.30 Гу-гулет
07.00 Япыр-ай
08.00 Құтты қонақ
09.00 Т/х Тақиясыз періште
10.00, 01.30 Орал и Решка
11.00 Сериал Возвращение к себе
14.40 Концерт
16.10, 02.30 Т/х Зың-зың Күлпаш
19.00 Сериал Сержан бұратана
21.00 Черное золото
23.30 Х/ф «Король воров»
04.00 Скетчком «Q-елі»

Жексенбі - Воскресенье, 6 ақпан

ҚАЗАҚСТАН

06.05 «Қазба қазыналары» деректі фильм
06.30 «Дәуір даналары»
07.20 «Теледәрігер»
08.15 «Талпын»
08.50, 12.50, 15.55, 01.50 «Бейжің-2022»
11.40, 18.50 «Дениз»
14.50 Концерт
20.00, 01.00 Апта
20.50 Т/х «Мұқағали.Бұл ғасырдан емеспін...»
22.30 Т/х «Өмір ызғары»
23.30 «Анамды іздеймін-2»
11.00 Кино «Шырақшы»
12.45 Т/х Келінжан-2
20.30 Мәжіліс
21.00 7 күн
22.00 Большая неделя
23.30 Олимпиада күнделігі

ХАБАР

05.00, 16.30, 19.15 Российский сериал
07.20 Самопознание
07.15 Телесериал
07.35, 15.55, 17.25 Зимние Олимпийские игры-2022
08.50 Бокс

АСТАНА

06.00 «Белгісіз жан»
07.00 М/ф «Маша и Медведь»
09.20, 22.00 «Қарындасым, қарлығашым»
11.10 «Қызым»
12.10,23.40 «Жауынгер»
13.10 «Алдараспан»
18.10 Т/х «Фазилет ханым»
19.00 Т/х «Ене»
20.00, 03.30 «Астана кеші көңілді»
20.45 «Аялы алақан»
21.00 Т/х «Әйел тағдыры-2»
01.00 «Сулеймен Сұлтан»
01.50 «1001 түн»
04.30«Қарлығаш күзет агенттігі»

ЕВРАЗИЯ

06.00, 04.00 Әйел сыры
10.00, 12.00 Новости
07.45, 03.15 Паутина
Играй, гармонь любимая
08.40 Одна на двоих
12.30 Қазақша туризм
13.00 Две звезды. Отцы и дети
14.50 Х/ф «Огонь»
17.25 «Добрый вечер, Казахстан!»
18.30 «Лучше всех!»
20.00 Грани
21.00 Все к лучшему
00.45 Точь в точь

КТК

07.05 Мерекелік концерт
07.30 Біз біргеміз
10.00 «Домкультуры и смеха»
11.50 Х/ф «Роман без последней страницы
15.30«Аталар сөзі»
18.50 «Соғащды жүрек» М.Мақатаевты еске алу кеші
21.00 «Портрет недели»
22.00 «Овраг»
01.20 «Кектен туған махаббат»

ЖЕТІСУ

07.05 Инфо-блок
07.10 «Әсем әуен»
09.00 Жаңалықтар
09.30 Новости
10.00 «Қазақстанда жасалған»
10.30 «Сильные духом»
11.00 «Безбен»
11.50 Инфо-блок
12.00 М/ф «Джеки Чан»
12.40 Д/ф «Әлем ғажайыптары»
13.00 «Сырағы»
13.45 Инфо-блок
14.00 «Зерде»
14.40 «Әсем әуен»
15.00 «Дәрігер кеңесі»
15.45 Д/ф «Мәдени байлықтар»
16.00 «Әсем әуен»
18.00 Д/ф «Голливудтың жарқын жұлдыздары»
18.30 «Олжа»
19.00 «Қазақ тілі»
19.20 Инфо-блок
19.30 «Жүрек сөзі»
20.00 «Зейнеп апаның әңгімелері»
20.30 Апта /қаз/
21.30 Апта /рус/
22.20 «Сағындырған әндер-ай»

31 КАНАЛ

06.00, 03.00 Әзіл студио
06.30 «31 әзіл»
08.00 «Тамаша live»
08.30 «Тәтті шоу»
09.00 «ТелеБинго»
09.25 Готовим сАдель
09.55 Ералаш
10.30 М/с «Аладдин»
11.00М/с «Лило и Стич»
13.20 Кино «Запретное царство»
15.40 «Отпетые напарники»
18.00 Х/ф «Киллеры»
16.20 «Хэнкок»
21.50 Х/ф «Черное море»
00.210 Концерт Ә.Әлқожа
02.20 «Тамаша live»
04.00What`s up?
05.00 Ризамын

7 КАНАЛ

06.00, 05.10 «Қуырдақ»
06.30 Гу-гулет
07.00 «Япырай»
08.00 Құтты қонақ
09.00, 17.30, 02.40 «Тақиясыз періште»
10.00 «Орел и решка»
12.00Х/ф «Личный интерес»
13.50 Х/ф «Черное золото»
16.15 К/ф
19.00 Сериал «Сержан братан»
21.00 Сериал «Любовь без памяти»
00.40 «Король воров»
04.10 «Qeлi»

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

МЕМЛЕКЕТТІК ТІЛ

СӨЗДЕН ІСКЕ КӨШКЕН ЖӨН

МЕМЛЕКЕТТІК ТІЛ – ҰЛТТЫҚ ЖӘНЕ РУХАНИ БІРЛІКТІҢ БАСТЫ ФАКТОРЫ, НЕГІЗГІ БАСЫМДЫҒЫ. ОНЫ МЕҢГЕРУ ӘРБІР ҚАЗАҚСТАН АЗАМАТЫНЫҢ ПАРЫЗЫ ЖӘНЕ МІНДЕТІ.

Өзіміздің жұмысымызда жиі кездесіп жүретін келеңсіз көріністердің өзі мемлекеттік тілде жүргізілетін істердің санын арттыруға қолбайлау болып отыратыны құпия емес. Ресми қағаздарды орыс тілінде толтыруға үйреніп қалған тергеушілер өздерінің ұлты қазақ бола тұрып, күдіктінің де қазақ екенін көре тұрып, істі жүргізу тілін орыс тілінде рәсімдеп, сотқа жолдайды. Ал, сотқа келгенде, сотталушының орыс тілін меңгермейтінін көріп, неге қазақ тілінде істі жүргізу туралы өтініш бермедіңіз деп сұрасаң, «мен орыс тілін жетік білмеймін, кейбір сөздерді түсінбеймін, полиция қызметкері хаттаманы орыс тілінде толтырған соң, хаттамаға қол қойдым» деген уәждерін айтып жатады. Ал, судья сот процесіне амалсыздан аудармашыны тартуға мәжбүр болады. Сөйтіп, барлық тараптар түгел қазақ бола тұра іс орыс тілінде жүргізіледі. Сол себептен әрбір ішкі істер қызметкері осы мәселеге келгенде өзіміздің ана тіліміздің аясын кеңейтіп, құқық бұзушылардың құқығын бұзбаса деген ұсыныс айтқым келеді. Сонымен қатар, сотқа әкімшілік құқық бұзушылық туралы хаттаманы толтыруға құқылы құзырлы органдар тарапынан мемлекеттік тілде толтыруын қатаң бақылауға алып, іс жүзіне асырса, мемлекеттік тілдегі қаралатын істердің саны да көбейіп, мәртебесі де артатыны сөзсіз. Мемлекеттік тілдің мәртебесі туралы тек тілдер күні ғана айтылып, мән берілмей, еліміздегі әрбір азаматтарымыздың күнделікті назарында жүріп, өзіндік үлесін қосса дегім келеді.

Марлен КІРҒАБАҚОВ,
Талдықорған қалалық сотының судьясы.

ДЕНСАУЛЫҚ

Тіс кариесі – тістің қатты тіндерінің бұзылуынан тісте қуыстың пайда болуы, өте көп тараған ауру. Тіс кариесінің пайда болуына негізінен стрептококк бактериясы әсер етеді. Кейбір статистика бойынша кариес 80-90% ерте жас балаларында кездеседі (сүт тіс кариесі). Жасөспірімдерде 80%, ересек адамдарда 98%-ға дейін кездеседі.

БАЛАНЫҢ ТІС КҮТІМІ

Тіс кариесі тым ерте басталады, әсіресе, балаларда тұрақты азу тіс шыққаннан кейін байқалады. Кариес тұрақты тістерді де, сүт тістерді де зақымдайды. Тіс кариесінің пайда болуына дұрыс тамақтанбау (тамақта көмірсудың көп болып, белок, витамин, кальций және фосфор тұздарының жетіспеуі), тісті дұрыс күтпеу өз әсерін тигізеді. Ауру тістің сыртында кішкене ақ дақтың пайда болуынан басталады. Дер кезінде дәрігерге көрінбесе, процесс тіс қуыстарының жұмсақ тіндеріне таралып, тістің эмалі босап, жұмсара бастайды. Тіс әсіресе, тәтті немесе қышқыл тағам жегенде ауырады. Ауырған жерде тістің дентині шіріп, ойылады.

Сәбидің сүт тістерінің ұрықтары ананың құрсағында жатқан кезде-ақ пайда болады. Мұнан соң 5-6 айға толған шағында сүт тістері шыға бастайды. 2-3 жасқа келгенше жоғарғы және төменгі иекте барлығы 20 тіс шығып үлгереді. Сүт тістер 5-6 айында шықса, 6 жасқа келгенде олар түсе бастайды. 2-3 жасқа келген бүлдіршіндерде де тіс жегісі болады. Оның асқынған түрін пульпит, периодонтит деп атаймыз.

Балалардың тіс кариесі әдетте екі немесе үш жасында көрінеді, бірақ кейбір жағдайларда ол ертерек болуы мүмкін. Оған бірнеше факторлар себеп болады: ауыз қуысындағы бактериялар; ұрықтың дамуы кезеңінде баланың дене болашағына әсер ететін; анасының аурулары – ревматизм, артериялық гипертония, эндокринді, өткір жұқпалы, кейбір жаман әдеттер, мысалы, шылым шегу, алкоголизм, сияқты әсерінен туындайтын; жүктілік кезінде болашақ аналар токсикозы; жасанды түрде тамақтандырылған немесе өмірінің алғашқы айларында түрлі ауыр сырқатты бастан кешкен балаларда болады.

Соңғы кездері 2-3 жастағы сәбилердің 90 пайызынан тіс жегісі анықталған. Қазіргі әр 2-ші баланың кем дегенде 2-3 тісінде кариес болады. Бала тісінің сау болуы ата-ананың денсаулығына да байланысты.

Қазір ана сүтінен гөрі жасанды сүтті пайдаланатын аналар көп. Бірақ, ана сүті балалардың тіс бұзылысына жол бермейтін бірден бір тағам. Өзі қорек, өзі кальций, өзі түрлі микроэлементтерге бай, емшек сүтінен асқан құнарлы тағам жоқ дерсің. Кариесогенді тағамдарды жиі пайдалану балаларда тіс кариесінің пайда болу мүмкіндігін арттырады.

Енді ең көп таралған, танымал болған кариесогенді тағамдарға тоқталып кетейік.

Цитрустар дәруменге бай болғанымен, мөлшермен пайдаланбаса, тістің эмаліне қауіпті тағамдар тізіміне кіреді. Себебі, цитрусты жемістерді жегеннен соң щеткамен кетіруге болмайтын сары реңк пайда болады. Ол реңкті тек дәрігер-стоматологтың арнайы құрылғыларының көмегімен ғана кетіруге болады. Сонымен қатар, цитрустағы қышқыл эмальді жұқартып, тістің сезімталдылығын арттырады. Газдалған сусындар кәмпитпен бірдей әсер етеді. Олар тісте бактериялардың көбеюіне ықпал етіп, кариестің түзілуіне, тістің сарғаюына, дентиннің жойылуына әкеліп соғады. Кола, апельсин немесе соған ұқсас сусындардың (газдалған кез келген алкогольсіз сусын) құрамында бос қанттың мөлшері өте көп, пайдалы микроэлементтері жоқ.

Шырайлым МҰРАТҚОЖАЕВА,
ШЖҚ «Талдықорған жоғары медициналық колледжі» МКҚ «Мейіргер ісі» 502 тобының түлегі.

МЕЙІРБИКЕНІҢ НЕГІЗГІ МІНДЕТІ

Реанимация кезінде науқасты қарауда, шешім қабылдауда жансақтау бөлімшесінің медбикесінен жылдамдық пен жоғары кәсібилік талап етіледі.

Науқасты бақылау және мейірбикелік көмек көрсету процесі егжей-тегжейлі дараланған. Мейірбикелік қадағалау мен күтімді тіркеу науқасқа күтім көрсетудің жетіспеушілігін анықтауға мүмкіндік береді, мейірбикенің атқарған жұмысы туралы толық ақпаратты ашады, уақыт пен еңбек шығындарын үнемдейді, кімге, қашан және қандай көмек көрсетілгенін анықтауға мүмкіндік береді.

Науқастың жағдайындағы азғантай өзгерістер немесе алынған зерттеулердің көрсеткіштері туралы, бақылау құрылғыларының мәліметтері, бөлінген және енгізілген сұйықтықтардың көлемі туралы дер кезінде хабарлау және оларды бақылау парағына тіркеу мейірбикенің бірінші міндеті болып табылады. Мұндай науқасқа күтім жасауды жоспарлау кезінде медбике келесі басымдылықтарды ескеруі керек: қозғалыссыздықпен күресу (төсек жараларының алдын алу); жоғарғы тыныс жолдарының өткізгіштігін қамтамасыз ету және өкпе ателектазының алдын алу (ТБД уақтылы санитарлық тазалау); инфекциямен күресу (асептика ережелерін қатаң сақтау); науқастардың тамақтануы және олардың физиологиялық қажеттіліктерін қамтамасыз ету.

Меніңше, ұзартылған механикалық желдеткіште жатқан науқастарға мейірбикелік көмек көрсету науқас жағдайын біршама жақсартады. Сонымен қатар, тек тәуелді, өзара тәуелді араласулар ғана емес, пациентті емдеу процесінде асқыну қаупі көп жағдайда тәуелді болатын тәуелсіз араласулар да жүргізілуі керек.

Айтолқын ЕРГЕМБАЕВА,
ШЖҚ «Талдықорған жоғарғы медициналық колледжі»МКҚ «Мейіргер ісі» 502 тобының түлегі.

МАМАН МІНБЕРІ

СОТТАРДЫҢ ЕҢБЕК ДАУЛАРЫН ШЕШУІ

Қазіргі кезде соттарда еңбек дауларына қатысты арыз-шағымдар жылдан-жылға көбеюде, өйткені, қарапайым азаматтар өздерінің еңбек құқықтық қатынаста бұзылған құқықтарын сот арқылы қорғауды жөн санайды.

Алайда ҚР-ның соңғы Еңбек кодексінің және «Соттардың еңбек дауларын шешу кезінде заңнаманы қолданының кейбір мәселелері туралы» ҚР-сы Жоғарғы Сотының 2017 жылғы 6 қазандағы №9 нормативтік қаулысының талаптарына сәйкес жеке еңбек дауларын шешу үшін алдымен келісу комиссияларына, ал онымен реттелмеген мәселелер бойынша не келісу комиссияларының шешімдері орындалмаған кезде ғана сотқа жүгіну тәртібі көзделген.

Енді оқырманға соттардың еңбек тәртібін бұзуға байланысты істерді қараған кезде қандай жағдайларға баса назар аударып, шешім қабылдайтындықтары туралы біраз мағлұматтар бере кетсек дейміз. Мәселен, егер сот істі шешу кезінде еңбек тәртібін бұзғаны үшін еңбек шартын тоқтату туралы бұйрыққа негіз болған теріс қылық жұмыскердің еңбек жағдайларының өзгеруіне байланысты жұмысты жалғастырудан бас тартуынан және жұмыскердің жұмысты жаңа жағдайларда жалғастыруға келіспейтінінен көрінгенін анықтаса, сот талап қоюшының келісімімен еңбек шартын тоқтатудың тұжырымдалуын өзгертуге құқылы.

Соттар жұмыскердің тәртіптік теріс қылық жасауына қатысты дауды қараған кезде жұмыскердің жасаған теріс қылығына байланысты тәртіптік жаза түрін (ескерту, сөгіс, қатаң сөгіс, еңбек шартын бұзу) таңдау жұмыс берушінің құқығы болып табылатынын және ол жұмыскер еңбек қатынастарында тұрған жұмыс берушінің құзыретіне жататынын ескереді.

Егер сот еңбек тәртібін бұзғаны үшін еңбек шарты бұзылған адамды жұмысқа қайта алу туралы істі қарау кезінде теріс қылық шынында да орын алған. Бірақ еңбек шартын бұзу Еңбек кодексінде белгіленген тәртіптік жаза қолдану тәртібін немесе мерзімін бұза отырып жүргізілген деген тұжырымға келсе, жұмыскер жұмысқа қайта алынуы мүмкін.

Жұмыскер жұмыста алкогольдік, есірткілік, психотроптық, уытқұмарлық масаңдық (сол тектестер) жағдайында болған, сонымен қатар алкогольдік, есірткілік, уытқұмарлық масаңдық (сол тектестер) жағдайын туғызатын заттарды жұмыс күні ішінде пайдаланған кезде еңбек шарты жұмыс берушінің бастамасы бойынша (Еңбек кодексінің 52-бабы 1-тармағының 9) және 10) тармақшалары) бұзылуы мүмкін.

Жұмыскердің мас күйі не есірткілік масаюы немесе өзге типтегі уыттануы медициналық қорытындымен расталуға тиіс. Жұмыскерді медициналық куәландыруға жіберу туралы шешімді жұмыс беруші уәкілетті берген адам қабылдайды. Жұмыскер медициналық куәландырудан өтуден бас тартқан жағдайда, тиісті акт жасалады, ол еңбек шартын Еңбек кодексінің 52-бабы 1-тармағының 10) тармақшасына сәйкес бұзуға негіз болып табылады.

Бақытгүл МАДЫБЕКОВА,
Текелі қалалық сотының кеңсе меңгерушісі.

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел.: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ЖЫР ДӘПТЕРІНЕН

ҰЛЫ ДАЛА МЕКЕНІМ

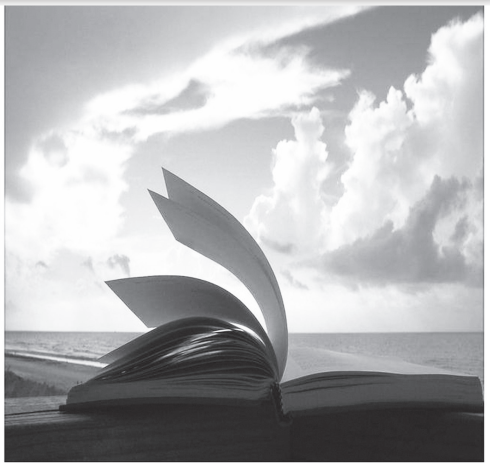

Туған ел – шырқау қанатым

Таударым асқар саяма менің кел дейді,
Бақтарым жұпар, жаныма жұпар ен дейді.
Бұлағым мөлдір сыңғырлап үні күлімдеп,
Жырыңа нәзік тізгінін шабыт бер дейді.

Не деген ыстық мерейлі едің туған жер,
Сапырған қымыз, көкпары қызық думан ел.
Анасы асыл, атасы абыз данагөй,
Бабадан ұл, қыз дәстүрмен ғажап жеткен өр.

Заман да өткен жауына есе бермеген,
Отан деп, ел деп жүректі намыс кернеген.
Жымысқы ойлы, құрсауын жаттың қиратқан,
Тәуелсіз елміз – бүгінде алға өрлеген.

Мерейі ұлы, кең далам нұрлы жазымдай,
Жаңбыры нөсер жөңкіле аққан ағындай.
Ертісі, Жайық, Қаратал, Іле шалқыған,
Елдіктің дарқан киелі жерім табындай.

Сақтардан тегім, түркіден бері бастауым,
Халықпыз қазақ, тарихым ерен асқарым.
Жолым бар мәңгі, күнменен алтын нұрланған,
Көгілдір туым, сәулесін шашқан бақ таңым.

Тәуелсіз Елміз – бірлігім биік көтерген,
Жаңару жарқын бағытым дара есейген
Айқара ашқан әлемге бірлік есігін,
Астанам нұрлы, төрімде неткен әсем ең.

Шарықтап кетті жаһанға ұшқыр қанатым,
Мызғымас достық, ұстаным игі жарасым.
Елдігім мәңгі – Ұлы дала мекенім,
Дамудың шыққан биігіне дара шың.

Көк тулы алау – Астанам

Есілі толқып тулаған,
Самалы сазды жырлаған.
Шуағын сүйген нұр ғалам,
Құлпырған жұпар гүл далам.

Астанам менің, Астанам,
Құлпырған алау жас қалам.
Шаттығым, жырым, асқақ ән,
Қырандай ұшқыр ой сарам.

Әр сағат сайын есейген,
Елдіктің даңқын көтерген.
Көгілдір таулар көмкерген,
Не деген сұлу көркем ең.

Керіліп маңғаз көсілген,
Сырласқан ерке Есілмен.
Желегін жұпар желпінген,
Аймалап ару күн сүйген.

Дидары ғажап ертегі,
Еріксіз ойды елітеді.
Ескерткіш сансыз еңселі,
Тарихын елдің шертеді.

Астанам менің, Астанам,
Көк Тулы алау – бақ қалам.
Жұлдыздай жанған шоқ дарам,
Жаһанда теңеу жоқ саған.

Елорда – әлем жерінің,
Бебіт күн , бірлік бастауы.
Өркенді шырқау жолымның,
Мәңгілік Елім – асқары.

Ел бақыты – Тәуелсіздік

Таударым асқар саяма менің кел дейді,
Бақтарым жұпар, жанма келіп ен дейді.
Бұлағым мөлдір сыңғырлап үні күлімдеп.
Жаныңа нәзік тізгінін шабыт бер дейді.

Не деген ыстық мерейлі едің туған жер.
Сапырған қымыз, көкпары қызық думан ел.
Анасы асыл, Атасы абыз данагөй,
Бабадан ұл, қыз дәстүрмен ғажап жеткен өр.

Заман да өткен жауына есе бермеген,
Отан деп ел деп жүректі намыс кернеген.
Жымысқы ойлы, құрсауын жаттың қиратқан,
Тәуелсіз Елміз – бүгінде алға өрлеген.

Мерейі ұлы, кең далам нұрлы жазымдай,
Жаңбырлы нөсер, жөңкіле аққан ағындай.
Ертісі, Жайық, Қаратал, Іде шалқыған,
Елдіктің дарқан, киелі жерім табындай.

Сақтардан тегім, түркіден бергі бастауым,
Халықпыз көне, тарихым ерен асқарым.
Жолымыз мәңгі, күнімдей алтын нұрланған.
Көгілдір туым сәулесін шашқан бақ таңым.

Тәуелсіз Елміз – бірлңгім биік көтерген,
Жаңару, жарқын бағытым дана есейген.
Дамудың алға айқара ашқан есігін,
Астанам нұрлы, төрімде неткен әсем ең.

Шарықтап кетті жаһанға ұшқыр қанатым,
Мызғымас достық, берекем, бірлік жарасым.
Елдігім мәңгі жерінде – Атамекенім,
Дамудың шыққан шыңына асқақ, дара шың.

Орнасын елге тыныштық

Сирия елі өркенді,
Айналды тажал өртеңге.
Білім мен ғылым ел төрі,
Ошағы соғыс бұл кезде.

Жан – жақтан оқ атылған,
Намысы елдің ашынған.
Тынышын жұрттың қашырған,
Жарылған бомба қасынан.

Жылаған бала қан қырғын,
Астында нұрлы ай күннің.
Шұбыртқан жанын, отбасын,
Босқындар басқан жер жүзін.

Саясат быт – шыт тірескен,
Қырғынмен алты жыл өткен.
Қорқыныш әр сәт мұң кешкен,
Қатыгез күндер бұл неткен.

Қасырет , аштық босқын ел,
Бармаған жері қалмады.
Ұзақ жол, өлім, азап шер,
Теңіз де жұтып жалмады.

Сәулетті қала қирады,
Астында қалып адамдар.
Зымыран, ұшақ зулады,
Жан сақтар қайда пана бар.

Опазитсия ел жағы,
Халықты ойлап жатқан жоқ.
Арайлап шығып ел таңы,
Жұмылса игі бастау боп.

Жаһанда қилы дүние,
Таланып жатыр дархан жер.
Береке, бірлік күйіне,
Зар болды халық, қайран ел.

Киелі жері шығыстың,
Құлазып қалды мыңдаған.
Жолына апат соғыстың,
Қояйық тоқтам нұр ғалам.

Серікбай ТҰРЛАН,
Журналистер Одағының мүшесі.

АУДАН ТЫНЫСЫ

ЕКІ МЫҢНАН АСТАМ АДАМ РЕВАКЦИНАЦИЯДАН ӨТТІ

АҚСУ АУДАНЫНДА 12 ЖАСТАН БАСТАП ТҰРҒЫНДАРДЫ КОРОНАВИРУСТЫҚ ИНФЕКЦИЯДАН ВАКЦИНАЦИЯЛАУ ЖҰМЫСТАРЫ ЖАЛҒАСУДА.

Бүгінгі күні ауданда вакцинаның бірінші дозасын алғандар саны 22 082 адам, бұл 101 пайызды құрайды, екінші компонентті – 21 290 немесе иммундауға жататын ересек тұрғындардың 98 пайызы алды.

Сонымен қатар, Ақсу өңірінде жасөспірімдер, жүкті және бала емізетін әйелдер арасында да вакцинация жұмыстары белсенді жүргізілуде. Ауданға 1902 доза Комирнати вакцинасы келіп түсті.

Жалпы, екпе алған және ревакцинация курсынан өткендердің қатары 1115 адамды құрайды. Ал вакцинацияланғандардың 874-і 12-17 жас аралығындағы жасөспірім болып табылады. Мұнымен қатар 16 және 37 апталық жүкті кезеңіндегі 93 және лактация кезеңінде 178 әйел бар. Қаңтар айының 24 жұлдызына дейін ревакцинациядан 2165 адам өтті.

Естеріңізге сала кетейік, жасөспірімдерді вакцинациялау тек ата-аналардың немесе заңды өкілдердің келісімімен жүзеге асырылады.

ӨЗ ТІЛШІМІЗ

Алатау
Кабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

НОВЫЙ КОДЕКС

СОЗДАНИЕ АДМИНИСТРАТИВНОЙ ЮСТИЦИИ – ВАЖНЕЙШИЙ АТРИБУТ ПРАВОВОГО ГОСУДАРСТВА

АДМИНИСТРАТИВНЫЙ ПРОЦЕДУРНО-ПРОЦЕССУАЛЬНЫЙ КОДЕКС РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ОТ 29 ИЮНЯ 2020 ГОДА № 50-VI ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ С ИЮЛЯ 2021 ГОДА.

С введением данного кодекса в стране создана Административная юстиция.

Основной задачей административной юстиции является охрана прав и свобода граждан от незаконных действий государственной администрации. Все остальные задачи (контроль за деятельностью государственной администрации, обеспечение законности в государственном управлении) должны быть подчинены этой основной задаче.

Создание института административной юстиции в Республике Казахстан имеет важное значение для обеспечения и защиты прав и законных интересов физических и юридических лиц, который направлен на повышение качества деятельности органов публичной власти путем создания особого механизма «судебного надзора» за законностью и обоснованностью их решений и действий. При этом для формирования эффективной административной юстиции необходимо создание действенных институтов и соответствующей системы органов, способствующих ее полноценной реализации. В рамках административного судопроизводства стороны, одной из которых выступает орган публичной власти, должностное лицо, наделенное властными полномочиями, а с другой физическое или юридическое лицо изначально находятся не в равном положении. В связи с этим, для исключения данного неравенства вводится принцип активной роли суда, суть которого сводится в активном участии суда в административном судопроизводстве и направлен на поддержание баланса между сторонами и обеспечения им равных возможностей.

Принцип активной роли суда включает в себя как минимум три аспекта:

1. это право суда не ограничиваться представленными сторонами доказательствами и исследовать все обстоятельства, которые он сочтет необходимым для установления в пределах доказывания;

2. суд собирает по собственной инициативе доказательства, если они являются недостаточными;

3. административный орган обязан доказать свою правоту, а стороны в целом обязаны представлять истребуемые судом документы и сведения.

С введением административной юстиции в стране были созданы специализированные межрайонные суды по административным делам .

За период с 1 июля по 31 декабря 2021 года в Специализированные межрайонные административные суды Алматинской области всего поступило 1014 административных дел, в другие районные суды 133 дел.

Из них возвращено 601 исков, 80 исков прекращено с применением примирительных процедур, с вынесением решения 214 дел.

Одним из новшеств Административного процедурного процессуального кодекса Республики Казахстан является введение возможности разрешение спора путем примирительных процедур.

Согласно статьи 120 АППК стороны на основании взаимных уступок могут полностью или частично окончить административное дело путем заключения соглашения о примирении, медиации или об урегулировании спора в порядке партисипативной процедуры на всех стадиях (этапах) административного процесса до удаления суда для вынесения решения.

Примирение сторон допускается при наличии у ответчика административного усмотрения.

Соглашение о примирении, медиации или об урегулировании спора в порядке партисипативной процедуры заключается в письменной форме и подписывается сторонами или их представителями.

Соглашение о примирении, медиации или об урегулировании спора в порядке партисипативной процедуры должно отвечать требованиям исполнимости в принудительном порядке и содержать условия, на которых стороны пришли к примирению, а также порядок распределения судебных расходов, в том числе расходов на оплату услуг представителей.

Ходатайство сторон об утверждении соглашения о примирении, медиации или об урегулировании спора в порядке партисипативной процедуры рассматривается судом в судебном заседании или на предварительном слушании.

По результатам рассмотрения ходатайства об утверждении соглашения о примирении, медиации или об урегулировании спора в порядке партисипативной процедуры суд выносит определение об утверждении такого соглашения либо об отказе.

Соглашение о примирении, медиации или об урегулировании спора в порядке партисипативной процедуры, не исполненное добровольно, подлежит принудительному исполнению на основании исполнительного листа, выдаваемого судом по ходатайству лица, заключившего соглашение.

Суд (судья) принимает меры для примирения сторон, содействует им в урегулировании спора на всех стадиях процесса.

Суд не утверждает соглашение о примирении, медиации или об урегулировании спора в порядке партисипативной процедуры, если его условия противоречат закону или нарушают права, свободы и законные интересы других лиц.

Таким образом законодательством предусмотрены условия применения примирительных процедур, что безусловно способствует быстрому и правильному разрешению споров.

Наши суды активно способствуют сторонам для применения примирительных процедур, но иногда стороны не могут придти к мирному разрешению спора.

Возникают вопросы и сложности, возникающие при проведении примирительных процедур.

Так, например, по налоговым спорам руководители управлений государственных доходов не имеют полномочия на подписание соглашения о примирении, так как в доверенности на участие в деле такие полномочия не предусмотрены. Доверенности являются типовыми и выдаются Министерством финансов Республики Казахстан.

Поэтому, в случае наделения руководителей на заключение соглашений на примирение, то по налоговым спорам возможно проведение примирительных процедур.

По земельным спорам акимы для вынесения благоприятного административного акта ссылаются на необходимость получения положительного заключения земельной комиссии района, тем самым вынуждая физическое лицо проходит процедуру в соответствии с земельным законодательством.

Опыт работы судов за шесть месяцев показал, что примирительные процедуры с органами власти и управления только начались и необходимо дальше продолжать работу по пропаганде применения примирительных процедур.

В этой связи думаю, что профессиональным медиаторам также необходимо активизировать работу с госорганами по пропаганде знаний о медиации, а госорганам уделять особое внимание возможности применения примирительных процедур.

С момента создания административной юстиции прошло не так много времени, но очевидно то, что она необходима и востребована.

Раушан ДАКУБАЕВА,
судья коллегии по административным делам Алматинского областного суда

КОРРУПЦИЯ

ПРОБЛЕМА МЕЖДУНАРОДНОГО МАСШТАБА

Термин Коррупция происходит от латинского слово «corrumpere» по смыслу означает «разрушение организма государства, общественных отношений», как значение термина «подкуп» - термин, обозначающий обычно использование должностным лицом своих властных полномочий и доверенных ему прав в целях личной выгоды, путём обмана, вымогательства, волокиты, противоречащие законодательству и моральным нормам. Наиболее часто термин применяется по отношению к бюрократическому аппарату и политической элите. Соответствующий термин обычно имеет более широкую семантику, вытекающую из первичного значения исходного латинского слова, а также неэтическое поведение.

Проблема коррупции превратилась в проблему международного масштаба, поскольку она присуща всем странам, независимо от их политического устройства и уровня экономического развития, имеет место и в демократических государствах с рыночной экономикой. Коррупция оказывает большое влияние на все сферы общества: экономику, политику, социальную сферу, а негативные последствия, порождаемые этим явлением, не только препятствуют прогрессивному развитию общества, но и представляют реальную угрозу интересам национальной безопасности нашего государства. Негативно воздействует на политические и общественные институты демократического государства, представляет собой серьезную угрозу будущему развитию страны. В этой связи борьба с коррупцией является основным приоритетом государственной политики Казахстана.

Наше государство, как и многие другие страны мира, ведет целенаправленную работу по предупреждению и предотвращению коррупции. Казахстан – одно из первых государств СНГ, принявших антикоррупционное законодательство и присоединившихся к международным конвенциям по данному вопросу. Для борьбы с коррупцией в республике сформирована законодательная база, а именно: Закон «О противодействии коррупции», который направлен на защиту прав и свобод граждан, обеспечение национальной безопасности Республики Казахстан от угроз, вытекающих из проявлений коррупции, обеспечение эффективной деятельности государственных органов, должностных и других лиц, выполняющих государственные функции, а также лиц, приравненных к ним, путем предупреждения, выявления, пресечения и раскрытия правонарушений, связанных с коррупцией, устранения их последствий и привлечения виновных к ответственности, определяет основные принципы борьбы с коррупцией, устанавливает виды правонарушений, связанных с коррупцией, а также условия наступления ответственности.

Бекмурат ДУЙСЕНБЕКОВ,
судья Талдыкорганского городского суда.

СОВЕТЫ СПЕЦИАЛИСТА

ОБ УПРАЩЕНИИ ПРОЦЕДУРЫ РАГС

Для удобства граждан 25 ноября 2019 года был подписан Закон Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам оказания государственных услуг»

В целях оптимизации государственных услуг в сфере регистрации актов гражданского состояния внесены поправки в более 50 статей Кодекса Республики Казахстан «О браке, супружестве и семье».

1. Введен экстерриториальный принцип всех видов регистрации актов гражданского состояния, выдачи повторных свидетельств и справок. Т.е. по желанию каждый гражданин вне зависимости от того в каком регионе он родился может получить повторное свидетельство о рождении в любом регистрирующем органе.

2. Некоторые виды регистрации актов гражданского состояния в связи с автоматизацией исключены, так вместо двух свидетельств об усыновлении или установлении отцовства и рождении выдается только одно свидетельство о рождении ребенка, содержащее персональные данные ребенка и его родителей.

3. Процедура регистрации расторжения брака на основании решения суда – автоматизированы. Данные сведения автоматически поступают в информационную систему Министерства юстиции и в актовой записи о заключении брака проставляется отметка о его расторжении.

4. На территории Республики Казахстан с 12 октября 2020 года запущен пилотный режим регистрации актовых записей о смерти, то есть медицинское свидетельство о смерти автоматически поступают в базу РП «ЗАГС» и регистрируется актовая запись о смерти и выдается уведомление через веб- портал «электронного правительства» www.egov.kz

Все эти нововведения освобождают граждан от финансовых затрат и траты личного времени.

Для получения государственной услуги в сфере регистрации записей актов гражданского состояния, при наличии электронной цифровой подписи (ЭЦП) граждане могут подать заявку через веб- портал «электронного правительства». Это очень удобная услуга для населения.

Алия АМИРХАНОВА,
ведущий специалист отдела методологического обеспечения и контроля в сфере регистрационной службы Департамента юстиции Алматинской области.

МЕДИАЦИЯ

ВЫГОДНЫЙ СПОСОБ УРЕГУЛИРОВАНИЯ СПОРОВ

Всем известно, большинство лиц, считающих, что их права кем-то нарушены, обращаются за защитой в правоохранительные органы и суды. Однако, встречаются и такие ситуации, где немало и таких, которые пытаются урегулировать конфликт иными способами: совершают самоуправство, применяют физическое и психическое насилие и т.п. Такие методы защиты своих действительных или предполагаемых прав нередко граничат с нарушениями закона, и как следствие - влекут установленную законодательством ответственность.

В целях создания для граждан и юридических лиц правовой основы для выбора способа разрешения возникшего спора (конфликта), в том числе и без обращения в соответствующие государственные органы, а также в целях упорядочения деятельности лиц, участвующих в урегулировании конфликтных ситуаций (медиаторов) 28 января 2011 года принят Закон Республики Казахстан "О медиации".

Медиация - это внесудебный способ урегулирования споров, избираемый сторонами на добровольной основе. Во время процедуры медиации стороны, участвующие в конфликте, самостоятельно приходят к взаимовыгодному решению, опираясь на опыт, знания и умения медиатора. Разрешение споров полностью зависит от воли самих спорящих. Особенностями медиации является то, что процедура гибкая, неофициальная и неформальная. В медиации не выясняется кто прав, а кто виновен. Основная цель медиации – конструктивный поиск решений возникших противоречий.

В ходе уголовного судопроизводства медиация может применяться для достижения процедуры примирения между обвиняемым (подсудимым) и потерпевшим по делам о преступлениях небольшой и средней тяжести, если иное не установлено законами Республики Казахстан.

Медиация не может применяться: если одной из сторон конфликта (спора) является государственный орган; если споры (конфликты) затрагивают или могут затронуть интересы третьих лиц, не участвующих в процедуре медиации, и лиц, признанных судом недееспособными; по делам о коррупционных и иных преступлениях против интересов государственной службы и государственного управления.

Таким образом, с применением примирительных процедур любые дела искового производства, кроме дел, вытекающих из публично-правовых отношений, если иное не предусмотрено Гражданским процессуальным кодексом Республики Казахстан или законом, могут быть успешно разрешены.

Самал КАЛИМОЛДИНОВА,
судья Талдыкорганского городского суда.

Алатау
Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел: 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail.ru, www.alatau.kz@mail.ru

ФУТБОЛ

Футзалдан ЕЧ: Қазақстан Финляндияны жеңді

Қазақстан құрама командасы Еуропа чемпионатындағы екінші матчында жеңіске жетті, деп хабарлайды Egemen.kz ҚФФ-ға сілтеме жасап.

Бұл матчта бірнеше қызықты оқиға тіркелді.

Алғашқы турда Қазақстан құрамасы соңғы минуттарда таразы басын теңестіріп, Словения құрамасымен 4:4 ойнаған болатын. Бір ұпайдан кейін жанкүйерлер плэй-оффқа шығудың қиындап кеткенін жақсы түсінді. Алайда, сол матчтан соң Италия мен Финляндия командалары кездесіп, олар да жеңімпазды анықтай алмады. Соның салдарынан топтағы жағдай бірінші турдан соң біркелкі болды.

Ал екінші турда Италия мен Словения командалары кездесті. Бұл ойынның есебі турнирлік кестеге қатты әсер ететін. Фаворит Италия құрамасы болғанымен матч тағы да тең аяқталды. Осыдан соң Италия мен Словенияға 2 ұпайдан болды. Бұл Қазақстан мен Финляндия үшін өте тамаша еді. Қайсысы жеңсе турнирлік кестеде бірінші орынға шығатынын алаңға біліп шықты.

Матчтың бастапқы бөлігінде Финляндия құрамасы ширақ қимылдады. Бірінші болып есепті де солар ашты. Бірақ, Біржан Оразовтың голынан кейін есеп теңесті. Кейіннен Финляндия құрамасы тағы бір гол салып, қорғаныстың қателігін пайдаланып кетті. Бірақ, қақпашымыз Игита ортаға шығып, ауыр соққы жасады. Есеп 2:2 болып қайта теңесті. Сосын, Біржан Оразовтың ғаламат пасынан кейін Арнольд Кнауб Қазақстан құрамасын алға шығарды. Бұл осы матчта бірінші мәрте болған оқиға болатын. Шабыттанған Қазақстан құрамасы голды арты артынан салып, Финляндия құрамасының қақпашысын қуырды. «Суоми» футзалшыларының салысы суға кетіп, бастары төмен салбырады.

Біржан Оразов Азат Валиулиннің пасынан кейін әдемі гол салып, дубль авторы атанды. Сосын Арнольд Кнауб Эдсонның пасынан кейін есепті 5:2 қылды. Ал матчтың нүктесін Азат Валиуллин қойды. Ол Дугластың баспен берген пасын қақпаға тоғытты.

Қазақстан құрамасында енді 4 ұпай. 28 қаңтар күні сағат 22-30-да Италия құрамасына қарсы ойнаймыз.

Финляндия – Қазақстан – 2:6 (1:1)

Голдар: Хосио 13 (1:0), Оразов 18 (1:1), Корпела 24 (2:1), Игита 25 (2:2), Кнауб 29 (2:3), Оразов 32 (2:4), Кнауб 34 (2:5), Валиуллин 40 (2:6)

Ескертулер: Ю.Кютеля 19, Корпела 20 – Эдсон 20

Финляндия: Койвумяки, Саволяйнен – Аутио (К), Ю.Кютеля, Хосио, Алламиккотерво, Пиккарайнен, Юркияйнен, Юнно, Корсунов, Линтула, Корпела, Пейлие, Ванха

Бас бапкер: Мичо Мартич (Хорватия)

Қазақстан: Игита (К), Атантаев – Тайнан, Тұрсағұлов, Дуглас, Оразов, Қарағұлов, Эдсон, Валиуллин, Кнауб, Тоқаев, Сағындықов

Бас бапкер: Кака (Бразилия)

Төрешілер: Ковач (Венгрия), Кадыков (Ресей)

24 қаңтар 2022 жыл. Гронинген (Нидерланд). «Мартини Плаза»

Футзалдан Қазақстан ұлттық құрамасы Нидерландтың Амстердам және Гронинген қалаларында өтіп жатқан Еуропа чемпионатын тең нәтижемен бастады. Жерлестеріміз В тобының алғашқы турында еуропалық рейтингте 8-орында тұрған Словения құрамасымен кездесті.

Қазақстан Словениямен тең ойнады

Жасыратыны жоқ, Қазақстан құрамасы биылғы Еуропа чемпионатының алдында бірқатар кадрлық қиындыққа тап болды. Алғаш елдегі саяси жағдайға байланысты Украинамен жоспарланған жолдастық кездесуді өткізе алмаса, турнирге бірнеше күн қалғанда бас бапкер Кака мен негізгі құрамның бірнеше ойыншысы коронавирус жұқтырып алып, чемпионаттың алғашқы ойынына қатыса алмады. Ал жарақатына байланысты әлем біріншілігінде ұлттық құрамаға көмектесе алмаған Лео тағы да жаттығу барысында жарақат алып, екі айға қатардан шығып қалды. Сөйтіп, жерлестеріміз Нидерландқа бас бапкерсіз және бірнеше ойыншысыз аттанды.

Осы жағдайдың бәрі Словениямен болған ойында кері әсерін тигізді. Жігіттерде ойын тәжірибесі болмағандықтан матч барысында бір-бірін түсінбей, доп беру сәтінде жиі қателесті. Тіпті команда капитаны Игита да өте нашар ойын көрсетті. Алғашқы гол да қақпашының қателігінен кейін соғылды. Абырой болғанда жерлестеріміз Словения құрамасынан жеңіліп жатып, матч соңына дейін таразы басын теңестіріп үлгерді. Қорытынды есеп – 4:4. Бұл матчта Қазақстан құрамасы сапынан Жомарт Тоқаев, Біржан Оразов және Дуглас (дубль) мергендігімен көзге түсті.

Ал топтағы екінші ойында Финляндия мен Италия құрамалары кездесіп, бұл матчта да жеңімпаз команда анықталмады – 3:3. В тобының фавориті саналған «Скуадра адзурралықтар» күтпеген жерден скандинавиялықтармен ұпай бөлісуге мәжбүр болды. Төрт құрама да бірбірімен тең ойнағандықтан, турнир кестесінде әзірге Қазақстан құрамасы бірінші орында келеді. Жерлестеріміз екінші турда Финляндиямен кездеседі. Бүгінге дейін екі құрама бір-бірімен мүлде жолықпаған. Қазіргі таңда скандинавиялықтар рейтингте 13 орында тұр. Матч елорда уақытымен бүгін 01:30-да басталады.

Өзге топтағы нәтижелерге тоқталар болсақ, А тобының бірінші турында Португалия Сербиядан 4:2 есебімен басым түссе, жарыс қожайындары Нидерланд Украинаны 3:2 нәтижесімен жеңді. Ал С тобында Ресей 7:1 есебімен Словакияның тас-талқанын шығарса, Хорватия Польшаны ұтты – 3:1. D тобында Грузия Әзербайжанды 3:2 есебімен жеңіп, чемпионаттың сенсациясын тіркеді. Ал рейтингте көш бастап тұрған Испания Босния және Герцеговинаны 5:1 нәтижесімен қапы қалдырды.

ЖЕКПЕ-ЖЕК

ЛАС-ВЕГАСТА ЖҰДЫРЫҚТАСАДЫ

Аралас жекпе-жек әлеміндегі ең белді ұйым – UFC-де күш сынасып жүрген қазақстандық файтер Шавкат Рахмонов Лас-Вегаста өтетін UFC Fight Night 200 турнирінің басты жекпе-жегінің бірінде жұдырықтасатын болды.

5 ақпанға жоспарланған UFC кешінде жерлесіміз Гайана өкілі Карлстон Харриспен күш сынасады. Әуелгі жоспар бойынша бұл жекпе-жек негізгі айқастың алдында өтетін тізімде еді. Кейіннен ұйымдастырушылар Рахмонов-Харрис кездесуін бір саты жоғарылатып, негізгі жекпе-жектердің тізіміне қосты. Бұл – Ш. Рахмонов үшін UFC-дегі үшінші, ал мэйнкардындағы дебют жекпе-жегі болмақ.

Айта кетейік, UFC-де 2020 жылдан бері өнер көрсетіп келе жатқан жерлесіміз бүгінге дейін екі кездесу өткізіп, екі ретінде де қарсыластарынан басым түсті.

БЕЙЖІҢ ОЛИМПИАДАСЫ

ТУДЫ КІМДЕР ҰСТАП ШЫҒАДЫ?

Шорт-тректен Қазақстан командасының көшбасшысы, әлем кубогі кезеңдерінің жеңімпазы әрі жүлдегері Абзал Әжіғалиев пен конькимен жүгіруден төрт құрлық чемпионы Екатерина Айдова 2022 жылы Бейжің Олимпиадасының ашылу салтанатында Қазақстан Туын ұстап шығады, деп жазады Egemen.kz ҚР Ұлттық Олимпиада комитетіне сілтеме жасап.

Турнирдің ашылу салтанатында сөз алған облыстық бильярд федерациясының директоры Тоқтар Есімов жарысты ашық деп жариялап, қатысушыларға сәттілік тіледі.

Осыдан кейін Талғат Темірбекұлының анасы Күләш, әпке-бауыры сөз алып, бильярдтың майталманы жайлы жылы естеліктер айтты.

Доданға бильярд ойынының жілігін шағып, майын ішкен кіл мықтылар келді. Олардың қатарында атынан ат үркетін халықаралық дәрежедегі спорт шеберлері бар. Екі күнге созылған бәсеке тартысқа толы болды.

Сайыстың қорытындысы бойынша 1-орынды және 400 000 теңгенің сертификатын алматылық Фархат Қосжанов еншіледі. Тұғырдың екінші сатысынан көрінген Алмас Әбсейіт 200 000 теңгені иемденді. 3-4 орынннан көрінген Мирас Сақтаған мен Дінмұхамед Сауытов 100 000 теңгені қанжығасына байлады. Спортшылар жарыстың өтуіне мұрындық болып, «ZVEZDY» бильярд клубын ашқан Александр Лиға алғысын білдірді. Сайыс соңында марқұмға ас беріліп, Құран бағышталды.

ЧЕМПИОНАТ

ТАЛЛИНДЕ ЕЛ НАМЫСЫН ҚОРҒАУДА

Бұл күндері Эстония астанасы – Таллинде мәнерлеп сырғанаудан «Төрт құрлық чемпионаты» өтіп жатыр. Жарыстың алғашқы күнінде ерлер қысқа бағдарлама жарысында бақ сынады.

Бұл сында ел намысын Михаил Шайдоров пен Диас Жирентаев қорғады. Ерлер арасындағы қысқа бағдарлама қорытындысы бойынша М.Шайдоров 75,96 ұпай жинап, 8-орынға табан тіреді. Ал тағы бір жерлесіміз Д. Жирентаев 66,92 ұпаймен 12-орыннан көрінді. Қысқа бағдарлама қорытындысы бойынша Оңтүстік Корея өкілі Чха Чжун Хван 98,96 ұпаймен көш бастап келеді. Екінші және үшінші орынды жапониялық спортшылар Казуки Тамоно (97,10) мен Као Муира (88,37) өзара бөлісіп тұр.

Айта кетейік, бұған дейінгі «Төрт құрлық чемпионатында» екі жерлесіміз жеңіс тұғырынан көрінген болатын. 2015 жылы додада Денис Тен топ жарса, 2019 жылы Элизабет Тұрсынбаева күміс жүлде иеленген еді.

Egemen.kz сайтынынан алынды.

Қабанбай батыр көшесі, 32
Тел. : 41-11-42, 41-11-70. Факс: 41-09-29.
E-mail: alatau_offset@mail. ru, www. alatau. kz@mail. ru

ӨНЕРГЕ ҚАНАТ ҚАҚҚАНДАР

Өнерлі өрендерге жол ашқан

Талдықорғанда орын тепкен «Мейірім» балалар шығармашылық орталығында бүгінде 200-ге жуық бала түрлі үйірмеде сабақ алып, өнерлерін шыңдауда. Ал, балаларды өнерге баулып жүрген 15 ұстаз еңбек етуде. Солардың бірі – Нұргүл НЫҒМЕТЖАНОВА.

Алматы облысы бойынша өте танымал қолөнер шебері, орталықта «Оригами» және «Кестелеу» үйірмесінен сабақ беретін ұстазбен тілдескен едік.

«Мейірім» балалар шығармашылығы орталығында 2021 жылдың маусым айынан жұмыс істеп келемін. «Оригами» және «Кестелеу» үйірмесінде 40 оқушы өнермен сусындауда. Келетін балалардың бәрі өте қабілетті. Айтқанды бірден қағып алады», – деді Н. Нығметжанова.

Жалпы, оригами техникасы Жапон елінің танымал өнерінің бір түрі. Термин сөздегі «ори» – бүктелген, ал «ками» – қағаз деген мағыналарды білдірсе, бұл өнер қағазды қолмен бүктеу арқылы әр түрлі модельдер мен геометриялық фигураларды құрастырып шығуға мүмкіндік береді.

Оригами жасау өнері кез келген жастағы адамға, үлкенге де, кішіге де зор пайдасын тигізеді. Атап айтсақ, ол адамдардың ой-өрісінің дамуына, мидың оң жақ және сол жақ жартышарларының белсенді жұмыс жасауына оң ықпал етеді. Екіншіден, бұл жұмыс екі қолмен атқарылатындықтан, қимылдың тез әрі шапшаң болуына және бұлшық еттердің шымырлануына, моториканың дамуына үлкен септігін тигізеді. Өйткені, адамдардың тіл дамуы жіңішке қолдың дамуымен тығыз байланысты болғандықтан, қолдағы ұсақ моторикалардың жақсы қызмет атқаруы аса маңызды. Сондай-ақ, бүлдіршіндер саусағының икемділігін арттырып, өз кезегінде көркем жазуға алып келеді. Бұл қолөнер түрі жеткіншектерді төзімділік, шыдамдылық, еңбекқорлық сияқты қасиеттерге баулып, креативті ойлау қабілеттілігін арттырады.

Ал, кестелеу – қазақ халқы қолөнерінің ерекше түрі. Қолмен кестелеп тігу – өте көне заманнан келетін қолданбалы өнер түрі. Бұл өнер көптеген ел шеберлерінің, суретшілерінің шығармашылық жемісі. Ол киімдерді, интерьерді әшекейлеу нәтижесінде адамның көңіл-күйін көтереді. Қол кестесі бұйымдарына тұтынушылар сұранысының өсуі бұйымдардың түрлерін көбейтуге, оның сәндігін түрлендіруге және кестелеудің әдістерін көбейтуге көмектеседі. Алдағы уақытта оқушыларымыздың шеберлігін арттырып әр түрлі шығармашылық байқауларға қатыссақ деген жоспар да бар.

ӨЗ ТІЛШІМІЗ

БІЛГЕНГЕ МАРЖАН

Кофеден кейін су ішу керек

ҚҰРАМЫНДА КОФЕИН МӨЛШЕРІ КӨП БОЛҒАНДЫҚТАН БҰЛ СУСЫН СЕРГІТЕДІ, ЖҰМЫСҚА ҚАБІЛЕТТІЛІК ПЕН ЗЕЙІН ҚОЮДЫ АРТТЫРАДЫ ЖӘНЕ ТАПСЫРМАЛАРҒА ЖАҚСЫРАҚ КӨҢІЛ БӨЛУГЕ КӨМЕКТЕСЕДІ. АЛАЙДА КОФЕНІҢ ЖАНАМА ӘСЕРЛЕРІ ДЕ БАР: ОЛ АҒЗАНЫ СУСЫЗДАНДЫРАДЫ, ТІС ЭМАЛІН БОЯЙДЫ ЖӘНЕ АРТЕРИЯЛЫҚ ҚЫСЫМДЫ КӨТЕРУІ МҮМКІН. ӨЗІҢІЗДІ БҰЛ ЖАҒЫМСЫЗ САЛДАРЛАРДАН ҚОРҒАУ ҮШІН КОФЕМЕН БІРГЕ БІР СТАҚАН СУ ІШУ ЖЕТКІЛІКТІ.

Салқындатылған қайнаған сумен кофе ішу дәстүрі шығыс елдерінен келген. Ертеде ол жақтарда суды, бірінші кезекте, кофенің дәмін жақсырақ сезу үшін ішетін болған: егер кофенің әр татымынан соң рецепторларды сумен «тазартса», оның дәмі айқын бола түседі.

Қазір де кез келген маман кофені сумен ішуді ұсынады. Алайда олар оны мүлдем басқа себептерге байланысты ұсынады.

Біріншіден, кофеин несеп айдағыш қасиетке ие болғандықтан, ол ағзаны сусыздандырады. Бұл көптеген жағымсыз салдарларға әкелуі мүмкін, сондықтан ағзадағы сұйықтық деңгейін бақылау маңызды. Кофеден кейін 1 стақан су ішу арқылы су тепе-теңдігін қалпына келтіре аласыз және ағзаның сусыздану қаупін азайтасыз.

Екіншіден, кофе өсімдік бояғыштарына бай. Егер кофені жиі ішетін болсаңыз, ол тіс эмалінің түсін өзгерте алады. Бұл жағдайда да су көмекке келеді. Кофе қалдықтарын сумен жуып жіберу арқылы кофе қышқылдары мен эмальдің өзара әрекеттесуіне кедергі келтіресіз. Кофеден соң бірден тіс тазалауға болмайды: ол тіс денсаулығына қауіпті болуы мүмкін.

Сондай-ақ, кофеин артериялық қысымды бірден көтеріп жіберуі мүмкін. Бұл гипертониямен қиналатын адамдар үшін қауіпті. Су кофені сұйылтады, нәтижесінде жүрек пен қан тамырларға жүктеме азаяды.

СУРЕТТЕР СӨЙЛЕЙДІ

«Жапырақ тектес торғай»

КӨҢІЛ АЙТУ

«Алматы-Болашақ» АҚ филиалы Офсет баспаханасы мен «Алатау» қоғамдық-саяси газетінің ұжымы Сатира саңлағы, Қазақстан Жазушылар Одағының мүшесі **Тұрлыхан КӘРІМНІҢ** қайтыс болуына байланысты туыстары мен жақындарының қайғысына ортақтасып, көңіл айтады.

Құрылтайшы "АЛМАТЫ-БОЛАШАҚ" АҚ

Баспахана директоры Бақберген ТҮКІБАЕВ

Бас редактор Айтақын БҰЛҒАҚОВ

Редакция алқасы:
Сарби ӘЙТЕНОВА – редактордың орынбасары
Арайлым НҰРЖАПАР – тілші

Кезекші редактор: А. НҰРЖАПАР.

Алатау

Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет және ақпарат министрлігінде 2007 жылғы 27 тамызда тіркеліп, № 8639-Г куәлігі берілген.

Газет аптасына бір рет, жұма күні шығады. Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді. Жарнама мен хабарландырулардың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты.

Газет Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32 үйде "Алматы-Болашақ" АҚ филиалы "Офсет" баспаханасында басылады.

Редакция мекенжайы: 040000, Талдықорған қаласы, Қабанбай батыр көшесі, 32-үй, екінші қабат.

Телефондары: 8(7282) 41-11-70, 41-11-42;
E-mail: alatau_offset@mail. ru, www.alatau.kz@mail. ru
Сайты: alatau_gazeti

Газет 07.08.2000 жылдан бастап шығады.

Таралымы 2500
Тапсырыс № 75
Индекс 15534